

ปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

สารนิพนธ์

ของ

เสาวนีย์ มุลสุวรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

พฤษภาคม 2551

ปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

สารนิพนธ์

ของ

เสาวนีย์ มุลสุวรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

พฤษภาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

บทคัดย่อ

ของ

เสาวนีย์ มูลสุวรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

พฤษภาคม 2551

เสาวนีย์ มูลสุวรรณ. (2551). ปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ. สารนิพนธ์ วท.ม. (การวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ดร.นลินา ประไพรัชสิทธิ์

การวิจัยครั้งนี้มีการมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร ศึกษาปัจจัยหลักและปัจจัยสนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยว และทัศนคติทั้งก่อนและหลังการเดินทางท่องเที่ยว โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 110 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยหลักที่สนับสนุนให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่เดินทางมาจากทวีปยุโรป เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 21-30 ปี นับถือศาสนาคริสต์ อาชีพประกอบธุรกิจ การศึกษาระดับปริญญาตรี และมีรายได้เฉลี่ยน้อยกว่า 10,000 เหรียญสหรัฐ ต่อปี ด้านพฤติกรรมมาท่องเที่ยวพบว่าส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นครั้งแรก เดินทางมาคนเดียว มีการพักค้างแรมที่โรงแรม และมีวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่ความมีเสน่ห์ของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ อาหารไทย และสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งทางด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ส่วนปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยว ได้แก่ ความน่าสนใจของสถานที่ท่องเที่ยว ธรรมชาติไม่ตรี ความต้องการศึกษาประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ประเพณีและวัฒนธรรมที่แตกต่างเป็นปัจจัยสนับสนุนที่รองลงมา และจากการศึกษาทัศนคติก่อนการเดินทางของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติเชิงบวกค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคลิกลักษณะของคนไทยที่มีความโอบอ้อมอารี ยิ้มง่าย ทำให้นักท่องเที่ยวมีความประทับใจ นอกจากนี้เมื่อกล่าวถึงกรุงเทพมหานคร นักท่องเที่ยวจะนึกถึงเมืองที่เต็มไปด้วยสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ในทางตรงกันข้ามทัศนคติทางด้านลบ คือ การจราจรที่แออัด เป็นภาพลักษณ์ที่ไม่ดีในสายตาของชาวต่างชาติมากที่สุด อย่างไรก็ตามเมื่อนักท่องเที่ยวได้มาสัมผัสกรุงเทพมหานครแล้วเกิดความประทับใจกับสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่า และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการกลับมาท่องเที่ยวอีก

สำหรับข้อเสนอแนะที่ควรได้รับการปรับปรุง ได้แก่ ปัญหาการจราจร ปัญหาความสะอาด ปริมาณห้องน้ำและห้องส้วมสาธารณะที่ไม่เพียงพอ และปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความสามารถในการสื่อสารทางด้านภาษาของเจ้าหน้าที่ควรได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน

SUPPORTING FACTORS OF BANGKOK TOURISM FOR FOREIGNER

AN ABSTRACT

BY

SAOWANEE MOOLSUWAN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science in Ecotourism Planning and Management
at Srinakharinwirot University

May 2008

Saowanee Moolsuwan. (2008). *Supporting Factors of Bangkok Tourism for Foreigner*. Master's Project, M.S. (Ecotourism Planning and Management). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Dr.Nalena Praphairaksit.

The objectives of this research are 1) to study the foreign tourists' information in Bangkok 2) to study the main and supporting factors for tourism and 3) to study pre-attitude and post-attitude of the tourists. The samples were the foreign tourists in Bangkok. This research was based on the questionnaire. It was analyzed into frequency, percentage and mean. The result of the research found that most of the foreign tourists came from Europe. Most of them were female, average aged 21 – 30 years. They were Christian, had careers in business, graduated bachelor's degree and earned less than 10,000 US dollars per year. Most of them came to Thailand for the first time and came alone. They stayed overnight at the hotel in Bangkok. Their main aim of visiting Bangkok was for traveling. The charming of Bangkok were Thai food, temples and other tourist sites with variety of culture and way of life. The supporting factors that support the tourism were the interesting tourist places, friendliness, new experience, also the different culture and tradition were minor supporting factors. The pre-attitudes of the tourists were quite positive, especially, modest and smiling faced character of Thai people. When talking about Bangkok, the tourists thought of historical city. Traffic jam was the only negative comment of Bangkok. The tourists were impressed by the beautiful tourist sites and they promised to visit Bangkok again.

The improvement suggested by the sample groups were traffic jam, air pollution, more clean public toilets, and the English communication of the staff and authorities in Bangkok.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ดร.นลินา ประไพรัชสิทธิ์ ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำ รวมทั้งให้แนวคิดและชี้แนะแนวทางในการศึกษาค้นคว้าตลอดเวลาที่ทำการศึกษา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดีตลอดมา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สุภาพร สุกสีเหลือง ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรองแก้ว พุทธิยาสถาพร ดร.รักษนก โคโต ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลลีพันธุ์ สถิตยुทธการ ที่ช่วยตรวจสอบแบบสอบถาม อันเป็นประโยชน์ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น และรองศาสตราจารย์ ดร.พยอม ธรรมบุตร ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณนักท่องเที่ยวนานาชาติทุกคนที่ให้ความร่วมมือ และอนุเคราะห์ข้อมูล พี่จิม พี่น้อย พี่โรส พี่นา ที่ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา โกหนึ่ง โกเอ อาเหนือ ลุง ป้า น้า อา และญาติทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจ ให้คำแนะนำ และเป็นแรงกระตุ้นผลักดันตลอดเวลา

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นที่ปรึกษาในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี โดยเฉพาะส้ม ป้าแดง ปูน ใหม่ เฮด ต้ม แนน พี่แอน และพี่ก้อง

เสาวนีย์ มูลสุวรรณ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ความหมาย และแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	6
แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจให้เกิดการท่องเที่ยว.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และความพึงพอใจ.....	15
ปัจจัยที่สนับสนุนการท่องเที่ยว และแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร.....	17
ประเภทของการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว.....	22
ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง.....	57
พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ.....	62
การรับรู้และทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม.....	75
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	79
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	79
วิธีดำเนินการวิจัย.....	79
สรุปผลการวิจัย.....	80
อภิปรายผล.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	86
บรรณานุกรม.....	88
ภาคผนวก.....	94
ภาคผนวก ก. แบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ.....	95
ภาคผนวก ข. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือ.....	105
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	106

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 รายนามผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร.....	29
2 จำนวนประชากรในประเทศไทย.....	31
3 จำนวนประชากรเฉพาะในกรุงเทพมหานคร.....	32
4 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร.....	49
5 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติแบ่งเป็นโซน.....	49
6 แสดงระดับความพึงพอใจแหล่งท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร.....	74
7 แสดงข้อคิดเห็นในการปรับปรุงการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร.....	76

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 ส่วนประกอบในกระบวนการติดต่อสื่อสาร.....	21
3 ตราประจำจังหวัดกรุงเทพมหานคร.....	28
4 เรือธรรมดา (ไม่มีธง).....	33
5 เรือด่วนพิเศษ (ธงส้ม).....	34
6 เรือด่วนพิเศษ (ธงเหลือง).....	34
7 เรือด่วนพิเศษ (ธงฟ้า).....	35
8 แผนที่เขตพระนคร.....	35
9 พระบรมมหาราชวัง.....	36
10 วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว).....	38
11 วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร (วัดโพธิ์).....	38
12 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร.....	39
13 แผนที่เขตบางรัก.....	39
14 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบางกอก.....	40
15 วัดพระศรีมหาอุมาเทวี (วัดแขก).....	41
16 แผนที่เขตวัฒนา.....	41
17 ซอยสุขุมวิท 23 (ซอย cowboy).....	42
18 แผนที่เขตปทุมวัน.....	42
19 พระพรหมเอราวัณ.....	43
20 สวนลุมไนท์บาซาร์.....	44
21 สถานที่ซื้อของในสวนลุมไนท์บาซาร์.....	44
22 แผนที่ในสวนลุมไนท์บาซาร์.....	44
23 แผนที่เขตบางกอกน้อย.....	45
24 คลองบางกอกน้อย.....	46
25 เรือพระราชพิธี.....	47

26 แผนที่เขตจตุจักร.....	47

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
27 แผนที่ในตลาดนัดจตุจักร.....	48
28 นักท่องเที่ยวบริเวณในตลาดนัดจตุจักร.....	49
29 แผนที่เขตต่าง ๆ ที่ทำการวิจัย.....	54
30 ทวีปที่กลุ่มตัวอย่างเดินทางมา.....	57
31 เพศของกลุ่มตัวอย่าง.....	58
32 ช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง.....	59
33 ศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง.....	59
34 อาชีพของกลุ่มตัวอย่าง.....	60
35 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง.....	61
36 รายได้เฉลี่ยต่อปีของกลุ่มตัวอย่าง.....	61
37 ความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร.....	62
38 ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร.....	63
39 การพักค้างแรมในกรุงเทพมหานคร.....	64
40 วัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร.....	64
41 ประเภทสถานที่ท่องเที่ยวที่สนใจ.....	65
42 ประเภทสถานที่พักแรมในเขตกรุงเทพมหานคร.....	66
43 ประเภทของยานพาหนะที่ใช้เดินทาง.....	66
44 ช่องทางการรับรู้ข่าวสารของนักท่องเที่ยวต่างชาติ.....	67
45 สถานที่ที่นักท่องเที่ยวต่างชาติสนใจท่องเที่ยวในประเทศไทย.....	68
46 ข้อความเมื่อพูดถึงกรุงเทพมหานคร.....	69
47 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว.....	70
48 ความคิดเห็นในการเดินทางกลับมาท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร.....	71
49 เหตุผลในการเดินทางกลับมาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร.....	72
50 สถานที่ท่องเที่ยวอื่นที่นักท่องเที่ยวอยากเดินทางต่อ.....	73

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมหนึ่งที่นิยมกันมากในคนทุกเพศทุกวัย เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้จำนวนมหาศาลสู่ประเทศ ซึ่งประเทศไทยนับเป็นประเทศหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่จัดว่าเป็นประเทศที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้มาเยี่ยมชมเยือนได้ตลอดทั้งปี เนื่องจากความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวทั่วประเทศ ซึ่งมีทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรมประเพณี แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น กอปรกับเส้นทางคมนาคมที่สะดวกสบาย การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วมีประสิทธิภาพ และคุณภาพของสินค้าทั้งสินค้าที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง รวมทั้งการบริการที่พร้อมและทันสมัย ทำให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับต้น ๆ ในโลก และทำให้ในปัจจุบันรายได้หลักของประเทศเกิดจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งคิดเป็นมูลค่ากว่า 482,319.17 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2549 (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2549: ออนไลน์) นิตยสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของประเทศอังกฤษได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชากรชาวอังกฤษเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผลปรากฏว่ากรุงเทพมหานครและเชียงใหม่ได้รับความนิยมเป็นอันดับ 2 และ 5 (เลเซอร์ แมกกาซีน, 2546: ออนไลน์) จังหวัดหนองคาย ได้รับการคัดเลือกจากนิตยสาร Modern Maturity ว่าเป็นแหล่งพักผ่อนที่สองติดอันดับสถานที่ที่ดีที่สุดในโลก สำหรับผู้สูงอายุชาวอเมริกัน (หนองคายดอทคอม, 2550: ออนไลน์)

ประเทศไทยมีศักยภาพการท่องเที่ยว เนื่องจากมีทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งความสวยงามทางธรรมชาติ ทรัพยากรท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นที่มีชื่อเสียง มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวเหล่านี้ กระจายอยู่ทั่วประเทศ ไม่ว่าจะเป็นภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคใต้ และภาคกลาง ล้วนแล้วแต่มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันไปในแต่ละภาค

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทยที่มีอายุยาวนานกว่า 200 ปี เป็นศูนย์กลางทางการท่องเที่ยว และถือเป็นศูนย์กลางคมนาคมแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางต่อไปยังประเทศเพื่อนบ้านของไทย ส่วนใหญ่จะมาเปลี่ยนเครื่องบิน หรือเปลี่ยนพาหนะการเดินทางที่เมืองไทย จึงถือโอกาสแวะท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครไปพร้อมกัน กรุงเทพมหานครมีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย หลากรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สถาปัตยกรรมที่สำคัญ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากที่สุดแห่งหนึ่งของ

โลก ได้แก่ วัดพระแก้ว พระบรมมหาราชวัง บริเวณรอบเกาะรัตนโกสินทร์ นอกจากนั้นยังมี ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่และหรูหรามากมาย และเป็นแหล่งรวมสินค้าหลากหลาย ราคาไม่แพง นักท่องเที่ยวสามารถจับจ่ายซื้อของเป็นที่ระลึก ของตกแต่งบ้าน เพราะสินค้ามีเอกลักษณ์ความสวยงามของไทย บอกได้ถึงความเป็นไทย นอกจากนี้สถานที่ตั้งของกรุงเทพมหานครยังเหมาะแก่การเดินทางเข้ามา มีการคมนาคมที่สะดวกสบาย ยังเป็นศูนย์รวมสถาบันการเงิน การธนาคาร และเป็นศูนย์กลางการค้าขาย สาธารณูปโภคและศูนย์กลางทางธุรกิจอื่น ๆ อีกหลากหลายด้วยกัน

ในปี พ.ศ. 2549 ซึ่งเป็นปีสำคัญที่ใหญ่ยิ่งสำหรับคนไทยทั้งประเทศ รวมถึงคนไทยที่อยู่ในต่างประเทศ หรือชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย และชาวต่างชาติทั่วโลกที่รู้จักพระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ ผู้ทรงครองราชย์ด้วยทศพิธราชธรรมมานานถึง 60 ปี ทางรัฐบาลได้จัดงานเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสอันเป็นสิริมงคลแด่องค์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 9 สมเด็จพระมหาปรมมิตินทรภูมิพลอดุลยเดช ราชอาภินันทร โดยจัดกิจกรรมนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติที่อิมแพค เมืองทองธานี เป็นเวลา 1 สัปดาห์ และเนื่องจากผลตอบรับจากประชาชนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินั้นสูงเกินความคาดหมาย จึงต้องขยายเวลาในการจัดนิทรรศการเป็น 2 สัปดาห์ เพื่อให้ผู้สนใจทั้งในกรุงเทพมหานครและจากต่างจังหวัดได้เดินทางเข้ามาชมงานได้นานขึ้น และยังมีงานเฉลิมฉลองจุดดอกไม้ไฟเฉลิมพระเกียรติในวันที่ 9 ถึงวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2549 และในวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2549 มีการจัดให้เรือพระที่นั่งซึ่งทางกองทัพเรือได้อัญเชิญเรือในราชพิธีเข้าร่วมมากถึง 52 ลำ จัดเป็นงานพิธีที่ยิ่งใหญ่ตระการตา จึงเป็นจุดดึงดูดทำให้ชาวต่างชาติเดินทางมาประเทศไทยเป็นจำนวนมากเช่นกัน

นอกจากสิ่งเหล่านี้แล้ว การที่จะทำให้การท่องเที่ยวประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ นักท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นผู้ที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นการสร้างความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวเกิดความต้องการที่จะกลับมาเยือนประเทศไทยอีกครั้ง จึงเป็นสิ่งจำเป็น นอกจากนี้การทำให้ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติใช้เวลาท่องเที่ยวอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานานจะทำให้เกิดการจับจ่ายใช้สอยมากขึ้นอันเป็นผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวมีปริมาณสูงขึ้นด้วย ทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยได้รับความสนใจ และนำรายได้สู่ประเทศอย่างมหาศาล

ถึงแม้ว่าจุดเด่นของกรุงเทพมหานครจะมีอีกมากมาย ได้แก่ ความมีอภินิหารไมตรี ความมีเอกลักษณ์ทางด้านศิลปวัฒนธรรม และความพร้อมทางด้านการรองรับดึงดูดที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่ปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครก็ยังคงปรากฏให้เห็นอยู่ ได้แก่ ปัญหาความไม่สงบและปัญหาการก่อการร้ายในภาคใต้ ปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานคร ปัญหาการฉ้อโกง ปัญหามลภาวะ รวมทั้งปัญหาทางเศรษฐกิจ และค่าเงินบาทที่แข็งตัวมากขึ้น อุปสรรคต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนทำให้ภาวะการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวหยุดชะงัก และทำให้เกิดความไม่เชื่อมั่นสำหรับนักท่องเที่ยวในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ซึ่งจะส่งผลต่อรายได้โดยรวม

ของประเทศ และจะส่งผลกระทบทางอ้อมด้วย เช่น การจ้างงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ลดลง และการกระจายเม็ดเงินในการพัฒนาสาธารณูปโภค เพื่อประชาชนในท้องถิ่น การยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานครให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว ต้องทำให้แหล่งท่องเที่ยวอยู่ในสภาพที่งดงาม ไม่อยู่ในสภาพเสื่อมโทรมหรือถูกทำลาย มีความปลอดภัย มีระบบสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกที่สมบูรณ์พร้อม และบริการที่มีคุณภาพ การคมนาคมที่เชื่อมโยงถึงกันได้ทุกระบบอย่างไม่ติดขัด การติดต่อสื่อสารที่ติดต่อกับทุกเมืองทั่วโลกได้อย่างฉับไว ที่สำคัญผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวรวมทั้งเจ้าบ้านต้องมีความพร้อมที่จะให้บริการในระดับมาตรฐานสากล และมีส่วนร่วมในการให้บริการด้วย

ด้วยสภาวะแวดล้อม ปัจจัยต่าง ๆ ในการจัดการท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจ และแม้กระทั่งสภาพปัญหาที่พบ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น รวมถึงแนวทางในการสร้างความยั่งยืนในการท่องเที่ยวซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงมีความตั้งใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลก่อให้เกิดการท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งปัจจัยหลักและปัจจัยสนับสนุน รวมทั้งทัศนคติ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายและการวางแผนด้านการท่องเที่ยวได้ตระหนักถึงข้อมูลสำคัญและนำผลการวิจัยไปเป็นส่วนประกอบหนึ่งในการวางแผนเพื่อสนับสนุนและสร้างสรรค์ให้เกิดการจัดการด้านการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยหลัก และปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งช่องทางในการรับรู้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยว
3. เพื่อศึกษาถึงทัศนคติทั้งก่อน และหลังการเดินทางมาท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครตามความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยว

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย และท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 เนื่องจากเป็นช่วงฤดูหนาวของประเทศไทย อากาศเย็นสบาย และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางหลบอากาศหนาวจากประเทศของตัวเองเข้ามาพักผ่อนตากอากาศในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกสุ่มตัวอย่าง (Sampling technique) ที่เหมาะสมตามลักษณะของประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย และท่องเที่ยวในเขตพระนคร เขตบางรัก เขตบางกอกน้อย เขตวัฒนา (สุขุมวิท) เขตปทุมวัน และเขตจตุจักร ในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวนทั้งสิ้น 110 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

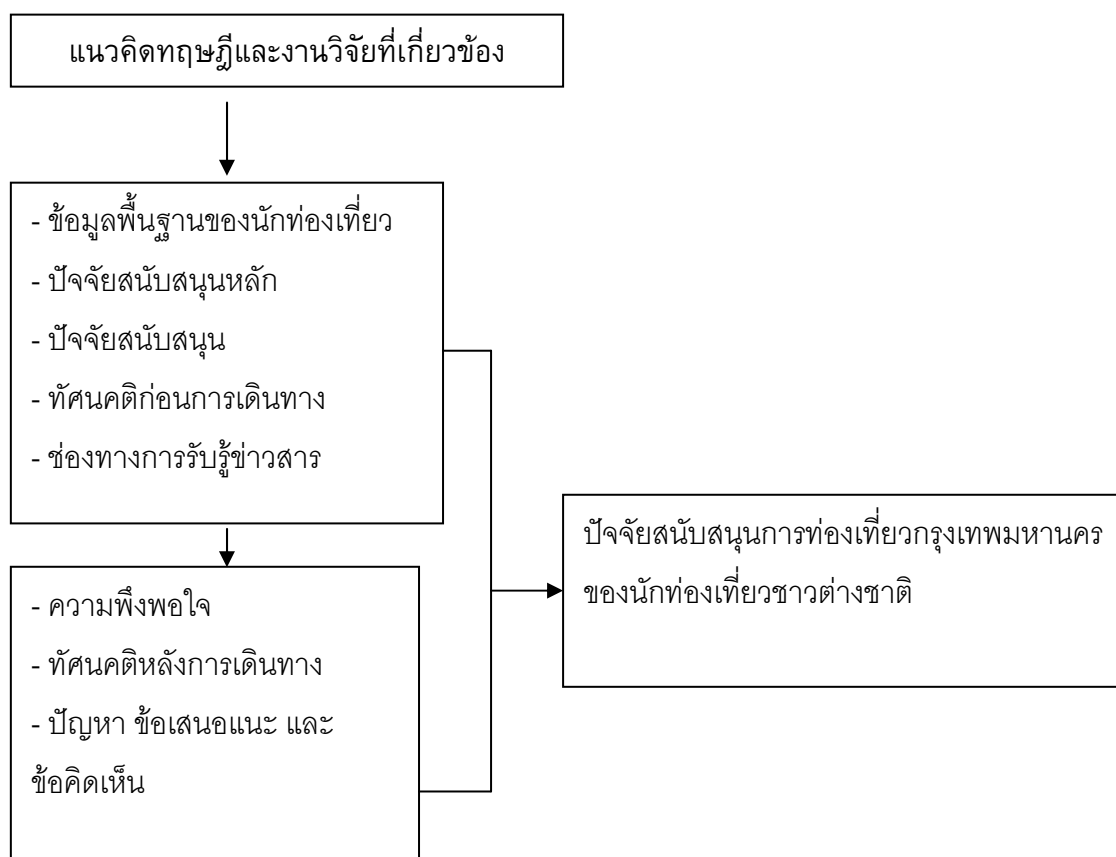
1. **ปัจจัยสนับสนุนหลัก** หมายถึง อายุ เพศ รายได้ และ การศึกษาของนักท่องเที่ยว
2. **ปัจจัยสนับสนุนรอง** หมายถึง ตัวแปรที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดความต้องการในการเดินทางมาท่องเที่ยวยังกรุงเทพมหานคร ซึ่งอาจเกิดจากสถานที่ ประเพณีและวัฒนธรรมที่แตกต่างจากที่ตนเองประสบ ทรัพยากรท่องเที่ยว เพื่อความพึงพอใจ หรือเพื่อการศึกษา ความอยากรู้อยากเห็น ความต้องการการยอมรับ ประสบการณ์ที่แปลกใหม่
3. **การท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร** หมายถึง การเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในกรุงเทพมหานคร หมายถึง นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตพระนคร เขตบางรัก เขตบางกอกน้อย เขตวัฒนา (สุขุมวิท) เขตปทุมวัน และเขตจตุจักร

4. **นักท่องเที่ยวต่างชาติ** หมายถึง นักท่องเที่ยวที่ถือสัญชาติอื่น ไม่ใช่สัญชาติเดียวกับประเทศที่ตนเดินทางไปเยือน ในที่นี้หมายถึง นักท่องเที่ยวที่ไม่ใช่สัญชาติไทย นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยและท่องเที่ยวในเขตพระนคร เขตบางรัก เขตบางกอกน้อย เขตวัฒนา (สุขุมวิท) เขตปทุมวัน และเขตจตุจักร ในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวนทั้งสิ้น 110 คน

5. **แรงจูงใจ** หมายถึง สิ่งที่เกิดมาจากแต่ละคน และเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง ปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ผู้วิจัยได้วางกรอบแนวความคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวต่างชาติ” ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจให้เกิดการท่องเที่ยว
3. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และความพึงพอใจ
4. ปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว และแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร
5. ประเภทของการท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว
6. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว (Tourism) เป็นกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนใจ หรือนันทนาการ (Recreation) อย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งองค์การสหประชาชาติ (ศรัญญา วรากุลวิทย์, 2546: 2; อ้างอิงจาก World Tourism Organization หรือ WTO) ได้กำหนดความหมายของการท่องเที่ยว ว่า การเดินทางใด ๆ ก็ตามที่เป็นการเดินทางตามเงื่อนไขสากล 3 ประการ

1. เป็นการเดินทางจากสถานที่อยู่อาศัยเป็นประจำไปยังสถานที่อื่น ๆ เป็นการชั่วคราว
2. การเดินทางนั้นผู้เดินทาง เดินทางด้วยความสมัครใจ ไม่ใช่เป็นการถูกบังคับ
3. การเดินทางเพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่ไม่ใช่เดินทางเพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

วันเพ็ญ เบอร์เนทท์ (2549: 23) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่า เป็นลักษณะนันทนาการหนึ่งที่เกิดขึ้นระหว่างเวลาว่างที่มีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเป็นการเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง หรือจากที่ที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่ไปยังสถานที่อื่น เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม โดยมีแรงกระตุ้นจากความต้องการในด้านกายภาพ ด้านวัฒนธรรม ด้านปฏิสัมพันธ์ และด้านสถานะหรือด้านเกียรติคุณ และการท่องเที่ยวดังกล่าวนี้ยังสามารถสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่นอีกส่วนหนึ่ง

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2544: บทนำ 4) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่า เป็นการเดินทางเพื่อความเพลิดเพลิน และพักผ่อนหย่อนใจ

แมคอินทอช และโกลเดนเนอร์ (McIntosh & Goeldner. 1986: unpage) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง ผลรวมของปรากฏการณ์และความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาจากการปฏิสัมพันธ์ของนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจ รัฐบาล ผู้เป็นเจ้าของบ้าน และชุมชนผู้เป็นเจ้าของบ้านในกระบวนการดึงดูดใจนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน

มิลล์ (Mill. 1990: 359) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การจัดกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความประทับใจ การบริการ และการสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว

คอล์ทแมน (Coltman. 1989: 3) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง ความสัมพันธ์ซึ่งเกิดขึ้นจากความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน ระหว่างนักท่องเที่ยว ผู้จัดบริการด้านการท่องเที่ยว หน่วยงานของรัฐบาลในท้องถิ่น และประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ

ศรัญญา วรากุลวิทย์ (2546: 5-6) ได้กล่าวว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง อุตสาหกรรมบริการที่มีการดำเนินงานธุรกิจขนาดใหญ่ ขอบเขตที่กว้างขวาง ประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภทที่ร่วมมือกัน เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความสะดวกสบาย ไม่ว่าจะเป็นที่พักอาศัย หรือการขนส่งก็ตาม ทั้งอุตสาหกรรมทางตรง หรือทางอ้อม จะต้องใช้กลวิธีในการบริหาร ดำเนินการ ประเมินผล และการพัฒนา ซึ่งต้องใช้งบประมาณมากพอสมควร ดังนั้นธุรกิจ หรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงเป็นอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดในโลกก็ว่าได้

สินค้าการท่องเที่ยว (The Tourist Product)

คอสเตอร์ (พลอยศรี โปรภานนท์ 2544:23 อ้างอิงจาก Kusters. 1985.) ได้จำแนกสินค้าการท่องเที่ยวไว้ดังนี้

1. Macro – Tourist Product หมายถึง การรวมทั้งการบริการ และสินค้าทั้งหมด ระหว่างการเดินทาง และการพักผ่อนของนักท่องเที่ยว

2. Micro – Tourist Product หมายถึง การบริการอย่างเดียว หรือ 2-3 อย่างที่นักท่องเที่ยวใช้ในการเดินทางและการเข้าพักแรม เช่น การโดยสารเครื่องบิน หรือการพักค้างคืนในห้องพักของโรงแรม เป็นต้น

สินค้าทางการท่องเที่ยวจะหมายถึง

1. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ ชายทะเล เกาะต่าง ๆ วนอุทยาน น้ำตก ภูเขา ทะเลสาบ เป็นต้น

2. แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ วัด และโบราณสถานต่าง ๆ

3. กิจกรรมที่มนุษย์สร้างขึ้นและปฏิบัติกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ ได้แก่ ประเพณี วัฒนธรรม และการละเล่นต่าง ๆ

4. กิจกรรมบันเทิงที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ นันทนาการ การร้องเพลง เล่นดนตรี สถานบันเทิง แสง สี เสียง ยามค่ำคืน

ดังนั้น การท่องเที่ยว คือ การที่นักท่องเที่ยวมีวันหยุดพักผ่อน หรือเวลาในการเดินทางเปลี่ยนบรรยากาศ โดยการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ที่แปลกออกไปจากสภาพแวดล้อมเดิม อาจเพื่อหาความแปลกใหม่ เพื่อนใหม่ บรรยากาศใหม่ หรือไปเพื่อรักษาสุขภาพในสถานที่ธรรมชาติ มีกิจกรรมนันทนาการ ได้พักผ่อนตามอัธยาศัย

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยว

โมเวน และไมเนอร์ (ดารา ที่ปะปาล. 2542: 75; อ้างอิงจาก Mowen & Minor. 1992. *Consumer Behavior*) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจหมายถึง สภาวะของบุคคลที่ได้รับแรงกระตุ้นเพื่อให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่มุ่งหวัง แรงจูงใจประกอบด้วย แรงขับ (Drives) ตัวกระตุ้น (Urges) ความปรารถนา (Wishes) หรือความต้องการอยากได้ (Desires) เป็นจุดเริ่มต้นให้มีแรงผลักดันเป็นขั้นตอนเพื่อให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรม

แมคอินทอช และโกลเนอร์ (McIntosh & Goelner. 1986: 124-125) กล่าวว่า สิ่งที่จะกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวออกเดินทางท่องเที่ยวเพื่อสนองความต้องการของตนเอง ตามปกตินักท่องเที่ยวจะเดินทางหรือไม่ยอมขึ้นอยู่ด้วยแรงจูงใจ ที่สำคัญดังนี้คือ

1. สิ่งจูงใจทางกายภาพ (Physical motivation) ได้แก่ สิ่งจูงใจที่เกี่ยวกับการพักผ่อนตากอากาศทั้งร่างกายและจิตใจ รวมไปถึงการพักผ่อนตามคำแนะนำของแพทย์ เพื่อให้พ้นจากภาวะการดำเนินชีวิตที่เร่งรีบ

2. สิ่งจูงใจทางวัฒนธรรม (Cultural motivation) ได้แก่ ความปรารถนาที่สนองความอยากรู้อยากเห็น เรียนรู้ เกี่ยวกับประเทศต่าง ๆ เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับดนตรี ศิลปะ นาฏศิลป์ วัฒนธรรม ภาษาที่แตกต่างกัน การวาดภาพ และศาสนา

3. สิ่งจูงใจระหว่างบุคคล (Interpersonal motivation) ได้แก่ ความปรารถนาที่จะได้ไปเยี่ยมญาติ เพื่อน พบปะคนใหม่ ๆ หลีกเลี้ยงสภาพเดิม ๆ ที่พบประจำวัน

4. สิ่งจูงใจทางด้านสถานภาพและชื่อเสียง (Status and prestige motivation) ได้แก่ ความต้องการพัฒนาตนเองและแสดงความสำคัญของตนเอง เช่น การเดินทางทำธุรกิจ การประชุม การศึกษา เพื่อยกฐานะของตนเอง และมีสังคมที่ดีขึ้น

มาสโลว์ (วินิจ วีรยางกูร 2532: 35-36; อ้างอิงจาก Maslow) กล่าวถึงทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's Theory of Motivation) ว่ามาจากสมมุติฐานดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย ซึ่งเป็นความต้องการด้านพื้นฐานของมนุษย์และเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ร่างกายจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่ อาหาร อากาศ น้ำดื่ม ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การพักผ่อน เป็นต้น

2. ความต้องการความปลอดภัย มนุษย์เรามีความปรารถนาที่จะได้รับความคุ้มครองจากร้ายอันตรายต่าง ๆ ที่จะมีต่อร่างกาย เช่น อุบัติเหตุ อาชญากรรม ฯลฯ

3. ความต้องการทางสังคม หมายถึง ความต้องการเข้าร่วม และได้รับการยอมรับ ความเป็นมิตร และความรักจากเพื่อนร่วมงาน เมื่อความต้องการทางร่างกายและความปลอดภัยได้รับการตอบสนองเรียบร้อยแล้ว ความต้องการที่สูงกว่าก็เข้ามามีผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคลนั้น ความต้องการขั้นนี้ของบุคคลเป็นความต้องการที่จะให้บุคคลหรือเพื่อนร่วมงานยอมรับในความสำคัญของตน องค์การย่อมตอบสนองความต้องการของลูกจ้าง โดยการให้ลูกจ้างแสดงความคิดเห็น และมีการยกย่องชมเชย เสมือนเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญขององค์กร

4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องทางสังคม ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสำเร็จ ความรู้ความสามารถ การนับถือตนเอง ความเป็นอิสระเสรีภาพ และรวมถึงการมีฐานะที่เด่นกว่าบุคคลทั่วไป เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั้งหลาย มีตำแหน่งสูงในองค์กร หรือการที่สามารถใกล้ชิดกับบุคคลสำคัญ ๆ

5. ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จตามความนึกคิด ความต้องการขั้นสูงสุดนี้ เป็นความต้องการพิเศษ ซึ่งบุคคลส่วนมากนึกอยากจะเป็นและอยากได้ แต่ไม่สามารถเสาะหาได้ การที่บุคคลได้บรรลุถึงความต้องการในขั้นนี้ ก็ได้รับการยกย่องเป็นบุคคลพิเศษไป เช่น ความนึกคิดที่อยากจะเป็นนายกรัฐมนตรี หรือนักกีฬาที่มีความสามารถและประสบความสำเร็จในขั้นสูงสุด ได้รับการยกย่องจากบุคคลทั่วไป แต่ละคนย่อมมีความรู้สึกนึกคิดแตกต่างกันไป

เบริก และเรสนิก (นันทวัน เลิศจรัญรัตน์ 2546: 37; อ้างอิงจาก Burke and Resnick 1991: 117) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจพื้นฐาน 3 ประการที่ทำให้คนเดินทางท่องเที่ยว

1. ความต้องการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชดเชยเวลาที่สูญเสียไปจากการทำงาน
2. ความต้องการที่จะเรียนรู้ หรือความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่ไม่เคยพบเห็นมาก่อน
3. ความต้องการที่จะเป็นที่ยอมรับของคนอื่น ๆ จากการที่ได้เดินทางท่องเที่ยว

เดวิด วีฟเวอร์ และมาร์ติน ออปเปอร์แมน (นันทวัน เลิศจรัญรัตน์. 2546: 37-38; อ้างอิงจาก David Weaver; and Martin Oppermann 2000: 34-35) อธิบายถึงแนวโน้มของแรงจูงใจที่จะเกิดขึ้นในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวไว้ 10 ประการคือ

1. แรงจูงใจที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ความสนุกสนานในบริเวณที่เป็นแหล่งวัฒนธรรมของโลก หรือแหล่งวัฒนธรรมทางธรรมชาติจะเป็นแรงจูงใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยวมากขึ้น

2. แรงจูงใจที่จะพบกับคนในท้องถิ่น ความปรารถนาที่จะไปพบปะผู้คนในท้องถิ่นเป็นแรงขับในตลาดการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวบางกลุ่ม โดยเฉพาะในกลุ่มนักท่องเที่ยวที่อายุน้อย

3. แรงจูงใจที่จะเข้าถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นของเจ้าของประเทศที่ตนเองไปเที่ยว คุณลักษณะวัฒนธรรมอื่น ๆ ที่แตกต่างจากวัฒนธรรมของตนเอง โดยเฉพาะประเทศที่มาจากจีน เกาหลี ซึ่งได้รับการเปิดโลกวัฒนธรรมนานาชาตินี้น้อยกว่าชาติอื่น

4. แรงจูงใจที่จะทำให้ชีวิตครอบครัวดีขึ้น เพราะเป็นเวลาที่จะทำให้ได้อยู่ร่วมกันเป็นอย่างดี มีกิจกรรมทำกันเป็นครอบครัว

5. แรงจูงใจที่จะพักผ่อน หรือผ่อนคลายในสถานที่ และสิ่งแวดล้อมที่สบายใจ

6. แรงจูงใจที่จะไปสถานที่ที่มีความสนใจเป็นพิเศษ หรือต้องใช้ทักษะพิเศษ เช่น การดำน้ำลึกด้วยอุปกรณ์พิเศษ การปีนเขา

7. แรงจูงใจที่จะเป็นคนที่มีความสุขภาพดี สมบูรณ์ แรงจูงใจนี้จะเห็นได้ชัดเจนจากนักวิเคราะห์ชาวยุโรปที่กล่าวว่าสามารถนำไปปรับปรุงระดับความสมบูรณ์ของร่างกาย อาหารแปลก ๆ ที่ทำให้สุขภาพดีขึ้น

8. แรงจูงใจสำหรับปกป้องตนเอง และความปลอดภัย สถานที่ท่องเที่ยวนั้นจะต้องปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นด้านสุขภาพ อาชญากรรม ผู้ก่อการร้าย ซึ่งเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจที่จะไปเที่ยวในสถานที่นั้น ๆ

9. แรงจูงใจที่อยากได้การยอมรับว่ามีฐานะทางสังคมที่ดีขึ้น และบ่งบอกว่าตัวเองเป็นใครมาจากไหน เป็นที่ยอมรับนับหน้าถือตา เป็นที่รู้จักทางสังคม

10. แรงจูงใจที่จะให้รางวัลแก่ตนเอง จากการทำงานงานหนักตลอดปี เป็นสิ่งที่ร่างกายและความรู้สึกต้องการได้รับในระดับสูง

ดุษฎี ชุมสาย (2527: 63-64) กล่าวถึงมูลเหตุจูงใจที่ทำให้คนท่องเที่ยวดังนี้

1. การท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนาน และความบันเทิง นักท่องเที่ยวเหล่านี้ใช้เวลาที่หยุดงานเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น พบสิ่งใหม่ ๆ เพื่อให้ได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ไม่ว่าจะเป็นการชมความงามธรรมชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ต่างกันไป ความสนุกสนานกับความอีกที่ก็ครึกโครม ความบันเทิง แสงสี และสิ่งก่อสร้างตระการตาให้ได้ตื่นตาอยู่ในสถานที่แปลกใหม่ บ้างก็ได้ส่งไปรษณียบัตรไปให้เพื่อน เพื่ออวดเพื่อน ๆ ว่าตนได้เดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ดังนั้นเหตุที่ทำให้

ให้เกิดอารมณ์ความสุขของการท่องเที่ยวมีหลายอย่างด้วยกัน และผสมผสานกันหลายเหตุ ด้วยว่าอุปนิสัยใจคอ รสนิยม ภูมิหลัง และฐานะการเงิน

2. การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน ได้แก่ พวกที่ใช้วันหยุดเพื่อพักผ่อนโดยไม่ทำอะไร เพื่อขจัดความเหนื่อยล้าทั้งหลายทั้งปวง ทั้งกาย และจิตใจ เรียกพลั้งในความอยากทำงานเข้ามาอีกครั้งบ้างก็พักผ่อนเพราะความเจ็บไข้ได้ป่วย จึงต้องพักผ่อนอย่างเต็มที่ในที่ที่มีธรรมชาติ และความสงบ ไม่มีผู้ใดเข้ามารบกวน

3. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวประเภทนี้ต้องการที่จะเรียนรู้ศิลปวิทยาการเกี่ยวกับวัฒนธรรมชาติต่าง ๆ ในสถาบันที่มีชื่อเสียง หรือในประเทศที่มีวัฒนธรรมเป็นที่น่าสนใจของเขา เพื่อศึกษาความเป็นอยู่ในด้านมนุษยวิทยา สังคมวิทยา โบราณสถานที่เป็นข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และวัตถุ ทัศนศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ดนตรี และความร่วมมือกันมหรรรณ งานฉลอง

4. การท่องเที่ยวเพื่อกีฬา เป็นการเดินทางเพื่อมาแข่งขันกีฬาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นซีเกมส์ โอลิมปิก ที่จะผลัดเปลี่ยนกันจัดในแต่ละประเทศ หรืออาจจะเป็นผู้นิยมชมชอบการชมกีฬาสดข้างสนาม และชอบเป็นกองเชียร์ของประเทศที่เข้าไปแข่งขัน

5. การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมสัมมนา ขององค์กร คณะกรรมการ สมาคม สหภาพ ฯลฯ เดินทางเพื่อไปประชุมสัมมนาในช่วงเวลาต่าง ๆ เป็นการเดินทางที่ทำให้อุตสาหกรรมทางการท่องเที่ยวเติบโตอย่างรวดเร็ว และทางโรงแรมยังมีรายได้จากนักท่องเที่ยวในช่วงที่นักท่องเที่ยวทั่วไปมาพักน้อย เพราะการประชุมจะจัดได้ต้องรอการนัดหมายขณะที่โรงแรมว่าง เพื่อให้มีที่พักเพียงพอสำหรับผู้ที่จะเข้ามาประชุม

6. การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา องค์กร IUOTO (International Union of Official Travel Organization) ได้จัดจำพวกการท่องเที่ยวไว้เพียง 5 ประเภท แต่ปัจจุบันมีการท่องเที่ยวอีกประเภทเป็นการเดินทางไปทำวิจัย ศึกษา ไม่ว่าจะเป็นในด้านสังคมวิทยา มนุษยวิทยา เศรษฐกิจ หรือเดินทางไปเพื่อศึกษาต่อเฉพาะด้านในต่างประเทศ และนำกลับมาสอนนักศึกษาในประเทศของตนเอง

ปัทมา วันธงชัย (2545: 37-39) กล่าวว่า การท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นได้ โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

ปัจจัยด้านอุปสงค์ ซึ่งก่อให้เกิดความต้องการของบุคคล ในการเดินทางไปท่องเที่ยวไปยังสถานที่แห่งหนึ่งแห่งใด ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 3 ประการดังนี้

1. แรงจูงใจในการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจะเดินทางต่อเมื่อมีแรงจูงใจมากระตุ้นแรงจูงใจนี้เกิดได้หลายประการ เช่น อาจจะต้องการพักผ่อน เพื่อลดความเครียดจากการทำงาน และสภาพแวดล้อมที่จำเจ ต้องการรักษาสภาพของร่างกายและจิตใจ ต้องการพบเห็นสิ่งแปลก ๆ

ใหม่ ๆ ในท้องถิ่นอื่น ต้องการพบปะผู้คน เพื่อทำความรู้จักกับผู้ที่อยู่ในวงการอาชีพเดียวกัน มีความสนใจร่วมกัน เยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง และผู้ที่รู้จักมักคุ้นกัน ต้องการพัฒนาตนเองด้วยการเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการหรือ วิชาชีพ เป็นต้น

2. ความพร้อมและความสามารถในการเดินทางท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจะเดินทางต่อเมื่อมีความพร้อมและความสามารถที่จะเดินทางได้ เช่น สุขภาพร่างกายแข็งแรง มีเวลาว่างเพียงพอ มีฐานะทางการเงิน หรือได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ไม่มีภาระทางครอบครัวที่ต้องดูแลอย่างใกล้ชิด เช่น บุตรที่ยังเล็ก หรือญาติที่เจ็บป่วย

3. สถานการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเดินทางท่องเที่ยว สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ และการเมืองมีความสำคัญต่ออุปสงค์ด้านการท่องเที่ยวไม่น้อย เช่น ในกรณีที่เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ หรือสถานการณ์ยุ่งยากทางเมือง ไม่ว่าจะเกิดขึ้นภายในประเทศหรือระหว่างประเทศก็ตาม ย่อมทำให้ปริมาณความต้องการทางการท่องเที่ยวลดลง ตรงข้าม สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เจริญรุ่งเรืองขึ้น หรือมีความสงบเรียบร้อยทางการเมือง ความต้องการด้านการท่องเที่ยวก็จะเพิ่มปริมาณมากขึ้น

ปัจจัยด้านอุปทานเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวที่ต้องการจะเดินทาง

1. แหล่งท่องเที่ยว เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เข้ามาชมสถานที่นั้น ๆ ซึ่งอาจเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม หรือแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะเฉพาะตรงกับความสนใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด

2. ความสะดวกในการขนส่ง และการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ความพร้อมของยานพาหนะชนิดต่าง ๆ และถนนหนทาง ที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางจากจุดตั้งต้นไปยังจุดหมายปลายทางได้โดยสะดวก และปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางทางอากาศ ทางถนน หรือทางน้ำ มีบริการการเดินทาง โดยยานพาหนะที่เหมาะสมกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และรูปแบบของการเดินทาง เช่น การใช้รถโดยสารที่เรียกว่า รถทัวร์ (Tour coach) การล่องเรือในแม่น้ำลำคลอง (River & Canal cruise) การท่องเที่ยวในเรือเดินสมุทร (Ocean cruise) การล่องแพ (Rafting) และการล่องแก่ง (Rapids shooting) เป็นต้น

3. ที่พักแรม ความสะดวกในการพัก นับเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะต้องมีสถานที่พักแรมประเภทต่าง ๆ ตามประเภทของนักท่องเที่ยว และลักษณะของการจัดนำเที่ยว อาทิ โรงแรมในเมือง โรงแรมในสถานที่ตากอากาศ ที่พักแรมแบบที่ตั้งแคมป์ในอุทยานแห่งชาติ เป็นต้น โดยอาจมีความหรูหรา และความสะดวกน้อยแตกต่างกันไป

4. สาธารณูปโภค ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวกในการเดินทาง และการคมนาคมติดต่อ เช่น ถนนหนทาง ทางรถไฟ ไฟฟ้า ประปา การกำจัดน้ำเสียและขยะมูลฝอย โทรศัพท์และโทรคมนาคมอื่น ๆ

5. สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ได้แก่ ร้านอาหาร ร้านขายสินค้าพื้นเมือง และของที่ระลึก แหล่งบันเทิง สถานเล่นกีฬา และแข่งขันกีฬา สถานที่จัดประชุม ธนาคาร โรงพยาบาล และคลินิก แพทย์ สถานีตำรวจ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้นักท่องเที่ยวเดินทางได้สะดวกขึ้น หรือสามารถใช้บริการต่าง ๆ ที่ต้องการ

ฮอลลีเวย์ (Hollyway. 1983: 6) กล่าวว่า แรงจูงใจในการท่องเที่ยว เกิดจาก 3 สาเหตุคือ

1. การท่องเที่ยวในวันหยุดพัก เช่น การเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ การเดินทางไปเยี่ยมญาติมิตร
2. การท่องเที่ยวทางด้านธุรกิจ เช่น การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา ฯลฯ
3. การท่องเที่ยวเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ เช่น การศึกษา การรักษาสุขภาพ การเล่นกีฬา การศาสนา ฯลฯ

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2544: บทนำ 5) กล่าวถึงปัจจัยผลักดันที่ทำให้ประชาชนเดินทางมากขึ้น และบ่อยขึ้น อันเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ได้แก่

1. การเกษียณก่อนกำหนดเวลา
2. การมีชีวิตที่ยืนยาวมากขึ้น
3. ช่วงเวลาการทำงานน้อยลง
4. การมีรายได้เพิ่มมากขึ้น
5. การมีสิทธิได้มีวันหยุดโดยได้รับค่าจ้างเต็ม (paid holiday)
6. ความสะดวกรวดเร็วในการเดินทาง การคมนาคม และการติดต่อสื่อสาร
7. ครอบครัวมีขนาดเล็กลง
8. การเปลี่ยนแปลงรูปแบบ และพฤติกรรมกรบริโภค
9. ความพร้อมของอุปทานการท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐาน
10. นโยบายของรัฐ กฎหมายและระเบียบของประเทศที่เอื้อต่อการเดินทาง และให้ความสำคัญปลอดภัยในการท่องเที่ยว

สุนันทา บุญปลูก (2544: 6-11) กล่าวว่า การท่องเที่ยวก็เป็นความต้องการอย่างหนึ่งเนื่องจากคน และสัตว์ มีสัญชาตญาณอยากรู้อยากเห็น การท่องเที่ยวเป็นความต้องการที่ทำให้มีความพอใจเพิ่มขึ้น ดังนั้น ถ้ามีความสามารถเที่ยวได้ หรือมีงบประมาณเพียงพอ คนก็จะเดินทางไปท่องเที่ยว

บุญเสริม บุญเจริญผล (2543: 1-4) กล่าวว่าการท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นถ้ามีองค์ประกอบต่อไปนี้

1. มนุษย์มีความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งเป็นความต้องการชนิดหนึ่ง เช่น ต้องการไปดูสิ่งที่ไม่เคยเห็น หรือหาความพอใจจากสิ่งที่สวยงาม แปลกประหลาดความสนุกสนาน ปัจจัยผลักดันที่ทำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นคือ

1.1 ความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่าง ๆ

1.2 สุขภาพอนามัย บางคนต้องการมีสุขภาพที่ดี การท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยว เช่น ชายทะเล และที่มีอากาศบริสุทธิ์ทำให้สุขภาพดีขึ้น

1.3 ศาสนา ความเชื่อในเรื่องศาสนา ทำให้นักท่องเที่ยวบางคนเดินทางไปตามสถานที่สำคัญทางศาสนาที่ตนสนใจ

1.4 เพื่อน และญาติพี่น้อง

1.5 เกียรติภูมิ การท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

1.6 ความพึงพอใจการเดินทาง และความประทับใจในสิ่งที่ได้พบเห็นก็ได้สร้างความสุข ความพึงพอใจในบุคคลนั้น ๆ

1.7 ธุรกิจ และวิชาการ การติดต่อทางธุรกิจทำให้เกิดการเดินทาง นอกจากนี้ในเรื่องของการเข้าร่วมในโครงการวิจัยบางอย่าง การประชุม การติดต่อกับสำนักงานใหญ่ หรือย่อย รวมทั้งไปศึกษายังวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ ฯลฯ

2. มีสิ่งดึงดูดใจ เรียกว่าสิ่งดึงดูดให้ไปท่องเที่ยว อาจมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่แปลกไปจากที่อื่น เช่น

2.1 ภูมิประเทศที่สวยงาม หรือแปลกประหลาด เช่น ชายทะเล น้ำตก ภูเขา สวนดอกไม้ คนที่มีความจำเกี่ยวกับภูมิประเทศใด ก็จะไม่ชอบไปในที่ที่ตนเคยชิน

2.2 สิ่งก่อสร้างสวยงาม แหล่งโบราณสถาน เช่น วัดพระแก้ว วัดสระเกศ ปราสาทหิน สมัยทวารวดี ปราสาทหินพิมาย เมืองเก่าอยุธยา หรือเมืองเก่าสุโขทัย

2.3 แหล่งศิลปวัฒนธรรม ผลงาน และเรื่องราวของมนุษย์ทั้งยุคบรรพบุรุษ และยุคปัจจุบันที่มีชื่อเสียง

2.4 สถานที่เขตพื้นเมือง ความเป็นพื้นบ้านพื้นเมืองเดิม

2.5 เมือง เพื่อดูความเจริญของการค้า หาซื้อของ

2.6 ชนบท เพื่อดูชีวิต ความเป็นอยู่ที่มีความสงบ แตกต่างกับความเป็นอยู่ของตน

2.7 สถานที่ทางการเมือง เมืองหลวงของแต่ละประเทศมักจะมีเอกลักษณ์ที่น่าสนใจ

2.8 สถานที่ทางศาสนา ทั้งเก่าและใหม่

2.9 ธรรมชาติมหัศจรรย์ เช่น แพะเมืองผี

2.10 แหล่งมีชีวิตสัตว์ป่า การไปเที่ยวชม ไปดู สังเกตการณ์สัตว์ และถ่ายภาพสัตว์
สวยงามหายาก

2.11 กีฬา เช่น กีฬาประจำภาค กีฬาระหว่างประเทศ

2.12 การแสดงฟ้อนรำ ดนตรีไทย มวยไทย โขน

2.13 การพนัน สำหรับนักพนัน

2.14 แหล่งรวบรวมสิ่งของ หรือเรื่องราวหายากต่าง ๆ เช่น พิพิธภัณฑ์

ทรัพยากรการท่องเที่ยวต่าง ๆ เป็นสิ่งดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวได้ดี แต่มีคุณสมบัติที่ดี
ของคนพื้นเมืองประกอบด้วยจึงจะเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวได้ คุณสมบัติดังกล่าวมีดังนี้

1. ความสะอาด
2. ความโอบอ้อมอารี
3. ความสะอาดในเรื่องอาคาร สถานที่
4. การให้บริการที่รวดเร็ว ถูกต้อง
5. สามารถสื่อสารภาษาที่เข้าใจกันได้

3. มีงบประมาณเพียงพอทำให้สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้ สะดวกทั้งเวลา และการ
เดินทางที่เหมาะสม

แอนเดอร์สัน (รัตนภูมิ ศรีวิชัยมูล. 2539: 17; อ้างอิงจาก Anderson) กล่าวว่า ในร่างกายของ
มนุษย์ทุกคนมีพลังความอยากผจญภัยที่เรียกว่า พลังยูไลซิส ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้มนุษย์ทุกคนต้องออก
เดินทางไปท่องเที่ยว แม้ว่าในบางครั้งจะต้องประสบกับอุปสรรค และความยากลำบากในการเดินทางก็
ตาม แต่นั่นไม่อาจทำให้มนุษย์เกิดความย่อท้อในการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวได้ ซึ่งการเดินทาง
ท่องเที่ยวนั้นนับเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับมนุษย์ เพราะการท่องเที่ยวเป็นประสบการณ์ของชีวิต ที่จะช่วย
ให้มนุษย์ที่แตกต่างกันทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม ได้มีโอกาส
สร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน นอกจากนั้นยังเป็นการเดินทางเพื่อหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่เคยปฏิบัติใน
ชีวิตประจำวันอันทำให้มนุษย์รู้สึกเบื่อหน่ายและเกิดความเครียดได้ เพื่อที่จะช่วยให้มนุษย์เราสามารถ
ดำรงชีวิตอยู่ได้โดยปราศจากความเครียด มนุษย์จึงปรารถนาที่จะออกเดินทางไปท่องเที่ยวในสถานที่
แปลกใหม่อยู่เสมอ

3. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และความพึงพอใจ

ความหมายของการมีส่วนร่วม

เดวิส (Davis 1972: 136) ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องของจิตใจที่กระตุ้นให้
บุคคลที่อยู่ในสถานการณ์นั้น กระทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายและรู้สึกรับผิดชอบไปกับสิ่ง ๆ นั้นด้วย

สายสุณีย์ ปุตุตินันท์ (2541: 40) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมคือ ความร่วมมือจากบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีความคิดเห็นไปในทางเดียวกัน เข้าร่วม และรับผิดชอบในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร ร่วมวางแผน คิดแก้ไข ปฏิบัติ ติดตามผลและร่วมรักษามาตรฐานที่กลุ่มกำหนดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม หมายถึงปัจจัยที่ทำให้บุคคลเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ได้มีผู้เสนอไว้ดังนี้

องค์การอนามัยโลก (เกียรติกิติ เรือนทองดี 2536: 12-13; อ้างอิงจาก World Health Organization) กล่าวว่าปัจจัยการมีส่วนร่วม 3 ประการคือ

1. ปัจจัยของสิ่งจูงใจ หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม มีเหตุผลที่สำคัญหลายประการ บ้างเห็นว่าตนจะได้รับผลตอบแทนในสิ่งที่ทำไป บ้างได้รับการบอกกล่าวหรือชวนไปเข้าร่วมจากบุคคลอื่น โดยมีสิ่งจูงใจเป็นตัวนำ

2. ปัจจัยโครงสร้างของโอกาสหรือช่องทางในการเข้าร่วม หมายถึง การมองเห็นทางในการมีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ของตน พื้นฐานของช่องทางดังกล่าวคือ เปิดโอกาสให้ทุกคนมีโอกาสเข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาแบบใดแบบหนึ่ง กำหนดเวลาชัดเจน กิจกรรมที่แน่นอน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถกำหนดตนเองได้

3. ปัจจัยอำนาจ ในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วม คือการที่ประชาชนสามารถกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และผลประโยชน์ของกิจกรรมได้

ชูเกียรติ ภัยลี (2536: 19-21) กล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม 3 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล
2. ปัจจัยทางด้านสังคม และเศรษฐกิจ
3. ปัจจัยทางการติดต่อสื่อสาร

ความหมายของความพึงพอใจ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2541: 45) กล่าวว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความสามารถของผลิตภัณฑ์ที่สร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าเป้าหมาย

दनัย เทียนพุม (2543: 26) กล่าวว่า ความพึงพอใจจะช่วยส่งผลกำไรให้กับธุรกิจ เนื่องจากสามารถเพิ่มโอกาสในการซื้อสินค้ามาใช้ซ้ำอีก เมื่อลูกค้าพอใจจะบอกต่อ ทำให้มีการกระจายรายได้มากขึ้น

วันเพ็ญ เบอร์เนทท์ (2549: 12) ความพึงพอใจ คือความรู้สึกที่เกิดจากความต้องการของมนุษย์ที่คาดหวังไว้ เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองตามที่หวังไว้ หรือมากกว่า ความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

4. ปัจจัยที่สนับสนุนการท่องเที่ยว และแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร

ปัจจัยที่สนับสนุนการท่องเที่ยว

วิภา วัฒนพงศ์ชาติ (2542 : 8) ปัจจัยทางสังคม และเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวโดยจำแนกเป็น

1. อายุ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยว เมื่อคนเรามีอายุมากขึ้น และต้องรับผิดชอบในหน้าที่การงานและครอบครัวจึงมีเวลาออกไปท่องเที่ยวค่อนข้างน้อย เมื่อหมดภาระเหล่านี้ก็มีเวลาไปท่องเที่ยวมากขึ้น นักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยมักเลือกท่องเที่ยวแบบผจญภัย ขณะที่นักท่องเที่ยวสูงอายุมักไปในที่ไกล ๆ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ

2. รายได้ มีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว เมื่อมีรายได้สูงขึ้นก็มีเงินเหลือพอที่จะใช้จ่ายมากขึ้น มีการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น

3. เพศ ไม่มีความแตกต่างกันมากนักระหว่างเพศชายและเพศหญิงในด้านการท่องเที่ยว

4. การศึกษา เมื่อบุคคลมีระดับการศึกษาสูงขึ้นก็นิยมเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น เพราะมีโอกาสประกอบอาชีพที่สร้างรายได้มากขึ้น

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2524 : 9-10) ปัจจัยที่ชี้ถึงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละที่มี 4 ประการ คือ

1. ปัจจัยจูงใจหลักของการท่องเที่ยว (Primary attraction) รวมถึงธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม และกิจกรรมมนุษย์

2. ปัจจัยประกอบ (Complementary factors) คือสภาพแวดล้อมภูมิอากาศ สภาพเศรษฐกิจสังคม เป็นต้น

3. ปัจจัยสนับสนุน (Supporting factors) คือ สิ่งอำนวยความสะดวกในด้านบริการ ที่พัก ความบันเทิงเจริญรอยและของที่ระลึกต่าง ๆ

4. ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) คือ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่าง ๆ

ประสพพร พุ่มพวง (2545 : 15-18) กล่าวถึง ปัจจัยภายใน และภายนอกในการตัดสินใจไว้ดังนี้

ปัจจัยภายใน

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism resources)

ประเทศไทยเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยทรัพยากรการท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งดึงดูดใจให้ผู้คนเดินทางมาเยือนท้องถิ่นนั้น ๆ อันจะมีทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมทั้งเทศกาลและงานประเพณีประจำปีที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้น

1.1 ประเภทธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามเกิดขึ้นตามธรรมชาติ ได้แก่ ภูเขา น้ำตก ถ้ำน้ำพุร้อน บ่อน้ำร้อน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ สวนสัตว์ อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนรุกขชาติ ทะเล หาดทราย หาดหิน ทะเลสาบ เกาะ เขื่อน อ่างเก็บน้ำ แหล่งน้ำจืด (ห้วย หนอง คลอง บึง)

1.2 ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีหรือศาสนา ได้แก่ วัด โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑ์ ศาสนสถาน กำแพงเมือง คูเมือง อนุสาวรีย์ และอนุสรณ์สถาน

1.3 ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม เป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งในลักษณะของพิธี งานประเพณี ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต เช่น หมู่บ้านชาวเขา สภาพชีวิตในชนบท ศูนย์วัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง ไร่และสวน พืช ผัก ผลไม้ และเหมือง

2. ความปลอดภัย (Security)

ในการตัดสินใจเลือกจุดหมายการเดินทางท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจะคำนึงถึงความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นประการสำคัญ มาตรการรักษาความปลอดภัยจึงต้องมีประสิทธิภาพและทั่วถึงทุกแหล่งท่องเที่ยว

3. โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructures)

ประกอบด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกหลัก เช่น ถนน สะพาน สนามบิน สถานีรถไฟ สถานีรถโดยสาร ท่าเรือ ไฟฟ้า น้ำประปา ระบบการสื่อสารที่ทันสมัย เป็นต้น โดยปกติแล้ว รัฐจะเป็นผู้ลงทุนจัดสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกสบายของประชาชนในท้องถิ่น หรือหากเป็นการลงทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ประชาชนในท้องถิ่นก็ยิ่งเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์อย่างถาวร

4. สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities)

เป็นสถานที่หรือบริการ ที่ส่วนใหญ่เอกชนเป็นผู้จัดหาไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว ในรูปของการประกอบการทางธุรกิจ แต่ก็มีบริการของรัฐอยู่ในบางส่วนด้วย ดังนี้

4.1 การคมนาคม เมื่อผู้ซื้อเดินทางมาซื้อบริการถึงที่ผลิต การคมนาคมขนส่งทั้งจากต่างประเทศ และภายในประเทศจะต้องสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยทั้ง 3 ทาง คือ ทางบกมีถนนที่พาดผ่านต่าง ๆ ผ่านเข้า – ออก ได้สะดวกหรือมีบริการรถไฟ ทางน้ำมีท่าเทียบเรือ และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทางอากาศมีท่าอากาศยานที่ทันสมัย มีสายการบินมาลงมาก

4.2 พิธีการเข้าเมืองและบริการชาวสาร มีการผ่อนคลายเป็นพิเศษพิธีการเข้าเมืองให้สะดวกรวดเร็ว มีบริการให้ชาวสาร บริการจองที่พัก บริการขนส่งผู้ที่พัก เป็นต้น

4.3 ที่พัก มีโรงแรมระดับต่าง ๆ ให้เลือก อัตราค่าที่พักที่เหมาะสมกับคุณภาพสะอาด และมีบริการตามมาตรฐานสากล

4.4 ร้านอาหาร นอกจากจะมีอาหารให้เลือกหลายชนิดแล้วจะต้องถูกสุขลักษณะ มีบริการที่สุภาพและมีการกำหนดราคาที่เหมาะสม

4.5 บริการนำเที่ยว มีบริการนำเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ โดยมีมัคคุเทศก์ที่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีอัตราค่ามัคคุเทศก์ และมีความรับผิดชอบหน้าที่

5. สินค้าของที่ระลึก (Souvenirs)

จะต้องมีการควบคุมคุณภาพ กำหนดราคา รวมทั้งการส่งเสริมการใช้วัสดุพื้นบ้าน การออกแบบสินค้าให้มีเอกลักษณ์ รวมทั้งการบรรจุหีบห่อที่สวยงาม

6. การโฆษณาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ (Advertising and Public Relation)

เป็นปัจจัยสำคัญต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นกรรมวิธีที่จะทำให้แหล่งท่องเที่ยวของเราเป็นที่รู้จักและสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งจากต่างประเทศและภายในประเทศ

7. ภาพลักษณ์ (Image)

เป็นตัวกำหนดกลุ่มนักท่องเที่ยว หากมีภาพลักษณ์ว่าเป็นดินแดนแห่งความฝันของผู้ชาย นักท่องเที่ยวที่สนใจก็จะเป็นกลุ่มชายรักสนุก จึงควรฟื้นฟูภาพลักษณ์ของประเทศไทยในฐานะแหล่งท่องเที่ยวที่อุดมด้วยมรดกทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เป็นดินแดนแห่งความเพลิดเพลินในการจับจ่ายทั้งสินค้าพื้นเมืองและสินค้าปลอดอากร

ปัจจัยภายนอก

1. สภาพทางเศรษฐกิจและการเมืองโลก

มีส่วนสำคัญในการกำหนดกระแสการเดินทางของนักท่องเที่ยว สภาพทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำจะทำให้การเดินทางท่องเที่ยวอ่อนตัวลง โดยเฉพาะการเดินทางท่องเที่ยวระยะไกล เช่นเดียวกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองในบางประเทศ อาจก่อให้เกิดความรู้สึกถึงความไม่มั่นคง เป็นผลให้การเดินทางออกนอกประเทศชะลอตัวลงในระบอบเวลานั้น ในทางตรงกันข้าม การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจและสภาพความมั่นคงทางการเมือง จะเป็นตัวกระตุ้นกระแสการเดินทางให้ขยายตัวอย่างกว้างขวาง

2. ความนิยมในการท่องเที่ยว

องค์ประกอบหลายอย่างทำให้ครอบครัวมีรายได้สูงขึ้น ในขณะที่ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวลดต่ำลง จากการที่ธุรกิจท่องเที่ยวได้ปรับปรุงแบบของการบริการให้มีค่าใช้จ่ายเบ็ดเสร็จในระบบประหยัด ทำให้ผู้ที่รักการเดินทางท่องเที่ยวสามารถจัดการรายได้เพื่อการท่องเที่ยวได้ดีขึ้น ความ

นิยมในการใช้เวลาว่างพักผ่อนด้วยการเดินทางท่องเที่ยวจะไม่มีวันตกต่ำลง ตราบเท่าที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังสามารถจูงใจให้ผู้คนใช้จ่ายเงินเหลือใช้เพื่อการเดินทางท่องเที่ยว

3. การขยายเส้นทางคมนาคม

โลกยุคใหม่ที่มีการคมนาคมขนส่งจะต้องรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดระบบเครือข่ายถนนเชื่อมต่อเพื่อการเดินทางด้วยรถยนต์ที่มีความยืดหยุ่นสูงกว่าตารางเดินรถไฟที่ค่อนข้างจำกัดและตายตัว ระบบการคมนาคมทางอากาศได้รับการพัฒนาทั้งในด้านของท่าอากาศยาน เครื่องบิน และเส้นทางบิน ส่งผลให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และประหยัด

4. การแลกเปลี่ยนนโยบายทางการเมือง

ระบบการคมนาคมขนส่งที่พัฒนาให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ทำให้ดูเหมือนโลกจะหดตัวเล็กลง รัฐบาลของทุกประเทศต่างให้ความสนใจขอความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวและการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ซึ่งเป็นผลให้เกิดการแข่งขันกันทั้งในแง่ของการส่งเสริมการตลาดและการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวที่ประกอบกันเป็นแรงจูงใจให้เกิดความต้องการในเดินทางท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น ปัจจัยหลักที่จะทำให้ให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยว คือ อายุ รายได้ เพศ การศึกษา ปัจจัยสนับสนุนรอง คือ ทรัพยากรการท่องเที่ยวในแต่ละสถานที่นั้น ๆ สภาพแวดล้อม ภูมิอากาศ สภาพเศรษฐกิจสังคม

แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2541 : 450) กล่าวว่า กระบวนการติดต่อสื่อสาร (Communication process) หมายถึงระบบซึ่งแหล่งข่าวสาร (ผู้ส่งสาร) ส่งข่าวสารไปยังผู้รับ หรือหมายถึงการแสดงวิธีการซึ่งแหล่งข่าวสารพยายามเข้าถึงผู้รับโดยอาศัยข่าวสาร

สุดาตวง เรืองรุจิระ (2543 : 267) กล่าวถึง ส่วนประกอบในกระบวนการติดต่อสื่อสาร (Elements in the communication process) ในกระบวนการสื่อสาร จะมีองค์ประกอบดังนี้

1. ข่าวสาร (Message) ในการตลาด คือ รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่เสนอขายให้ตลาดเป้าหมาย ข้อความที่กระตุ้น จูงใจ ให้เกิดการลงมือปฏิบัติการซื้อ

2. ผู้ส่งข่าว (Sources) เป็นแหล่งที่จะต้องส่งข่าวสารให้กับผู้รับหรือผู้ที่คาดว่าจะเป็นผู้ลูกค้าแหล่งของข่าวสารอาจ ได้แก่ พนักงานขายที่ไปเสนอขายสินค้า ผู้ผลิต หรือผู้ขายสินค้า

3. การเข้ารหัส (Encoding) เป็นการคิด การหาข้อความหรือแนวทางที่จะให้สิ่งที่ผู้ขายต้องการเสนอ ส่งถึงยังผู้รับหรือลูกค้าได้ การเข้ารหัสจะมีประสิทธิภาพมากเพียงใดขึ้นอยู่กับวิธีการความรู้ ภาษา และความสามารถของแหล่งข่าวสาร เช่น ภาษา เสียง ภาพ เป็นต้น

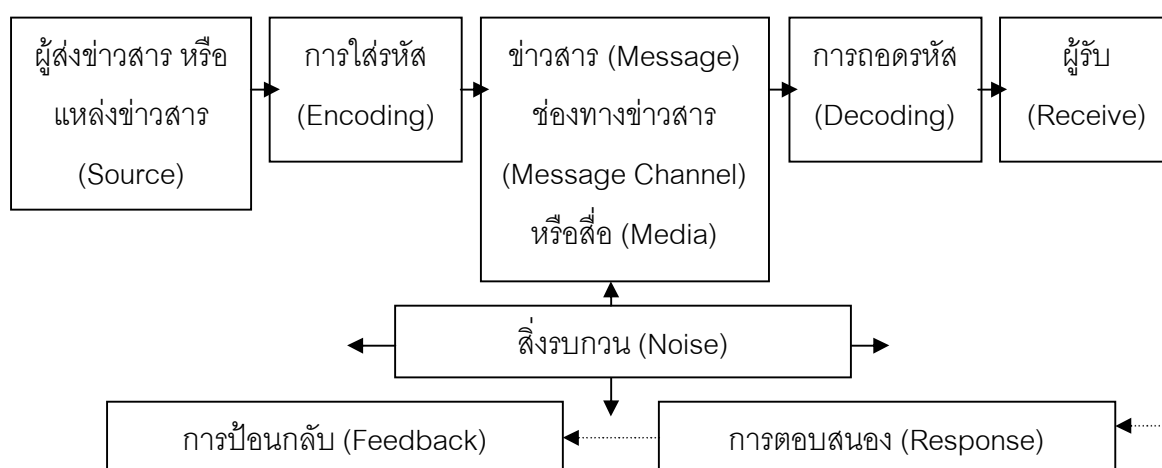
4. ช่องทางของข่าวสาร (Media) เป็นการเลือกใช้สื่อที่จะติดต่อไปยังผู้รับให้เกิดความเข้าใจและสนใจปัจจัยตัวนี้ เป็นสิ่งสำคัญมากในกระบวนการติดต่อสื่อสาร ช่องทางของข่าวสารได้แก่ตัวบุคคล สื่อโฆษณาต่าง ๆ การส่งเสริมการขาย ประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

5. การถอดรหัส (Decoding) ลูกค้าผู้รับข่าวสารจะแปลความหมายของข่าวสารที่ได้รับ ทำให้เกิดความเข้าใจได้ ผู้รับจะเข้าใจในข่าวสารที่ส่งมามากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสนใจ การรับรู้ ประสบการณ์ ความรู้ที่ผู้รับข่าวสารมีอยู่

6. ผู้รับ (Received) เป็นผู้ที่กิจการต้องการให้เข้าใจในข่าวสารต่าง ๆ ได้แก่ ผู้ที่กิจการคาดหวังจะให้เป็นผู้รับ เพื่อให้เกิดความสนใจ เข้าใจ และนำไปสู่การซื้อในที่สุด

7. ปฏิกริยาตอบโต้ (Feedback) เป็นการส่งข้อมูลย้อนกลับมายังแหล่งของข่าวสาร เพื่อให้ผู้ส่งข่าวสารได้ทราบว่า ผู้รับมีความเข้าใจ มีความสนใจหรือมีข้อขัดแย้งกับข่าวสารที่ส่งมาในการตลาด ปฏิกริยาตอบโต้ คือ การปฏิบัติการซื้อหรือปฏิเสธการซื้อที่ลูกค้าเป้าหมายกระทำ

8. สิ่งรบกวน (Noise) จะเห็นได้ว่า ตลอดกระบวนการของการติดต่อสื่อสารจะมีสิ่งรบกวนตลอดเวลา ตั้งแต่แหล่งของข่าวสารไปจนถึงผู้รับข่าวสารนั้น และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การติดต่อสื่อสารล้มเหลว ทำให้เกิดการเข้าใจคลาดเคลื่อนระหว่างผู้ส่งข่าวสารและผู้รับข่าวได้

ภาพประกอบ 2 แสดงส่วนประกอบในกระบวนการติดต่อสื่อสาร

(Elements is the communication process) ที่มา สุชาติวง เรืองรุจิระ (2543: 267)

5. ประเภทของการท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว

องค์การสันนิบาตชาติ หรือองค์การสหประชาชาติในปัจจุบัน ได้ให้ความหมายของนักท่องเที่ยวนานาชาติ (International tourist) ในการประชุมองค์การสันนิบาต เมื่อปี ค.ศ.1973 (ศรัญยา วรากุลวิทย์. 2546: 2-5; อ้างอิงจาก องค์การสันนิบาตชาติ 1973) ว่านักท่องเที่ยวนานาชาติ หมายถึง บุคคลที่เดินทางไปประเทศอื่นที่ไม่ใช่ ถิ่นที่อยู่อาศัยของตน เป็นเวลาอย่างน้อย 24 ชั่วโมง เช่นบุคคลที่เดินทางไปพักผ่อนไปเยี่ยมญาติเพื่อรักษาสุขภาพ ร่วมประชุม เพื่อธุรกิจ ยกเว้นนักท่องเที่ยวเรือสำราญทางทะเล ถึงแม้เดินทางมาถึงประเทศหนึ่งและพำนักไม่ถึง 24 ชั่วโมงก็ตาม ก็นับเป็นนักท่องเที่ยวนานาชาติ ส่วนบุคคลที่ไม่ใช่ นักท่องเที่ยว ได้แก่ บุคคลที่เดินทางไปทำงาน มาตั้งหลักแหล่ง นักเรียนนักศึกษา ชาวต่างประเทศที่ทำงานในประเทศนั้น นักท่องเที่ยวที่เดินทางผ่านประเทศนั้นโดยไม่หยุดพักแม้ว่าจะเดินทางมากกว่า 24 ชั่วโมงก็ตาม

กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2548: บทนำ) แบ่งรูปแบบของการท่องเที่ยวดังนี้

1. การท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourism) หมายถึง ผู้ที่พักอาศัย มีถิ่นที่อยู่ภายในประเทศและเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ
2. การท่องเที่ยวขาเข้า (Inbound Tourism) หมายถึง ผู้ที่พักอาศัย มีถิ่นที่อยู่อยู่ในต่างประเทศ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในอีกประเทศหนึ่ง
3. การท่องเที่ยวขาออก (Outbound Tourism) หมายถึง ผู้ที่พักอาศัย มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ เดินทางออกไปท่องเที่ยวยังประเทศอื่น

ปัทมา วันธงชัย (2545: 36-37) ได้แบ่งการท่องเที่ยวตามความประสงค์ของนักท่องเที่ยวเป็นแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เป็นการท่องเที่ยวที่เรียกว่า Leisure tour หรือ Recreation tour หรือ Holiday tour มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพักผ่อนในวันหยุด การแสวงหาความสนุกสนานบันเทิง รวมถึงการไปเที่ยวชมสถานที่ต่าง ๆ ชมการแสดง การเล่นกีฬา และนันทนาการ
2. การท่องเที่ยวเพื่อทำธุรกิจ เป็นการท่องเที่ยวที่เรียกว่า Business Tour หรือ Business travel หรือ Professional travel ซึ่งเป็นแนวทางของนักธุรกิจ โดยมีกิจกรรมด้านธุรกิจเป็นจุดมุ่งหมายหลัก เช่น การเดินทางไปเข้าร่วมประชุม สัมมนา เจรจาทธุรกิจ ในขณะที่เดียวกันก็อาจมีการพักผ่อนหย่อนใจเป็นส่วนประกอบไปด้วยก็ได้ ในประเทศอุตสาหกรรม รายได้จากการท่องเที่ยวประเภทนี้มีอยู่สูงมาก เพราะนักท่องเที่ยวประเภทนี้เดินทางตลอดทั้งปี ไม่ขึ้นอยู่กับฤดูกาล ทั้งเป็นผู้ที่สามารถเสียค่าใช้จ่ายได้สูง

3. การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (Incentive Tour) เป็นการท่องเที่ยวที่เรียกว่า Incentive Tour ซึ่งมักจัดให้แก่พนักงานและลูกค้าของบริษัท และหน่วยงานต่าง ๆ หรือผู้ที่ทำประโยชน์ให้แก่บริษัท และหน่วยงานนั้น ๆ การเดินทางอาจมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อธุรกิจรวมอยู่ด้วยก็ได้ เช่น จัดให้ไปชมโรงงานผลิตสินค้า หรือไปประชุมสัมมนา มีการสังสรรค์เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ เป็นต้น

4. การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมสัมมนา เป็นการท่องเที่ยวที่เรียกว่า Convention tour โดยนักท่องเที่ยวมีจุดประสงค์เพื่อไปเข้าร่วมประชุมสัมมนาหรือไปชมการแสดงสินค้าการจัดนิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ

5. การท่องเที่ยวเพื่อความสนใจพิเศษเฉพาะกลุ่ม เป็นการท่องเที่ยวที่เรียกว่า Special interest group tour คือจัดขึ้นเป็นพิเศษสำหรับกลุ่มบุคคลที่มีความสนใจในเรื่องใดโดยเฉพาะ เช่น การเดินทางไปชมการแข่งขันกีฬา หรือเล่นกีฬาบางชนิด การเที่ยวชมธรรมชาติ และดูสัตว์ป่า การเที่ยวถ้ำ การดำน้ำดูปะการัง และสัตว์น้ำ การชมโบราณสถาน

ประเภทของการท่องเที่ยว หมายถึง ประสบการณ์ในการท่องเที่ยว คือการจำแนกที่หมายปลายทางในการท่องเที่ยว หรือแหล่งท่องเที่ยวสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่ม หรือประเภทของประสบการณ์

การท่องเที่ยว สามารถแยกออกได้เป็นหลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนวัน ชนิดของพาหนะ สถานที่ท่องเที่ยว ราคา กลุ่มคน ชนิดของที่พัก อายุ เพศ เป็นการท่องเที่ยวในประเทศ หรือการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เป็นต้น ประเภทของการท่องเที่ยวจึงขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายของการท่องเที่ยว

วาแฮป (พลอยศรี โปราณนนท์, 2544: 46-47; อ้างอิงจาก Wahab 1975) ได้แบ่งประเภทของการท่องเที่ยวออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเพื่อความเพลิดเพลิน (Recreation tourism) เป็นการท่องเที่ยวโดยมีจุดประสงค์เพื่อต้องการการพักผ่อนและความเพลิดเพลิน เป็นการผ่อนคลายจากการทำงาน หรือจากสิ่งแวดล้อมเดิมมาสู่สิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ

2. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Culture tourism) เป็นการท่องเที่ยวโดยมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการมีความรู้ หรือมีประสบการณ์ด้านวัฒนธรรม อาหาร การพักผ่อน กิจกรรมที่ชาวบ้านกระทำอยู่เป็นประจำมาแต่อดีต ขณะเดียวกันมีความเพลิดเพลินรวมอยู่ด้วย

3. การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ (Health tourism) เป็นการท่องเที่ยวโดยมีวัตถุประสงค์ด้านสุขภาพเป็นหลัก การท่องเที่ยวนี้เป็นที่นิยมกันมากในอดีตของชนชั้นสูงทางตะวันตก มักนิยมเดินทางไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อว่าทำให้สุขภาพร่างกายดีขึ้นตามความเชื่อ และนิยมในสมัยนั้น เช่นการเดินทางไปยังสถานที่ที่มีน้ำแร่ บ่อน้ำแร่ที่มีชื่อเสียงในอดีตที่บุคคลสำคัญ ๆ ในเวลานั้นนิยมไป

ท่องเที่ยว เช่น เมืองสปา ในประเทศเบลเยียม หรือการไปพักตากอากาศตามทะเลที่เกิดขึ้นมากในอังกฤษช่วงการปกครองของพระนางวิกตอเรีย

4. การท่องเที่ยวเพื่อเกมส์กีฬา (Sport tourism) เป็นการเดินทางหรือท่องเที่ยวโดยมีวัตถุประสงค์ในการกีฬาคือหลัก อาจจะเป็นการไปชมกีฬา การแข่งขัน หรือไปเล่นกีฬา การท่องเที่ยวประเภทนี้เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยอาณาจักรกรีกโบราณ และในสมัยนั้นมีการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเป็นครั้งแรกที่กรุงเอเธนส์ ซึ่งมีผู้คนจากที่ต่าง ๆ เดินทางมาชมกีฬาโอลิมปิกในครั้งนั้นเป็นจำนวนมาก

5. การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมสัมมนา (Conference tourism) เป็นการเดินทางโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการประชุมสัมมนา แต่ก่อนหรือหลัง หรือระหว่างการประชุมนั้น อาจจะมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่นการเดินทางไปชมสถานที่สำคัญ ๆ

สมิธ (Smith 1977: 2-3) ได้เพิ่มประเภทของการท่องเที่ยวขึ้นอีก 3 ประเภท ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการมีความรู้ และประสบการณ์ในด้านประวัติศาสตร์ของสถานที่นั้น ๆ เช่นการชมโบราณสถาน พิพิธภัณฑ์

2. การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ของมนุษย์ (Ethnic tourism) เป็นการท่องเที่ยวโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา หรือต้องการมีความรู้ หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับชาติพันธุ์ของมนุษย์ในแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ เช่น การไปเยี่ยมชมหมู่บ้านชาวเขาในภาคเหนือของประเทศไทย หรือแม้แต่การกลับไปเยี่ยมแผ่นดินแม่ของคนต่างชาติด

3. การท่องเที่ยวเพื่อสิ่งแวดล้อม (Environmental tourism) เป็นการท่องเที่ยวโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการสัมผัสหรือได้อยู่ใกล้ชิดกับสิ่งแวดล้อม เช่น การท่องเที่ยวในป่า อุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า

ปัจจุบันยังมีการท่องเที่ยวที่มีลักษณะคล้ายกับการท่องเที่ยวเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ Smith ได้กล่าวไว้ เรียกอีกอย่างว่า Eco Tourism คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2550: ออนไลน์) ซึ่งการท่องเที่ยวประเภทนี้ เป็นการท่องเที่ยวไปในดินแดนที่มีธรรมชาติ และมีวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์ คือการไม่ทำลายทรัพยากร สิ่งแวดล้อมที่เราได้เข้าไปสัมผัส และเยี่ยมชม หรือทำลายให้น้อยที่สุด และพยายามทำให้มันกลับคืนสภาพเดิม หรือดีกว่าเดิมให้รวดเร็วที่สุด เพื่อคงอยู่ไว้ซึ่งธรรมชาติดั้งเดิม

วิวัฒน์ชัย บุญยภักดี (2528: 33) กล่าวถึงประเภทของทรัพยากรการท่องเที่ยวว่า เป็นสิ่งที่ดึงดูดใจที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยว นอกจากจะเป็นวัตถุดิบและเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแล้ว ยังเป็นปัจจัยที่ “ขาย” ให้นักท่องเที่ยว เป็น “สินค้า” ที่มีคุณลักษณะพิเศษที่สามารถดึงดูดใจให้ “ลูกค้า” หรือนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามา “ซื้อ” กันถึงที่อยู่ของสินค้า

ทรัพยากรการท่องเที่ยวสามารถจำแนกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภทดังนี้

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Natural tourism resource) คือ แหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ภูเขา หุบเขา ทะเล ป่า น้ำตก น้ำพุ ฯลฯ

2. ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man-made tourism resource) คือ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น

2.1 ศิลปกรรม และสถาปัตยกรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศาสนสถาน อาคาร บ้านเรือน

2.2 วัฒนธรรม และประเพณี เทศกาล นิทรรศการ พิธีกรรม ฯลฯ

2.3 วิถีชีวิต การกินอยู่ การแต่งกาย ขนบธรรมเนียม ฯลฯ

2.4 ความเจริญก้าวหน้า และความทันสมัย ศูนย์การค้า สวนสนุก ศูนย์วิทยาศาสตร์ โรงงานอุตสาหกรรม สถาบันการศึกษา สนามกีฬา ศูนย์สุขภาพ ฯลฯ

ประเภทของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวแต่ละประเภทจะเป็นตัวแทนที่แสดงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวแต่ละแบบ เพราะบทบาทของนักท่องเที่ยวแต่ละประเภทจะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่มนักท่องเที่ยวและระดับความสัมพันธ์ของนักท่องเที่ยวกับคนในท้องถิ่น

พลอยศรี ปรมาณนนท์ (2544: 42) ได้ให้ความหมายของนักท่องเที่ยวว่า หมายถึง บุคคลซึ่งเดินทางเพื่อความเพลิดเพลิน ด้วยเหตุผลสำหรับครอบครัว สุขภาพ เหตุผลทางธุรกิจ ประชุม สัมมนา หรือการเป็นตัวแทนขององค์กรต่าง ๆ เช่น องค์กร ทางวิทยาศาสตร์ การทูต ศาสนา และอื่น ๆ

เสรี วังสไพจิตร (2534: 22) แบ่งนักท่องเที่ยวออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. นักท่องเที่ยวต่างชาติ (Foreign tourist หรือ International tourist) คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากประเทศหนึ่งไปอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งนิยามที่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญทางสถิติของสันนิบาตชาติที่ประชุมกันในปี พ.ศ. 2480 ระบุว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติ คือผู้ที่เดินทางไปเยือนประเทศใดประเทศหนึ่ง อันมิใช่ประเทศที่พำนักอาศัยอยู่ตามปกติของตน และพำนักอยู่ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง

2. นักท่องเที่ยวในประเทศ (Domestic tourist) เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางในประเทศของตนเอง ซึ่งคณะกรรมการทบทวนทรัพยากรการท่องเที่ยวแห่งชาติ สหรัฐอเมริกา ได้พิมพ์นิยามของคำว่านักท่องเที่ยวภายในประเทศเผยแพร่ในปี พ.ศ. 2516 ว่า หมายถึงผู้ที่เดินทางออกจากที่พักอาศัยไปอย่างน้อย 50 ไมล์ วัตถุประสงค์เพื่อติดต่อธุรกิจ และแสวงหาความเพลิดเพลิน หรือวัตถุประสงค์อื่นไม่ว่าจะพักค้างคืนหรือเดินทางกลับภายในวันเดียวกก็ตาม

องค์การท่องเที่ยวแห่งโลก (ฉลงศรี พิมลสมพงศ. 2544: บทนำ; อ้างอิงจาก World Tourism Organization: WTO) ได้ประกาศใช้คำนิยามเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว เมื่อปี ค.ศ.1968 ภายหลังจากการประชุม เรื่อง การเดินทางและท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Travel and Tourism) ที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี โดยได้เสนอแนะให้ประเทศสมาชิกใช้คำนิยามที่หมายถึงนักท่องเที่ยวไว้ดังนี้

1. นักเดินทาง (travelers) หมายถึง ผู้เดินทาง นักเดินทาง นักท่องเที่ยว ซึ่งจะรวมทั้งผู้ที่สามารถนำมาจัดเก็บเป็นข้อมูลสถิติได้ เช่น นักท่องเที่ยว และเก็บรวบรวมเป็นสถิติไม่ได้ เช่น ผู้อพยพ (immigrants) ผู้เร่ร่อน (nomads) ผู้โดยสารที่เดินทางผ่าน (transit passengers) ผู้ทำงานตามชายแดน (border workers) ผู้ปฏิบัติราชการที่ได้รับมอบหมายในประเทศนั้น ๆ (Diplomats, Representatives of Consulates, Member of Armed Force) และผู้ลี้ภัย (refugees)

2. ผู้เยี่ยมเยือน (Visitors) หมายถึงผู้มาเยือน นักท่องเที่ยว โดยแยกออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 นักท่องเที่ยว (Tourists) หมายถึงนักท่องเที่ยวที่ค้างคืน เดินทางมาเยือน และพักอยู่ในประเทศ ตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป โดยใช้บริการสถานที่พักแรมในแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ โดยแยกตามลักษณะของนักท่องเที่ยวดังนี้

2.2 นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International tourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ค้างคืน เดินทางเข้ามาในประเทศและพำนักอยู่ครั้งหนึ่ง ๆ ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง (1 คืน) และไม่มากกว่า 60 วัน

2.3 นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืนอาจเป็นคนไทย หรือคนต่างด้าวที่อยู่ในประเทศไทยเดินทางมาจากจังหวัดที่อยู่อาศัยปกติของตนไปยังจังหวัดอื่น ๆ ระยะเวลาที่พำนักอยู่ไม่เกิน 60 วัน

3. นักทัศนอาจร (Excursionists) หมายถึง นักทัศนอาจร นักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน (Day Visitor) เดินทางมาเยือนชั่วคราว และอยู่ในประเทศน้อยกว่า 24 ชั่วโมง และไม่ได้ใช้บริการสถานที่พักแรม ณ แหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ เช่น ผู้ที่เดินทางมา กับเรือสำราญ (cruise) โดยแยกตามลักษณะของนักท่องเที่ยวได้ในทำนองเดียวกัน คือ

3.1 นักทัศนอาจรระหว่างประเทศ (International Excursionist) หมายถึงนักทัศนอาจรระหว่างประเทศ

3.2 นักทัศนอาจรในประเทศ (Domestic Excursionist) หมายถึง นักทัศนอาจรภายในประเทศ

นักท่องเที่ยวประเภท นักท่องเที่ยว (Tourist) และนักทัศนอาจร (Excursionist) เป็นกลุ่มนักเดินทางที่สามารถติดตามการเดินทางจัดเก็บเป็นข้อมูลสถิติได้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ

ท่องเที่ยวเป็นอย่างมากในการวิเคราะห์เพื่อทราบความต้องการ และพฤติกรรมผู้บริโภคของนักท่องเที่ยวที่เป็นตลาดเป้าหมาย

6. ข้อมูลพื้นฐานการท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร

ข้อมูลของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร เดิมเรียกกันว่า “เมืองบางกอก” ต่อมาเมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงปราบดาภิเษกเป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ทรงสร้างเมืองบางกอกขึ้นเป็นเมืองหลวงใหม่แทนกรุงธนบุรี โดยสืบทอดศิลปวัฒนธรรมจากกรุงศรีอยุธยา ทรงเสด็จขึ้นเสวยราชสมบัติเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2325 และทรงทำพิธียกเสาหลักเมืองเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2325 ทรงพระราชทานนามพระนครนี้ว่า

“กรุงเทพมหานคร บวรรัตนโกสินทร์ มหินทรายุธยามหาดิลก ภพนพรัตน์ราชธานีบุรีรมย์ อุดมราชนิเวศน์ มหาสถานอมรพิมาน อวตารสถิต สักกะทัตติยะ วิษณุกรรมประสิทธิ์”

เมื่อถึงสมัยรัชกาลที่ 4 ทรงเปลี่ยนนามพระนครจาก “บวรรัตนโกสินทร์” เป็น “อมรรัตนโกสินทร์” ต่อมาเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2514 รัฐบาลได้รวมจังหวัดพระนคร และธนบุรีเป็น “นครหลวงกรุงเทพธนบุรี” และภายหลังการปรับปรุงการปกครองใหม่เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2515 จึงได้เปลี่ยนเป็น “กรุงเทพมหานคร” แต่นิยมเรียกกันว่า “กรุงเทพฯ”

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย จึงเป็นศูนย์กลางการปกครอง เศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรม การเงิน การธนาคาร การพาณิชย์ การสื่อสาร ฯลฯ รวมทั้งระบบการขนส่งที่ดี แบ่งการปกครองเป็น 50 เขต โดยมีพื้นที่ทั้งหมด 1,562.2 ตารางกิโลเมตร เหตุผลหลักที่เหล่านักท่องเที่ยวต่างพากันเลือกกรุงเทพฯ เป็นสถานที่แรกก็คือ มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย และเหตุผลอีกประการ ที่ถือเป็นเสน่ห์ของเมืองไทยก็คือ ความเป็นกันเองของคนไทยรวมถึงวัฒนธรรมอันดีงาม คนไทยเป็นคนมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักให้เกียรติซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เพราะได้รับการปลูกฝังจากครอบครัว ทำให้คนไทยต่างนับถือกันและกัน อยู่ร่วมกันอย่างพี่น้อง ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกอบอุ่นใจ และปลอดภัยเหมือนกับการได้อยู่ท่ามกลางญาติสนิทมิตรสหาย (กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. 2550: ออนไลน์)

ตราประจำจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ภาพประกอบ 3 ตราประจำจังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่มา: คลังปัญญาไทย (2551: ออนไลน์)

สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมประจำฤดูที่พัดผ่าน แบ่งได้เป็น 3 ฤดูดังนี้ ฤดูฝน (พฤษภาคม-ตุลาคม) ฤดูหนาว (พฤศจิกายน-มกราคม) และฤดูร้อน (กุมภาพันธ์-เมษายน) โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด-สูงสุดประมาณ 25-35 องศาเซลเซียส (กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. 2550: ออนไลน์)

การบริหารการปกครอง

การบริหารส่วนการปกครองของกรุงเทพมหานครนั้นได้แยกเป็นเอกเทศเช่นเดียวกับจังหวัดอื่น ๆ ซึ่งหน่วยงานในท้องที่ จะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลสภาพความเป็นอยู่ และได้รับการสนับสนุนจากการรัฐบาล โดยมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่มาจากการเลือกตั้ง และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงาน อยู่ในตำแหน่งตามวาระ คราวละ 4 ปี (กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. 2550: ออนไลน์)

รายนามผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2516 จนถึงปัจจุบันมีรายชื่อดังต่อไปนี้

ตาราง 1 รายนามผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ลำดับ	รายนาม	ระยะเวลา
1	นายชำนาญ ยุวบูรณ์	1 มกราคม 2516 – 22 ตุลาคม 2516
2	นายอรรถ วิสูตรโยธาภิบาล	1 พฤศจิกายน 2516 – 4 มิถุนายน 2517
3	นายสิริ สันตะบุตร	5 มิถุนายน 2517 – 13 มีนาคม 2518
4	นายสาย หุตะเจริญ	29 พฤษภาคม 2518 – 9 สิงหาคม 2518
5	นายธรรมนุญ เทียนเงิน	10 สิงหาคม 2518 – 29 เมษายน 2520
6	นายชลอ ธรรมศิริ	29 เมษายน 2520 – 14 พฤษภาคม 2522
7	นายเชาวน์วัศ สดลภา	4 กรกฎาคม 2522 – 16 เมษายน 2524
8	พลเรือเอกเทียม มกรานนท์	28 เมษายน 2524 – 1 พฤศจิกายน 2527
9	นายอาษา เมฆสวรรค์	6 พฤศจิกายน 2527 – 13 พฤศจิกายน 2528
10	พลตรีจำลอง ศรีเมือง	14 พฤศจิกายน 2528 – 14 พฤศจิกายน 2532
11	พลตรีจำลอง ศรีเมือง	7 มกราคม 2533 – 22 มกราคม 2535
12	ร้อยเอกกฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา	19 เมษายน 2535 – 18 เมษายน 2539
13	นายพิจิตต์ รัตตกุล	3 มิถุนายน 2539 – 22 กรกฎาคม 2543
14	นายสมักร สุนทรเวช	23 กรกฎาคม 2543 – 22 กรกฎาคม 2547
15	นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน	23 กรกฎาคม 2547 - ปัจจุบัน

ที่มา: วิกีพีเดียสารานุกรมเสรี. (2551: ออนไลน์)

สภาพเศรษฐกิจ

กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางธุรกิจของประเทศไทย รวมทั้งในแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย โดยเศรษฐกิจหลักประกอบด้วย 2 ส่วนด้วยกันคือ ส่วนแรกเป็นรายได้จากภาคการเกษตรกรรมและถือเป็นรายได้หลักของประเทศ คิดเป็นร้อยละ 25 ของรายได้ประชาชาตินับตั้งแต่ พ.ศ.2528 เป็นต้นมา และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อย ๆ นอกจากนี้ร้อยละ 60 ของสินค้าที่ส่งออกในแต่ละปีล้วนแล้วแต่มาจากภาคการเกษตรทั้งสิ้น และรายได้อีกส่วนหนึ่งมาจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นั่นเอง (การท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. 2550: ออนไลน์)

สถานการณ์การท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร

ภาพรวมของการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร มีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.24 หลังจากเหตุการณ์สึนามิช่วงปลายปี 2547 แบ่งเป็นผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยร้อยละ 7.01 และชาวต่างชาติร้อยละ

4.86 จะเห็นได้ว่าการเพิ่มของผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติยังมีอัตราการเติบโตไม่มากนัก อาจจะเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัจจัยหลาย ๆ ด้านที่ส่งผลกระทบ เช่น เหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ราคาน้ำมัน รวมทั้งข่าวลือเรื่องการลอบวางระเบิด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และหน่วยงานภาคเอกชนได้ ส่งเสริมการท่องเที่ยว สร้างความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยประชาสัมพันธ์ถึงมาตรการความปลอดภัย รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว เช่น ช่วงปิดเทอม เทศกาลสงกรานต์ เป็นต้น

สถานการณ์การท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร ในปี 2549 ขยายตัวในทิศทางบวก โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.83 แต่เป็นการเพิ่มขึ้นในลักษณะชะลอตัวจากปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.24 หากจำแนกเป็นนักท่องเที่ยวคนไทยและชาวต่างชาติ พบว่าอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ลดลงจากปี 2548 มาก จากร้อยละ 4.86 เหลือเพียงอัตราการเติบโตร้อยละ 0.84 ในปี 2549 เป็นผลมาจากสถานการณ์ความวุ่นวายทางการเมือง การเกิดปฏิวัติรัฐประหาร นักท่องเที่ยวมองภาพกรุงเทพมหานคร เป็นพื้นที่ที่ไม่ปลอดภัย อย่างไรก็ตาม จากการจัดงานเฉลิมฉลองการครองสิริราชย์สมบัติครบ 60 ปี ทำให้กลุ่มนักท่องเที่ยวคนไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.45 และมีผลให้อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวในภาพรวมยังคงเพิ่มขึ้น

การเดินทางของนักท่องเที่ยวคนไทย ส่วนใหญ่เดินทางภายในภูมิภาคเดียวกัน และมีอัตราการเติบโตมากที่สุดด้วย นิยมใช้รถโดยสารประจำทางในการเดินทางมากที่สุด รองลงมา ใช้รถยนต์ส่วนตัว ในส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ พาหนะที่นิยมใช้ในการเดินทาง มากที่สุด คือ เครื่องบิน รองลงมา รถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารประจำทาง และรถไฟ ตามลำดับ

สำหรับการเดินทางแต่ละครั้ง นักท่องเที่ยวมีระยะเวลาพำนัเฉลี่ย 3.49 วัน จำนวนการใช้จ่ายประมาณ 3,365.60 บาทต่อวัน ก่อให้เกิดรายได้เป็นจำนวน 319,977.48 ล้านบาท ส่วนนักท่องเที่ยวจอร์มีค่าใช้จ่ายต่อวันประมาณ 1,863.61 บาท เกิดรายได้หมุนเวียนเป็นจำนวน 16,644.41 ล้านบาท รายได้ทั้งหมดที่เกิดจากการท่องเที่ยวภายในกรุงเทพมหานครเท่ากับ 336,621.89 ล้านบาท โดยผู้เยี่ยมเยือนมีค่าใช้จ่ายระหว่างอยู่ในกรุงเทพมหานคร 3,236.62 บาท

ด้านสถานการณ์การพักรแรม พบว่าจำนวนห้องพักในกรุงเทพมหานครมีจำนวน 58,718 ห้อง ลดลงจากปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 0.15 และอัตราการเข้าพักเฉลี่ยทั้งปีเท่ากับ 67.63 ลดลงจากเดิมร้อยละ 2.08 ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวมีระยะเวลาพำนัเฉลี่ยในสถานพักรแรมเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็น 1.83 วัน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2550: ออนไลน์)

ประชากร

ในระหว่าง พ.ศ. 2325-2443 ซึ่งเป็นช่วงแรกของการก่อตั้งเมืองหลวงนั้น การเพิ่มจำนวนประชากรนั้นค่อนข้างช้ามาก เพราะในขณะนั้นเป็นช่วงที่มีการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นเขตเมือง โดยมีพื้นที่เพียง 18 ตารางกิโลเมตร จึงมีจำนวนประชากร 600,000 คน ต่อมาหลังจากเกิดสงครามโลกครั้งที่สอง จำนวนประชากรก็เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นำไปสู่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการอุปโภคบริโภค เพื่อรองรับกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น เริ่มสำรวจสำมะโนประชากรครั้งแรกในปี พ.ศ. 2543 นับได้ 8 ล้านคน เมื่อ พ.ศ. 2491 เป็น 1.6 ล้านคน พ.ศ. 2529 เป็น 5.4 ล้านคน พ.ศ. 2542 เพิ่มขึ้นเป็น 5.6 ล้านคน และ ในปี พ.ศ. 2550 จำนวนประชากรเป็น 63 ล้านคน ในประเทศไทย (กองการท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร. 2550: ออนไลน์)

ตาราง 2 จำนวนประชากรในประเทศไทย

พ.ศ.	จำนวนประชากร	จำนวนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อปี (ล้านคน)
2453	8,266,408	
2462	9,207,355	.10
2472	11,506,207	.23
2480	14,464,105	.37
2490	17,442,689	.30
2499	22,811,701	.60
2503	26,257,916	.68
2513	34,397,374	.81
2523	44,824,540	1.04
2533	54,548,530	.97
2543	60,916,441	.64
2550	62,828,742	.27

ที่มา: ปราโมทย์ ประสาทกุล สุริย์พร พันพืง และปัทมา ว่าพัฒน์วงศ์ (2550: ออนไลน์)

ในปัจจุบันกรุงเทพมหานคร มีจำนวนประชากรตามข้อมูลจากหน่วยทะเบียนราษฎรเกือบ 7 ล้านคน หรืออาจมีจำนวนถึง 10 ล้านคนในความเป็นจริง ส่วนใหญ่ประชากรในกรุงเทพฯ จะเป็นคนไทย และอีกประมาณร้อยละ 25 ที่เป็นคนจีนหรือผู้อพยพจากประเทศต่าง ๆ ด้วยลักษณะความเป็นอยู่

และวัฒนธรรมอันดีงามทำให้คนไทยมีความเป็นกันเอง ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ จึงได้รับการยกย่องว่าเป็นสยามเมืองยิ้ม และกลายเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของดินแดนนี้

ตาราง 3 จำนวนประชากรเฉพาะในกรุงเทพมหานคร

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากร	จำนวนประชากรเพิ่ม
2542	5,662,499	-
2543	5,680,380	17,881
2544	5,726,203	45,823
2545	5,782,159	55,956
2546	5,844,607	62,448
2547	5,634,132	-210,475
2548	5,658,953	24,821
2549	5,695,956	37,003
2550	5,716,248	20,292

หมายเหตุ: เป็นจำนวนประชากร ณ วันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี

ที่มา: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2551: ออนไลน์)

ระบบการขนส่ง

รถไฟฟ้ามหานคร

รถไฟฟ้ามหานคร หรือ รถไฟฟ้า BTS เป็นระบบการขนส่งที่รวดเร็วและปลอดภัย โดยแบ่งเป็น 2 เส้นทางด้วยกันคือ เส้นทางสุขุมวิท (สถานีอ่อนนุช-สถานีหมอชิต) และเส้นทางสีลม (สถานีสะพานตากสิน-สถานีสนามกีฬาแห่งชาติ) เปิดให้บริการทุกวัน ตั้งแต่เวลา 06.00-24.00 น. ราคาเริ่มต้นที่ 15 บาท (ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ. 2550: ออนไลน์)

รถไฟฟ้ากรุงเทพ

รถไฟฟ้ากรุงเทพเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการเดินทางที่สะดวกและรวดเร็ว โดยมีจุดเริ่มต้นของเส้นทางสายเฉลิมรัชมงคลที่สถานีหัวลำโพง สิ้นสุดปลายทางที่สถานีบางซื่อ ผ่านทั้งหมด 18 สถานี รถไฟฟ้ากรุงเทพเปิดให้บริการตั้งแต่ 06.00-24.00 น.ของทุกวัน ราคาเริ่มต้นที่ 13 บาท (รถไฟฟ้ากรุงเทพ. 2550: ออนไลน์)

รถโดยสารประจำทาง

รถโดยสารประจำทางของ ขสมก. มีไว้รองรับผู้ใช้บริการจำนวนมาก อีกทั้งยังมีราคาถูกคือตั้งแต่ราคา 7 บาทตลอดเส้นทาง รถโดยสารปรับอากาศ (สีน้ำเงิน) อัตราค่าโดยสารจะเริ่มต้นที่ 11

บาท ส่วนรถโดยสารปรับอากาศยูโร 2 (เหลือง-ส้ม) อัตราค่าโดยสารจะเริ่มต้นที่ 14 บาท รถโดยสารปรับอากาศไมโครบัสราคา 25 บาทตลอดเส้นทาง (กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. 2550: ออนไลน์)

รถแท็กซี่

รถแท็กซี่ที่ประจำอยู่ที่สนามบินและโรงแรมจะมีการกำหนดอัตราค่าที่แน่นอน ส่วนแท็กซี่ที่ให้บริการทั่วไปจะมีมิเตอร์เป็นตัวบอกระยะทางและค่าโดยสารโดยอัตโนมัติ ราคาเริ่มต้นที่ 35 บาทในระยะ 3 กิโลเมตรแรก เฉลี่ยอัตราค่าประมาณ 5 บาทต่อกิโลเมตร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพการจราจรด้วย (กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. 2550: ออนไลน์)

รถตุ๊กตุ๊ก

รถตุ๊กตุ๊กมีชื่อเรียกทางราชการว่า รถสามล้อเครื่อง นิยมใช้ในการเดินทางในระยะที่ไม่ไกลมากนัก ค่าโดยสารนั้นผู้โดยสารสามารถตกลงต่อรองกันก่อนได้ ราคาเริ่มต้นที่ 3 กิโลเมตรแรกคือประมาณ 30 บาท (กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. 2550: ออนไลน์)

เรือโดยสาร

ในการเดินทางโดยเรือนั้น นักท่องเที่ยวมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบถึงลักษณะของเรือประเภทต่าง ๆ เพื่อความสะดวกและการกำหนดระยะเวลาในการเดินทาง เส้นทางของเรือโดยสารที่เล่นในแม่น้ำเจ้าพระยา คือ นนทบุรี-กรุงเทพฯ โดยเริ่มจากท่าบ้านนนทบุรี และหมดระยะที่ทำเรือสะพานตากสิน (สารว) (เรือด่วนเจ้าพระยา. 2550: ออนไลน์)

เรือธรรมดา (ไม่มีธง) จะจอดทุกท่าเรือที่บริษัทเป็นเจ้าของหรือได้รับสัมปทาน ราคาเริ่มต้นที่ 10-14 บาท ท่าบ้านนนทบุรี-ท่าวัดราชสิงขร

ภาพประกอบ 4 เรือธรรมดา (ไม่มีธง) ที่มา: เรือด่วนเจ้าพระยา (2550: ออนไลน์)

เรือด่วนพิเศษ (ธงส้ม) ไม่ต่างจากเรือธรรมดา แต่จะจอดสลับวันบางท่า เพื่อเพิ่มความเร็วในการเดินทาง อัตราค่าโดยสาร 15 บาทตลอดสาย ท่าบ้านนนทบุรี – ท่าวัดราชสิงขร จอดเฉพาะ 19 ท่าเรือ คือ นนทบุรี - สะพานพระราม 7 - บางโพ - เกียกกาย - พายัพ - สะพานกรุงธน (ช้างอี) -

เทเวศร์ - พระอาทิตย์ - พระปิ่นเกล้า - วังหลัง - ท่าช้าง - สะพานพุทธ - ราชวงศ์ -
กรมเจ้าท่า - สีพระยา - โอเรียนเต็ล - สาทร - วัดวรจรรยาวาส - วัดราชสิงขร

ภาพประกอบ 5 เรือด่วนพิเศษ (ธงส้ม) ที่มา: เรือด่วนเจ้าพระยา (2550: ออนไลน์)

เรือด่วนพิเศษ (ธงเหลือง) จะจอดรับผู้โดยสารเฉพาะท่าใหญ่ที่มีคนหนาแน่น ทำให้ใช้เวลาน้อยกว่าเรือสองประเภทที่กล่าวมา อัตราค่าโดยสารเริ่มต้นที่ 20 บาท หลังจากให้บริการในช่วงเวลาเร่งด่วนแล้ว เรือนี้จะกลายเป็นเรือนำเที่ยวและจะมีวัตถุประสงค์ของบริษัทเป็นผู้ให้ข้อมูลการท่องเที่ยวระหว่างสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา อัตราค่าโดยสาร 120 บาทตลอดสาย ทำนํ้านนทบุรี-ท่าราชวรานุภม

ภาพประกอบ 6 เรือด่วนพิเศษ (ธงเหลือง) ที่มา: เรือด่วนเจ้าพระยา (2550: ออนไลน์)

เรือด่วนพิเศษ (ธงฟ้า) เป็นบริการใหม่ที่เพิ่งเปิดขึ้น และมีความเร็วสูงสุด เพราะจอดรับส่งผู้โดยสารเพียง 3 ท่าเท่านั้นคือ ทำนํ้านนทบุรี ท่าวังหลัง (ศิริราช) และท่าเรือสะพานตากสิน (สาทร) อัตราค่าโดยสารจะอยู่ระหว่าง 24-34 บาท

ภาพประกอบ 7 เรือด่วนพิเศษ (ธงฟ้า) ที่มา: เรือด่วนเจ้าพระยา (2550: ออนไลน์)

ข้อมูลการท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร

สถานที่ท่องเที่ยวที่นำมาทำการวิจัย ได้แก่ เขตพระนคร เขตบางรัก เขตวัฒนา เขตปทุมวัน เขตบางกอกน้อย และเขตจตุจักร

เขตพระนคร

ภาพประกอบ 8 แผนที่เขตพระนคร ที่มา: ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร (2545: 22)

สถานที่ท่องเที่ยวที่นิยมในเขตพระนคร

พระบรมมหาราชวัง

เมื่อรัชกาลที่ 1 ทรงเสด็จขึ้นครองราชย์เป็นปฐมกษัตริย์แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ในปี 2325 ทรงให้ย้ายราชธานีจากฝั่งธนบุรีมายังฝั่งพระนคร จากนั้นทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระบรมมหาราชวังเป็นศูนย์กลางสำหรับพระนครใหม่ ภายในพระบรมมหาราชวังประกอบด้วยหมู่พระมหามณเฑียร พระมหาปราสาท พระที่นั่งหอและอาครอื่น ๆ ซึ่งมีการรื้อถอน ซ่อมแซมและต่อเติมแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือสร้างใหม่บ้างตามความจำเป็นและเหมาะสมในแต่ละรัชสมัย **พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท** เป็นสถาปัตยกรรมที่ผสมผสานระหว่างไทย และยุโรป สร้างในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยองค์พระที่นั่งเป็นแบบยุโรป หลังคาเป็นยอดปราสาทแบบไทย **พระที่นั่งจักรพรรดิพิมาน** เป็นพระที่นั่งประธานของหมู่พระมหามณเฑียร โดยพระมหากษัตริย์ในรัชกาลต้น ๆ จะทรงประทับ ณ พระที่นั่งองค์นี้เป็นส่วนใหญ่ **พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท** เป็นปราสาทจตุรมุข สร้างในสมัยรัชกาลที่ 1 ภายในมีพระแท่นราชบัลลังก์ประดับมุก และพระแท่นราชบรรจถรณ์ พระแท่นบรรทมของรัชกาลที่ 1 **ศาลาเครื่องราชอิสริยยศ เครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญกษาปณ์** จัดตั้งขึ้นโดยกรมธนารักษ์ จัดแสดงเป็นห้องต่าง ๆ อาทิ ห้องที่ 1-3 เครื่องราชอิสริยยศ ห้องที่ 6 เครื่องทรงพระแก้วมรกต ห้องที่ 7 เครื่องเบญจราชกกุธภัณฑ์ ห้องที่ 12 เงินตราโบราณ เป็นต้น (ศูนย์ส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. 2545: 26)

ภาพประกอบ 9 พระบรมมหาราชวัง

วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว)

ตั้งอยู่ในเขตพระราชฐานชั้นนอกทางทิศตะวันออกของพระบรมมหาราชวัง ภายในไม่มีพระภิกษุสงฆ์อยู่จำพรรษา รัชกาลที่ 1 โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นพร้อมกับพระบรมมหาราชวัง และกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นการสร้างวัดในพระราชวังตามอย่างวัดพระศรีสรรเพชญ์ของกรุงศรีอยุธยา **พระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร** (พระแก้วมรกต) เป็นพระประทับนั่งอย่างสมาธิราบในสกุลช่างล้านนา ประมาณพุทธศตวรรษที่ 20 ถือเป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมือง ซึ่งรัชกาลที่ 1 ได้ทรงอัญเชิญมาจากเมืองเวียงจันทน์ **นครวัดจำลอง** รัชกาลที่ 4 โปรดเกล้าฯ ให้พระสามภพพ่ายสร้างขึ้น โดยจำลองแบบจากปราสาทหินนครวัดของกัมพูชา เมื่อถึงในสมัยรัชกาลที่ 5 โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นใหม่ด้วยปูน เพื่อฉลองพระนครครบรอบ 100 ปี **ปราสาทพระเทพบิดร** เดิมเรียก “พุทธปรารงค์ปราสาท” เป็นปราสาทยอดปรารงค์ตุ้มมุข สร้างในสมัยรัชกาลที่ 4 ภายในประดิษฐานพระบรมรูปรัชกาลที่ 1-8 เปิดให้ประชาชนเข้าถวายบังคมพระบรมรูปในวันจักรี (6 เมษายน) ของทุกปี **พระมณฑป** ตั้งอยู่ทางด้านหลังปราสาทพระเทพบิดร สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 1 ภายในมีตู้เก็บพระไตรปิฎกทรงมณฑปประดับมุกฝีมือประณีตงดงาม **พระระเบียง** เปรียบเสมือนกำแพงวัด ผนังด้านในเขียนจิตรกรรมฝาผนังเรื่องรามเกียรติ์ตั้งแต่ต้นจนจบ โดยที่เสาระเบียงจะมีโคลงอธิบายภาพจารึกบนแผ่นศิลาติดอยู่ **พระศรีรัตนเจดีย์** สร้างขึ้นตามแบบเจดีย์วัดพระศรีสรรเพชญ์สมัยกรุงศรีอยุธยา ตั้งอยู่ด้านตะวันตกของพระมณฑป ภายในมีเจดีย์องค์เล็กประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ พระอัฐมามาหาเจดีย์ บริเวณด้านหน้าพระอาราม สร้างสมัยรัชกาลที่ 1 เพื่อถวายแด่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตั้งอยู่ภายนอกกระเบียง 6 องค์ ภายในมีเจดีย์องค์เล็กประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ **ยักษ์ทวารบาล** ตั้งเรียงรายที่ช่องประตูพระระเบียงมี 1 คู่ เป็นยักษ์ตัวเอกจากเรื่องรามเกียรติ์ แต่ละตนต่างมีชื่อประจำตัว สร้างด้วยปูนปั้นทาสีและประดับกระเบื้องเคลือบ **หอพระคันธารราษฎร์** มีระเบียงด้านตะวันออกเป็นประดิษฐานพระพุทธรูปคันธารราษฎร์ ซึ่งเป็นพระประธานในพิธีพิรุณศาสตร์และพระราชพิธีพืชมงคล ภายในหอมีภาพเขียนเกี่ยวกับฝนในแต่ละฤดูและฝนโบกขรणीฝีมือชาวอินโดจีน **หอพระราชมานูสร** เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางต่าง ๆ 34 องค์ ซึ่งรัชกาลที่ 3 ทรงสร้างเป็นพระราชอุทิศถวายแด่พระมหากษัตริย์ในกรุงศรีอยุธยาและกรุงธนบุรี **หอพระราชพงศาวดาร** สร้างในสมัยรัชกาลที่ 4 เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปประจำรัชกาลของพระมหากษัตริย์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ฝาผนังมีภาพจิตรกรรมพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาฝีมือชาวอินโดจีน **หอพระนาก** อยู่ด้านหลังวิหารยอด เป็นอาคารทรงไทยหลังคามุงกระเบื้องเคลือบสี ภายในเป็นที่ประดิษฐานพระอัฐิพระบรมวงศ์ นอกจากนี้บริเวณวัดยังมีเรื่องประดับพระอาราม เช่น กระถางเขมอ กระถางต้นไม้น้ำ แท่นหิน ไม้ดัดไทย อับเฉา วางประดับเรียงรายอยู่โดยรอบ (ศูนย์ส่งเสริมการค้าการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. 2545: 28-29)

ภาพประกอบ 10 วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว) ที่มา: เอกชิตติสสิโม (2551: ออนไลน์)

วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร (วัดโพธิ์)

ในบรรดาพระอารามหลวงชั้นเอกชนิดราชวรมหาวิหารนั้นได้ถือวัดแห่งนี้เป็นอันดับ 1 เนื่องจากพระมหากษัตริย์ทรงสร้างขึ้นพร้อมกับการสร้างพระบรมมหาราชวัง ซึ่งแต่เดิมนั้นเป็นเพียงวัดโบราณสมัยกรุงศรีอยุธยาชื่อ “วัดโพธาราม” แต่คนทั่วไปนิยมเรียกกันว่า “วัดโพธิ์” มาจนทุกวันนี้ เนื่องจากสมัยรัชกาลที่ 3 ยังไม่มีการพิมพ์หนังสือ การศึกษาที่มีเรียนอยู่ตามวัดนั้นคนทั่วไปไม่มีโอกาสได้เรียน ด้วยทรงมีพระราชประสงค์จะให้มีแหล่งศึกษาความรู้ จึงโปรดเกล้าฯ ให้รวบรวมและเลือกสรรตำรับตำรามาจารึกที่แผ่นศิลาไว้โดยรอบวัดเพื่อเผยแพร่แก่ประชาชน วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามจึงได้ชื่อว่าเป็น “มหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทย” (ศุภณัฐ เสริมการการทองเทียว กรุงเทพมหานคร. 2545: 48-49)

ภาพประกอบ 11 วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร (วัดโพธิ์)

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

เดิมเป็นพิพิธภัณฑ์สถานส่วนพระองค์ของรัชกาลที่ 4 ซึ่งจัดเก็บรักษาศิลปโบราณวัตถุและเครื่องราชบรรณาการ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 โปรดเกล้าฯ ให้ใช้ศาลาสหทัยสมาคม

สถานที่ท่องเที่ยวที่นิยมในเขตบางรัก

พิพิธภัณฑสถานชาวบางกอก

หลังการสิ้นสุดของสงครามโลกครั้งที่ 2 ในปี 2488 กรุงเทพมหานคร ได้เปลี่ยนจาก “สวนและชนบท” เป็น “เมืองใหญ่” ภายในพิพิธภัณฑสถานฯ ได้รวบรวมสิ่งของและเครื่องใช้ในอดีตที่แสดงถึงวิวัฒนาการของวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ในพิพิธภัณฑสถานประกอบด้วย **บ้านหลังที่ 1** เป็นบ้านไม้ทรงปั้นหยาสร้างในปี 2480 ภายในบ้านยังคงรักษาบรรยากาศเดิม ไม่ว่าจะเป็นห้องนอน ห้องรับแขก หรือแม้แต่เครื่องเรือนก็เป็นยุคเดียวกันกับตัวบ้าน **บ้านหลังที่ 2** เนื่องจากเจ้าของบ้านเดิมเป็นนายแพทย์ชาวอินเดียซึ่งสำเร็จการศึกษาจากประเทศอังกฤษ สิ่งของภายในบ้านจึงบ่งบอกถึงการถ่ายทอดวัฒนธรรมระหว่างตะวันออกและตะวันตกได้อย่างน่าสนใจ **อาคารห้องแถว** จัดเป็นห้องนิทรรศการแสดงสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น เครื่องครัว เครื่องมือช่าง ฯลฯ (ศูนย์ส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. 2545: 211)

ภาพประกอบ 14 พิพิธภัณฑสถานชาวบางกอก

วัดพระศรีมหาอุมาเทวี (วัดแขก)

สร้างประมาณปี 2422 เป็นวัดในศาสนาพราหมณ์ฮินดู นิกายศักติ ซึ่งนับถือเทพสตรีผู้เป็นแม่เป็นใหญ่ในลัทธิ ชาวอินเดียจากรัฐทมิลนาฑูที่อยู่ทางตอนใต้อินเดียได้โดยสารเรือเข้ามาประเทศไทยทางภาคใต้ จากนั้นได้มาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่คลองสีลม โดยประกอบอาชีพค้าขายและรับจ้างได้ร่วมกันสร้างเทวาลัยของ “องค์พระแม่ศรีมหาอมารัมมัน” เพื่อเคารพสักการะบูชาขึ้น ต่อมาจึง

ร่วมกันซื้อที่ดินบริเวณที่ตั้งปัจจุบันแล้วทำการสร้างโบสถ์หลังใหม่ขึ้น โดยมีการพัฒนาและซ่อมแซมวัดมาอย่างต่อเนื่อง สถาปัตยกรรมของวัดเป็นศิลปะโบราณของอินเดียตอนใต้ผสมผสานกันระหว่างสมัยชोलและปาลวะ ซึ่งจะพบในเทวาลัยทางอินเดียตอนใต้โดยเฉพาะในรัฐทมิลนาฑู ภายในมีองค์พระแม่ศรีมหาอมารัมมันประดิษฐานเป็นเทพประธานอยู่กลางโบสถ์ แวดล้อมด้วยพระพิฆเนศวร พระขันธุกุมาร พระศิวะ พระกฤษณะ พระวิษณุ พระแม่รัศมี และพระแม่กาลี บริเวณกลางลานเทวสถานมีเทวาลัยขนาดเล็ก ภายในเป็นที่ประดิษฐานคิวงังค์ (ศูนย์ส่งเสริมการการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. 2545: 211)

ภาพประกอบ 15 วัดพระศรีมหาอุมาเทวี (วัดแขก)

เขตวัฒนา

ภาพประกอบ 16 แผนที่เขตวัฒนา ที่มา: ศูนย์ส่งเสริมการการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร (2545: 280)

สถานที่ท่องเที่ยวที่นิยมในเขตวัฒนา

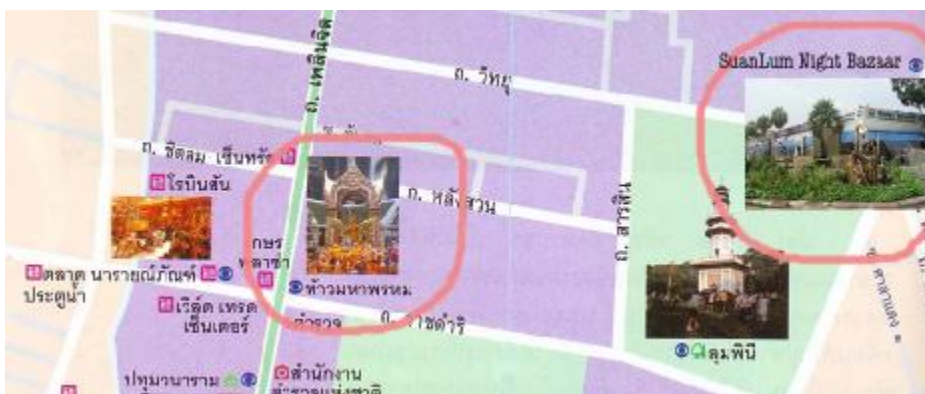
ซอยสุขุมวิท 23 (ซอย cowboy)

ตั้งอยู่บริเวณซอยสุขุมวิท 21 และ 23 เป็นสถานที่ท่องเที่ยวตอนกลางคืนของนักท่องเที่ยวต่างชาติโดยส่วนใหญ่ มีร้านที่ให้บริการมากมายในซอยนี้ ในร้านต่าง ๆ มีดนตรี การบริการเครื่องดื่ม และอาหารต่าง ๆ เปิดบริการช่วง 6 โมงเย็น ถึงเวลาประมาณ ตี 1 ของทุกวัน จะหยุดในวันที่ทางราชการประกาศให้หยุดเท่านั้น

ภาพประกอบ 17 ซอยสุขุมวิท 23 (ซอย cowboy)

เขตปทุมวัน

ภาพประกอบ 18 แผนที่เขตปทุมวัน ที่มา: ศูนย์ส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร (2545: 218)

สถานที่ท่องเที่ยวที่นิยมในเขตปทุมวัน

พระพรหมเอราวัณ

ตั้งอยู่ภายในบริเวณโรงแรมแกรนด์ ไฮแอท เอราวัณ สี่แยกราชประสงค์ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ สร้างด้วยปูนปลาสเตอร์และปิดด้วยทองคำเปลวนำมาประดิษฐานเมื่อวันที่ 9

พฤศจิกายน 2499 ซึ่งการออกแบบตั้งแต่แรกนั้นหัวหน้าช่างจากกรมศิลปากรตั้งใจจะสร้างเป็นเนื้อโลหะทองเหลือง ใช้ระยะเวลาสร้างประมาณ 2 เดือน แต่ไม่สามารถทันตามฤกษ์พิธีบวงสรวงการเปิดดำเนินกิจการที่ทางโรงแรมเอราวัณกำหนดไว้ จึงได้นำแบบปูนปลาสเตอร์ที่หล่อเสร็จแล้วปิดด้วยทองคำเปลวเหลืองอร่ามคล้ายกับเนื้อโลหะทองเหลืองมาประดิษฐานเพื่อทำพิธีชั่วคราว และเมื่อหล่อเนื้อโลหะทองเหลืองเสร็จแล้วก็จะนำมาเปลี่ยนแทนองค์ปูนปลาสเตอร์ แต่การทำพิธีบวงสรวงก็เหมือนกับการอันเชิญให้องค์ท้าวมหาพรหมลงมาจุติ เป็นเหตุให้ไม่สามารถนำองค์เนื้อโลหะทองเหลืองมาเปลี่ยนแทนได้จึงต้องปล่อยเลยตามเลย หลังจากนั้นนับเป็นเวลายาวนานเกือบ 50 ปี ที่พระพรหมเอราวัณกลายเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์กลางใจเมืองกรุงเทพฯ ที่ผู้ศรัทธาต่างเดินทางมากราบไหว้เป็นจำนวนมากทุกวันทั้งคนไทยและคนต่างชาติ โดยเฉพาะคนเอเชียอย่าง จีน เกาหลีให้ความเคารพนับถือหากมาเยือนประเทศไทยต้องมากราบไหว้สักการะขอพรในสิ่งที่ตนปรารถนาทำให้พระพรหมเอราวัณองค์นี้มีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่ว รวมถึงเสียงล่ำลือในกนิหาร และได้รับกล่าวขานในเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ (นายรอบรู้. 2550: ออนไลน์)

ภาพประกอบ 19 พระพรหมเอราวัณ

สวนลุมไนท์บาซาร์

ตั้งอยู่บนถนนพระรามสี่ เดิมเป็นโรงเรียนเตรียมทหาร แต่โรงเรียนเตรียมทหารได้ย้ายไปอยู่จังหวัดนครนายก ปัจจุบันได้ทำเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเปิดเวลาบ่าย 3 โมงจนถึงเที่ยงคืน เปิดขายของให้กับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ มีทั้งของที่ระลึก ของสะสม เสื้อผ้าแฟชั่น และอื่นๆ อีกมากมาย

คลองบางกอกน้อยที่เคยเป็นแหล่งศิลปวัฒนธรรม และศาสนสถาน เช่น ชาวตรอกบ้านบุ วัดศรีสุดาราม วัดสุวรรณาราม ฯลฯ ที่ยังคงดำรงอยู่และมีวิถีชีวิตประจำวันเหมือนดังเช่นเมื่อหลายสิบปีที่ผ่านมา (ศูนย์ส่งเสริมการการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. 2545: 153)

ภาพประกอบ 24 คลองบางกอกน้อย

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือราชพิธี

เรือพระราชพิธี หมายถึง เรือสำหรับใช้ประกอบพิธีทางชลมารคที่เรียกว่า “กระบวนพยุหยาตราชลมารค” ถือเป็นพระราชประเพณีที่มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ซึ่งก็คือการจัดรูปกระบวนเรือรบในแม่น้ำตามตำราพิชัยสงครามนั่นเอง แต่เดิมอยู่และโรงเก็บเรือพระราชพิธีแห่งนี้ในความควบคุมดูแลของสำนักพระราชวังและกองทัพเรือ ในปี พ.ศ.2490 สำนักพระราชวังและกองทัพเรือมอบให้กรมศิลปากรทำการซ่อมรักษาเรือต่าง ๆ จากนั้นได้ขึ้นทะเบียนเรือพระที่นั่งให้เป็นมรดกของชาติ พร้อมกับยกฐานะอยู่และโรงเก็บเรือขึ้นเป็น “พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี” ตั้งแต่ปี พ.ศ.2517 โดยจัดแสดงเรือพระราชพิธี ศิลปะโบราณวัตถุ สิ่งของเครื่องใช้ ประกอบในพระราชพิธีทางชลมารค (ศูนย์ส่งเสริมการการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. 2545: 154-155)

ภาพประกอบ 25 เรือพระราชพิธี

เขตจตุจักร

ภาพประกอบ 26 แผนที่เขตจตุจักร ที่มา: ศูนย์ส่งเสริมการค้าท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร (2545: 82)

สถานที่ท่องเที่ยวที่นิยมในเขตจตุจักร

สวนจตุจักรและตลาดนัดจตุจักร (ตลาดนัดวัดหยุด)

การรถไฟแห่งประเทศไทยทูลเกล้าฯ ถวายที่ดินเพื่อจัดสร้างสวนสาธารณะขึ้นตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสที่ทรงมีพระชนมพรรษาครบ 4 จักรวาศี ในปี พ.ศ.2519 ทรงพระราชทานชื่อสวนว่า “จตุจักร” ภายในสวนปลูกต้นไม้ นานาชนิด โดยแบ่งเป็นสวนต่าง ๆ เช่น สวนสมุนไพร สวนพันธุ์ไม้ นานาชนิด ตลาดนัดจตุจักร สำหรับผู้ที่ชอบซื้อของและต่อรองราคา ที่นี้คือ “สวรรค์ของคุณ” โดยทุกวันพุธและพฤหัสบดีจะเป็นตลาดค้าส่งต้นไม้ ส่วนวันเสาร์และอาทิตย์นั้นจะเปลี่ยนเป็นตลาดนัดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย รวมทั้งเป็นศูนย์รวมร้านค้ากว่า 8,000 ร้านจากทุกภูมิภาคของประเทศ แบ่งพื้นที่ออกเป็น 27 โครงการ เป็นกลุ่มสินค้ามีตั้งแต่ของแต่งบ้าน ของสะสม ของเก่า เครื่องประดับ งานศิลปหัตถกรรม เฟอร์นิเจอร์ ของแต่งบ้าน สัตว์เลี้ยง เสื้อผ้า ต้นไม้ หนังสือเก่า อาหารพื้นเมือง สินค้าเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ อีกมากมาย (ศูนย์ส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร. 2545: 88-89)

ภาพประกอบ 27 แผนที่ในตลาดนัดจตุจักร ที่มา: จตุจักรไกด์ (2550: ออนไลน์)

ภาพประกอบ 28 นักท่องเที่ยวบริเวณในตลาดนัดจตุจักร

ตาราง 4 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร

ปี	จำนวนนักท่องเที่ยว
2549	12,371,381
2548	12,268,212
2547	11,699,999
2546	9,780,143
2545	9,737,228
2544	8,916,986

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2550: ออนไลน์)

ตาราง 5 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติแบ่งเป็นโซน

ปี	อเมริกา	ยุโรป	โอเชียเนีย	เอเชีย	ตะวันออกกลาง	แอฟริกา
2549	1,005,087	2,989,501	656,504	7,009,002	627,784	83,503
2548	1,175,155	2,577,628	971,922	5,941,427	8,744,400	757,680
2547	883,265	3,406,617	626,975	5,250,093	441,623	1,091,426

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2550: ออนไลน์)

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วันเพ็ญ เบอร์เนทท์ (2549) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจโดยรวมจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาเที่ยวในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจโดยรวมจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาเที่ยวในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) จากผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านสถานที่ ปัจจัยด้านต้นเหตุปัจจัยด้านอารมณ์ (จิตวิทยา) อยู่ในระดับดี คือเห็นว่าวัดเป็นศูนย์กลางของความศรัทธาสำหรับศาสนา เป็นแหล่งที่ให้ความเพลิดเพลินและแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังมาเพื่อการนวดแผนโบราณที่วัดโพธิ์ด้วย ส่วนปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ นั้น อยู่ในระดับปาน ๆ ครั้ง คือการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของนักท่องเที่ยวนั้นไม่ถี่มากนัก

เพ็ญพัชร สุวรรณสนธิชัย (2547) ศึกษาเรื่องทัศนคติและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เพื่อศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรป ที่มีวัตถุประสงค์หลักในการมาประเทศไทย คือ เพื่อท่องเที่ยว และส่วนใหญ่ไม่เคยเที่ยววัดพระศรีรัตนศาสดาราม การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวัดพระศรีรัตนศาสดารามของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศโดยรวมอยู่ในระดับน้อยจึงไม่มีผลในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวมากนัก สำหรับประเทศไทยแล้ว ประเภทการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศชื่นชอบ 3 อันดับแรก คือ การท่องเที่ยวประเภทอื่น ๆ ศิลปวัฒนธรรมและจารีตประเพณี อาหารอร่อย นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีทัศนคติด้านวัดว่างดงามและมีเอกลักษณ์มากที่สุด ส่วนค่าใช้จ่ายคิดว่าคุ้มค่ามากและบัตรเข้าชมมีราคาปานกลาง นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่มีเพียงพอและพนักงานมีไมตรีจิตดีมาก และยังให้ความเห็นว่าสถานที่สะอาดมากที่สุด มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากที่สุด ซึ่งวัตถุประสงค์หลักในการมาประเทศไทยที่แตกต่างกันมีผลต่อทัศนคติโดยรวมต่อการมาเที่ยววัดนี้ ทัศนคติด้านราคา และด้านทรัพยากรบุคคลไม่แตกต่างกัน แต่แตกต่างกันในด้านสถานที่

อารยา วรรณประเสริฐ (2542) ทำวิจัยเรื่อง “ภาพลักษณ์ประเทศไทยในสายตานักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ” พบว่าภาพลักษณ์ในประเทศไทยในสายตาของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จัดเป็นภาพลักษณ์เชิงบวกและมีความแตกต่างกันทางสถิติในสายตานักท่องเที่ยวที่มีอายุ และทวีปที่เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยต่างกัน โดยประชาชนเป็นมิตรและมั่นใจไมตรีดีมากเป็นภาพลักษณ์ทางบวกในระดับสูงที่สุด นอกจากนี้ ภาพลักษณ์ของประเทศไทยที่เต็มไปด้วยมลพิษเป็นภาพลักษณ์ที่เป็นกลางค่อนข้างลบมากที่สุด การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ มีความสัมพันธ์กับการ

รับรู้ข่าวสาร เนื่องจากการรับรู้ข่าวสาร เป็นตัวแปรเดียวที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของค่าเฉลี่ย ภาพลักษณ์ประเทศไทยสายตานักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้

นภาพร เจริญเวทย์วุฒิ (2546) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์อุปสงค์การเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสู่ประเทศไทย เพื่อศึกษาสถานการณ์ตลาดการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทย และปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมายังประเทศไทยในอนาคต โดยศึกษาจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่นำรายได้เข้าสู่ประเทศไทยใน 5 อันดับแรก ได้แก่ ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา มาเลเซียและจีน พบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์การเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสู่ประเทศไทย คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง สำหรับประเทศญี่ปุ่น สหราชอาณาจักรและจีน เป็นตลาดการท่องเที่ยวที่ประเทศไทยมีโอกาสทางการตลาดค่อนข้างสูงจึงควรมีกลยุทธ์ในการรักษานักท่องเที่ยวกลุ่มตลาดนี้

บุญณนิตา โสตา (2544) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอิสระชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอิสระชาวต่างประเทศที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทย พบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายของแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ คือ กลุ่มอาชีพผู้จัดการ-บริหาร/ผู้เชี่ยวชาญ-เทคนิค/ข้าราชการ-รัฐวิสาหกิจ/ทหาร กลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมชุมชน คือ พนักงาน-ลูกจ้าง กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มครอบครัว กลุ่มสตรี กลุ่มนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคยุโรป และโอเชียเนีย และกลุ่มเกษียณอายุ กลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคยุโรป และโอเชียเนีย กลุ่มเยาวชน และกลุ่มครอบครัว กลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายของแหล่งท่องเที่ยวันทนาการ คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเพียงลำพัง และเดินทางมากับเพื่อน กลุ่มฮันนีมูน กลุ่มนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก กลุ่มธุรกิจ และ MICE (Meeting Intensive Conference Exhibition) จึงเห็นได้ว่าอาชีพที่แตกต่างมีผลต่อการเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวเช่นกัน

สุदारัตน์ พันธุ์นิกุล (2545) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทยแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมหภาคและระดับจุลภาค ซึ่งในระดับมหภาค ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ คือ ราคาค่าโดยสารเครื่องบิน ราคาห้องพักโรงแรม ดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภค อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ และตัวแปรหุ่น ทั้งยังเป็นปัจจัยที่มีผลการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวด้วย สำหรับในระดับจุลภาคพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลในทางบวกต่อค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว คือ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาพำนักรของนักท่องเที่ยว จึงเสนอแนะให้มีการกำหนดราคาสินค้า และบริการที่

สมเหตุสมผล พร้อมทั้งกำหนดมาตรฐานคุณภาพของสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาและพำนักในประเทศไทยเป็นระยะเวลายาวนานขึ้น

ประสพพร พุ่มพวง (2545) ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร” เพื่อศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความถี่ในการเดินทางภายในประเทศ 1-3 ครั้งต่อปี ส่วนใหญ่เดินทางโดยรถยนต์กับครอบครัวเพื่อพักผ่อน ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครใช้ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศอยู่ในระดับมาก อาทิ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน ใช้ปัจจัยรวมและด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน รวมถึงความแตกต่างด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สินค้าของที่ระลึกด้วย อีกปัจจัยที่มีผลคือระดับการศึกษาที่ต่างกันมักใช้ปัจจัยโดยรวม และรายด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกันเช่นกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งผู้วิจัยได้วางแผน และดำเนินงานในการทำวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. การนำเสนอข้อมูล

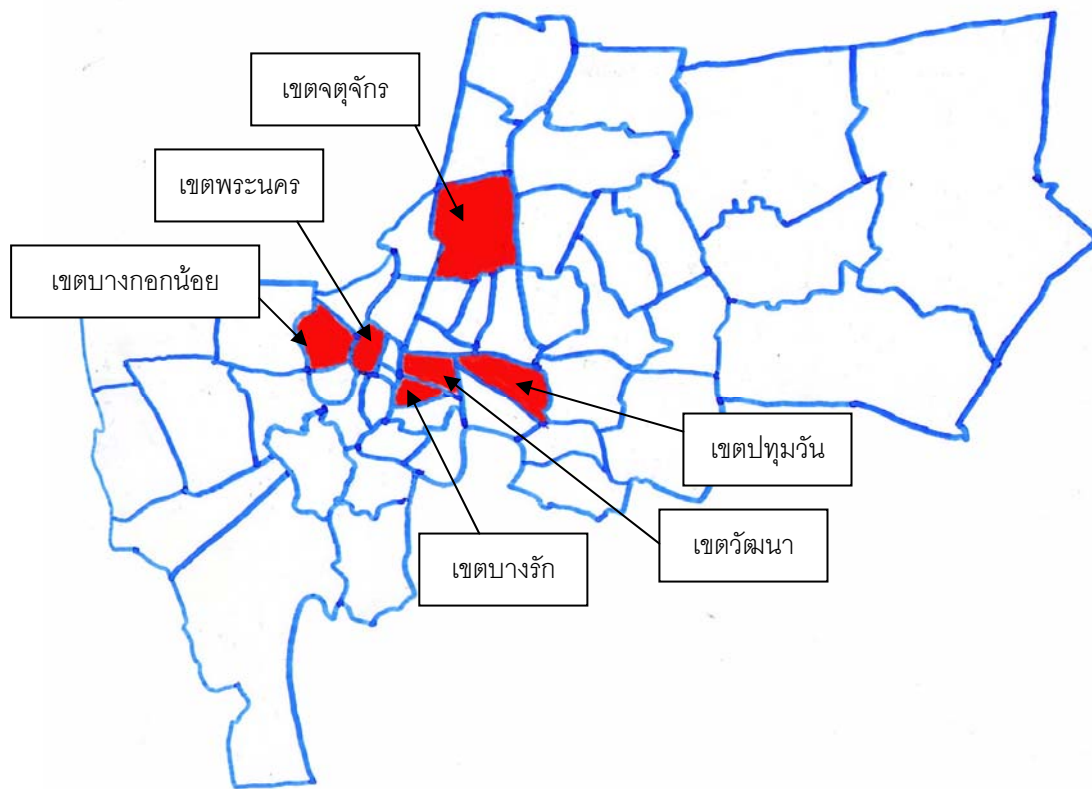
กำหนดประชากรและการเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรศึกษาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร ตามสถานที่สำคัญต่าง ๆ

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยศึกษาในครั้งนี้ การสุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล นักท่องเที่ยวต่างชาติ แบบตามสะดวก ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนธันวาคม 2550 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2551 โดยที่ผู้วิจัยได้ไปตามสถานที่ท่องเที่ยวที่ชาวต่างประเทศนิยมในกรุงเทพมหานคร เช่น ในเขตพระนคร ได้แก่ 1. วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว) 2. พระบรมมหาราชวัง 3. วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร 4. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร เขตบางรัก ได้แก่ 5. พิพิธภัณฑ์ชาวบางกอก 6. วัดแขก เขตวัฒนา ได้แก่ 7. ซอยสุขุมวิท 23 (ซอย cowboy) บริเวณถนนสุขุมวิท เขตปทุมวัน ได้แก่ 8. พระพรหมเอราวัณ 9. สวนลุมไนท์บาซาร์ เขตบางกอกน้อย ได้แก่ 10. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือราชพิธี 11. บริเวณคลองบางกอกน้อย และเขตจตุจักร ได้แก่ 12. ตลาดนัดวันหยุด เป็นต้น

ภาพประกอบ 29 แผนที่เขตต่าง ๆ ที่ทำการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยการใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นการสำรวจลักษณะนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่กรุงเทพมหานคร หรือผ่านเข้ามา ตลอดจนความคิดเห็นและปัญหาที่เกิดขึ้น โดยคำถามนั้นประกอบด้วยคำถามปลายเปิด (open ended question) และคำถามปลายปิด (close ended question) โดยแบ่งเนื้อหาของแบบสอบถามดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ สัญชาติ เพศ อายุ ศาสนา อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ โดยลักษณะคำถามเป็นปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ และแบบเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ การเดินทาง วัตถุประสงค์ ลักษณะสถานที่พัก โดยลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 3 วิธีหาข้อมูลของนักท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว ความสนใจในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวสถานที่ต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร โดยลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 4 ข้อ ปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ และให้คะแนนสถานที่ท่องเที่ยว จำนวน 1 ข้อ คะแนนที่ให้ 3 คะแนน หมายถึง พึงพอใจมาก 2 คะแนน หมายถึง พึงพอใจปานกลาง และ 1 คะแนน หมายถึง พึงพอใจน้อย

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่ที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว สิ่งที่ควรปรับปรุง และข้อเสนอแนะ โดยลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 1 ข้อ และเป็นคำถามแบบเปิด จำนวน 1 ข้อ

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างประมาณ 30 คน ผลที่ได้ออกมาเป็นอย่างไร สามารถเชื่อถือได้หรือไม่ หากเกิดข้อผิดพลาดนำแบบสอบถามกลับไปแก้ไขใหม่อีกครั้ง
2. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว และการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ตรวจสอบคุณภาพความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเป็นผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลเอง ซึ่งมีข้อมูลหลายด้านที่ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลมาประกอบกัน เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษา บริเวณเขตพระนคร เขตบางรัก เขตบางกอกน้อย เขตวัฒนา (สุขุมวิท) เขตปทุมวัน และเขตจตุจักร ในระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 เนื่องจากเป็นช่วงที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งเป็นช่วงฤดูหนาว และฤดูร้อนช่วงต้น อากาศกำลังสบายนักท่องเที่ยวจึงเดินทางเข้ามาเป็นจำนวนมาก หลังจากนั้นจะตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และนำไปวิเคราะห์

การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือแต่ละชนิดที่ได้จากการเก็บรวบรวมภาคสนามมาวิเคราะห์ และประมวลผลแต่ละประเภท ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ มาวิเคราะห์ข้อมูล
2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ (quantitative data) และเชิงคุณภาพ (qualitative data) มาวิเคราะห์ โดยข้อมูลเชิงปริมาณนำไปหาความถี่ และร้อยละ และข้อมูลเชิงคุณภาพจะใช้วิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล ผู้วิจัยนำเครื่องมือแต่ละชนิดที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามมาดำเนินการ เพื่อวิเคราะห์ และประมวลผล ได้แก่

1. การจัดหมวดหมู่ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ ในรูปของตาราง กราฟ และแผนภูมิ
2. จัดแยกกลุ่มนักท่องเที่ยวตามทวีป ได้แก่ อเมริกา ยุโรป แอฟริกา โอเชียเนีย และเอเชีย
3. จัดแยกข้อมูลพื้นฐาน พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ การเดินทาง ลักษณะสถานที่พัก วัตถุประสงค์ วิธีหาข้อมูลของนักท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว ความสนใจในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวสถานที่ต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่ที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว สิ่งที่ควรปรับปรุง และข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย ตามลำดับดังต่อไปนี้

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม แบ่งเป็นหัวข้อต่าง ๆ ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

ส่วนที่ 3 การรับรู้ และทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในเขต

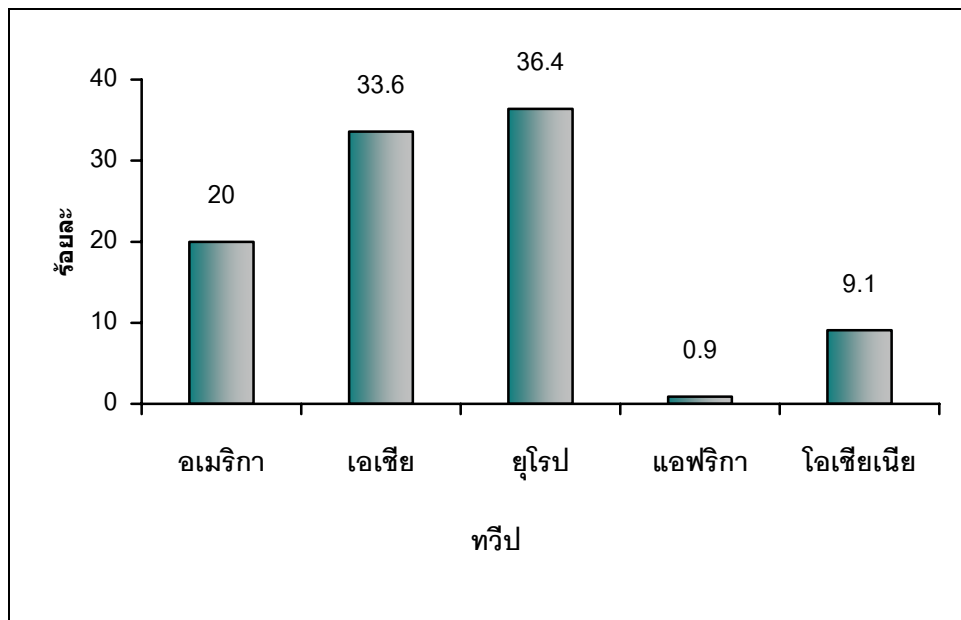
กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม

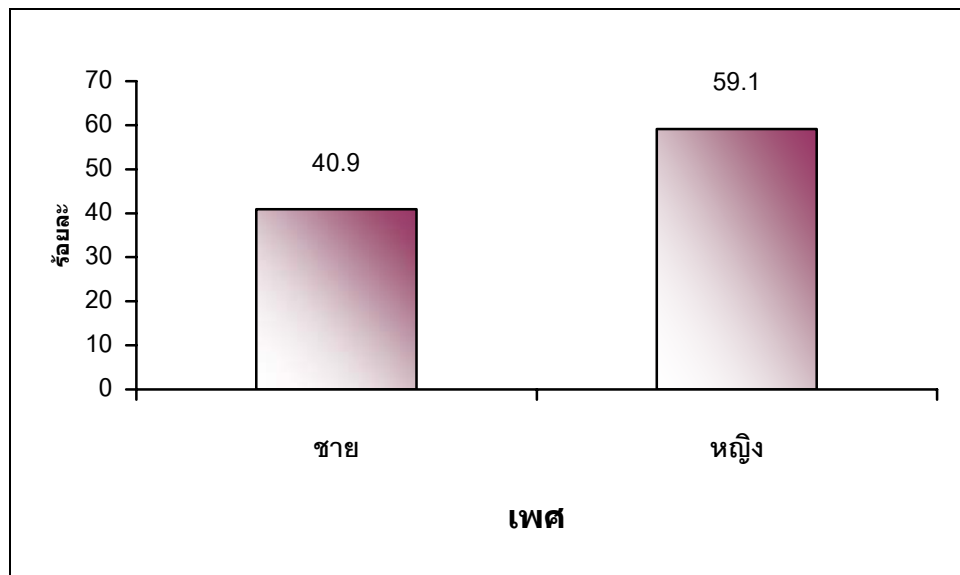
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 110 คน ดังแสดงภาพประกอบต่อไปนี้

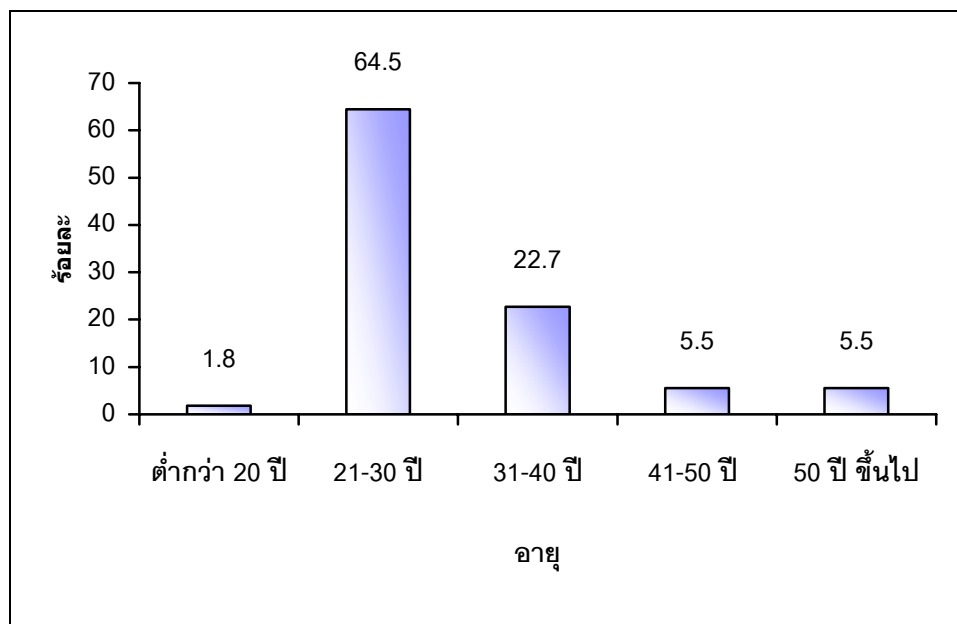
ภาพประกอบ 30 แสดงทวีปที่กลุ่มตัวอย่างเดินทางมา

จากภาพประกอบ 30 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนรวมทั้งสิ้น 110 คน จำแนกตามทวีปที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาได้ดังนี้ ทวีปยุโรปจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 ทวีปเอเชีย 37 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 ทวีปอเมริกา 22 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 โอเชียเนีย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 และทวีปแอฟริกาจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9 ตามลำดับ

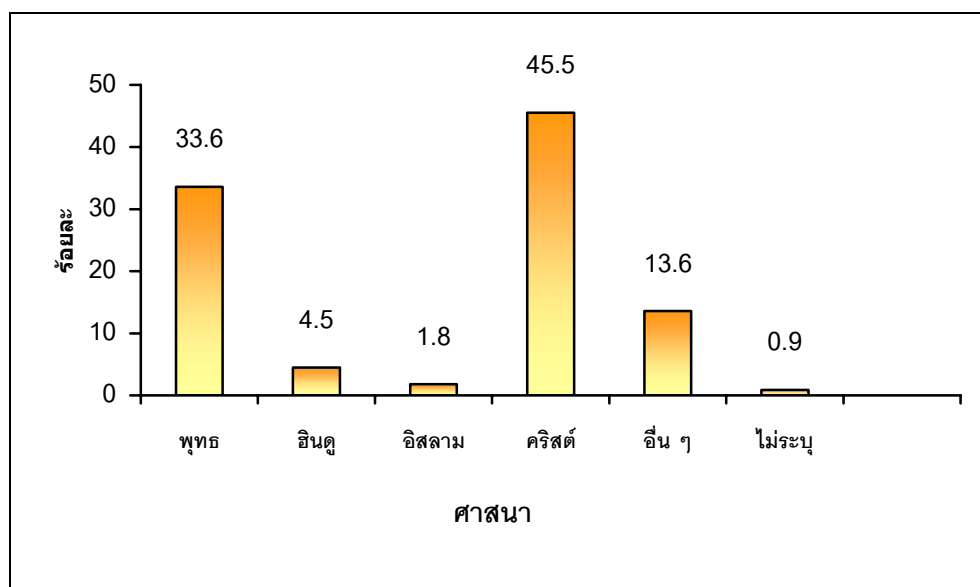
ภาพประกอบ 31 แสดงเพศของกลุ่มตัวอย่าง

เพศของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 59.1 และเพศชาย จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9

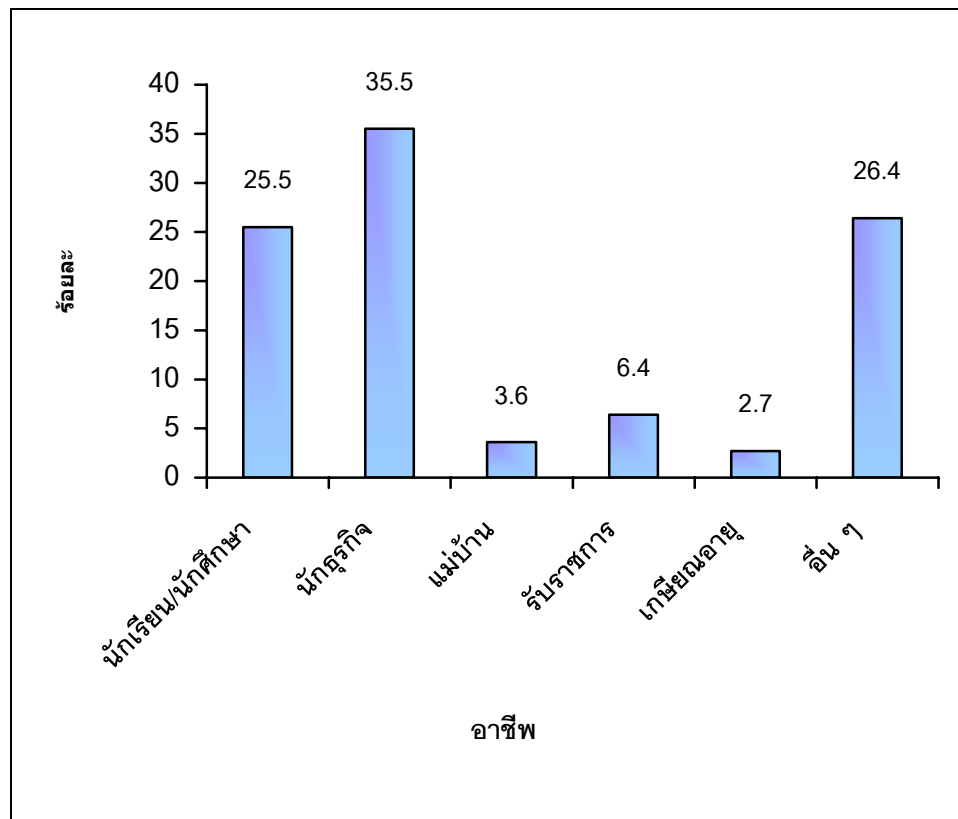
ภาพประกอบ 32 แสดงช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อพิจารณาถึงช่วงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่น และวัยทำงาน มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 21-30 ปี มากที่สุด มีจำนวนทั้งสิ้น 71 คน คิดเป็นร้อยละ 64.5 รองลงมาได้แก่กลุ่มช่วงอายุ 31-40 ปี มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 สำหรับกลุ่มช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี และช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป มีจำนวน 6 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 5.5 และอายุต่ำกว่า 20 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 ตามลำดับ

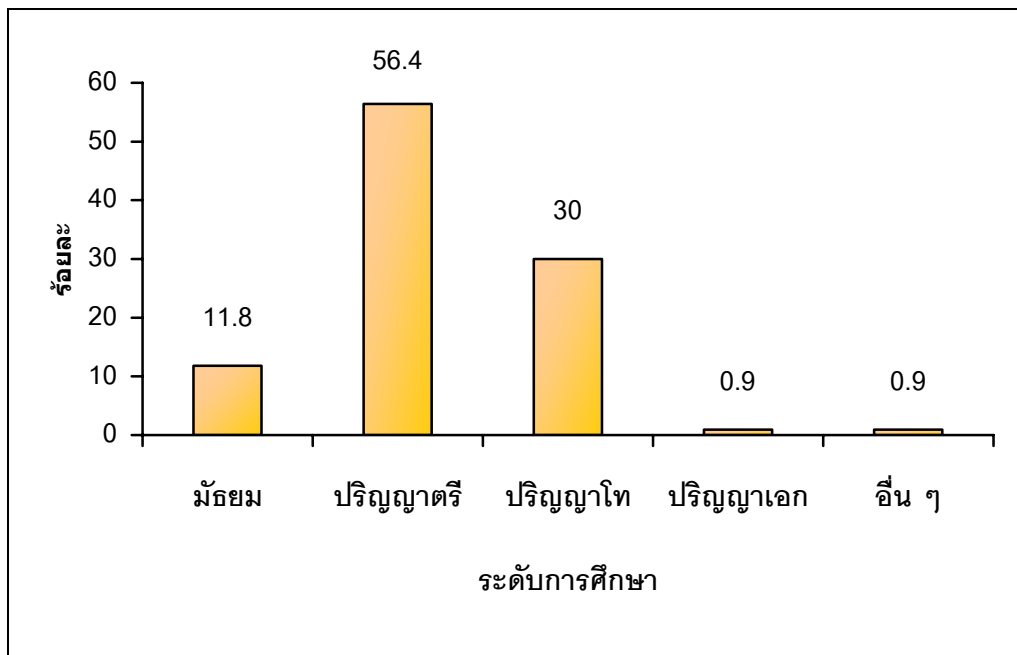
ภาพประกอบ 33 แสดงศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง

นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร นับถือศาสนาที่แตกต่างกัน ซึ่งนับถือศาสนาคริสต์มากที่สุด มีจำนวนทั้งสิ้น 50 คน คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมา ได้แก่ ศาสนาพุทธ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 ศาสนาฮินดู จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 ศาสนาอิสลาม 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 และมีผู้ที่นับถือศาสนาอื่น ๆ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 13.6 และผู้ที่ไม่ระบุศาสนาจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

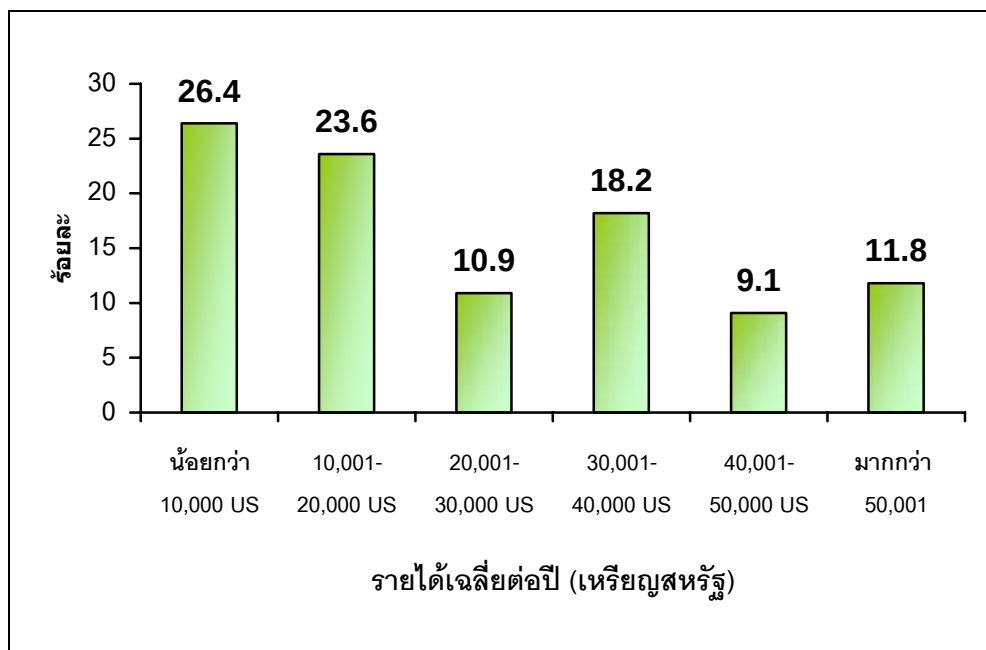
ภาพประกอบ 34 แสดงอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนักธุรกิจ จำนวนทั้งสิ้น 39 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 รองลงมาได้แก่ อาชีพนักเรียน และนักศึกษา จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 อาชีพรับราชการจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 มีนักท่องเที่ยวที่เกษียณอายุแล้วจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และประกอบอาชีพด้านอื่น ๆ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4

ภาพประกอบ 35 แสดงระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

ด้านการศึกษา มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 62 คน คิดเป็นร้อยละ 56.4 รองลงมาคือระดับปริญญาโท จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8 ระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9 และอื่น ๆ จำนวน 1 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 0.9 เช่นกัน

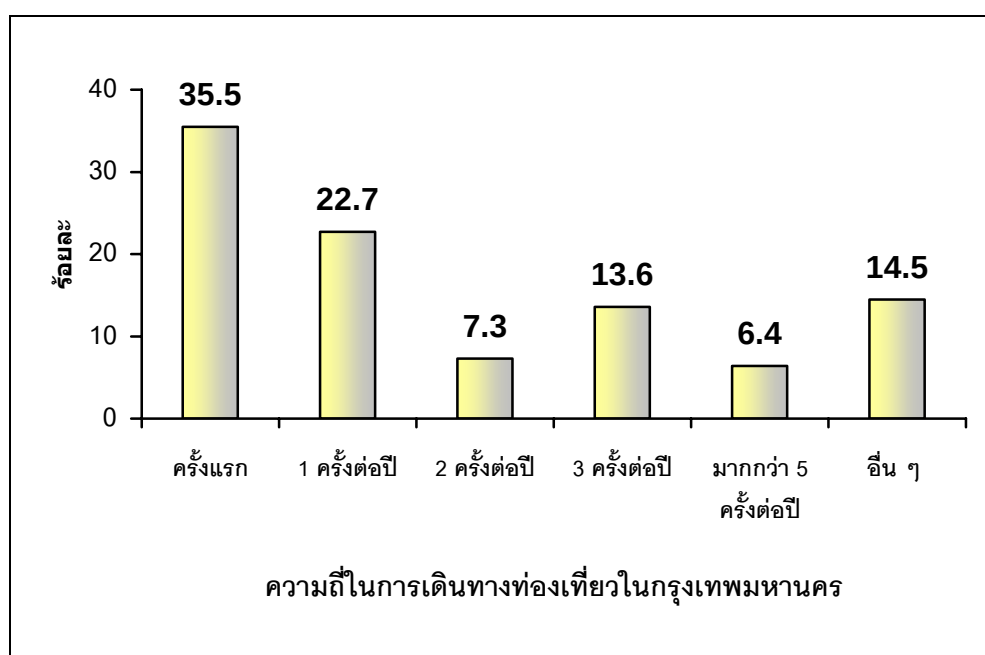

ภาพประกอบ 36 แสดงรายได้เฉลี่ยต่อปีของกลุ่มตัวอย่าง

รายได้เฉลี่ยต่อปี พบว่า มีผู้มีรายได้เฉลี่ย น้อยกว่า 10,000 เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อปี มากที่สุดมีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 รองลงมาได้แก่ กลุ่มผู้มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อปี มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 รายได้ระหว่าง 30,001-40,000 เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 รายได้มากกว่า 50,001 เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อปี มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8 กลุ่มผู้มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อปี มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.9 และผู้มีรายได้ 40,001-50,000 เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อปี มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมนักท่องเที่ยวต่างชาติ

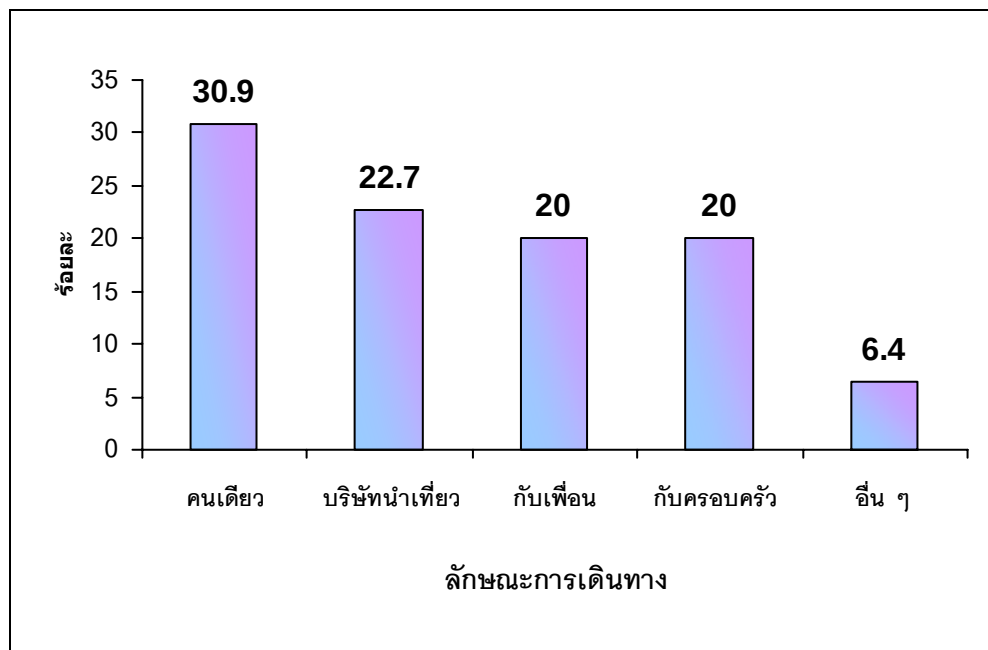
ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร ในประเด็นต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน ได้แก่ ความถี่ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร ลักษณะการเดินทาง การพักผ่อน วัตถุประสงค์ในการเดินทาง ประเภทของสถานที่ท่องเที่ยวที่สนใจ จากการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคทางสถิติ ผู้วิจัยนำเสนอในภาพประกอบดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 37 แสดงความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

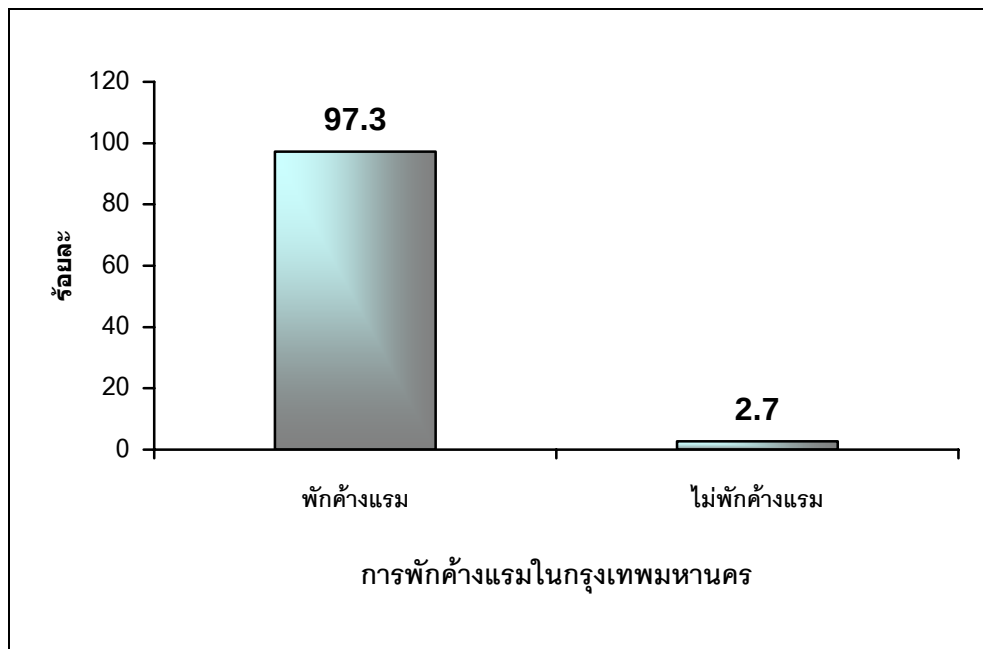
จากภาพประกอบ 37 พบว่า ความถี่ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานครเป็นครั้งแรก มีจำนวนทั้งสิ้น 39 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 รองลงมาได้แก่ผู้ที่เดินทางมา 1 ครั้งต่อปี จำนวน

25 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 ผู้ที่เดินทางมากรุงเทพมหานครจำนวน 3 ครั้งต่อปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 13.6 ผู้ที่เดินทางมาท่องเที่ยว 2 ครั้งต่อปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 และผู้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวมากกว่า 5 ครั้งต่อปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 และอื่น ๆ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5

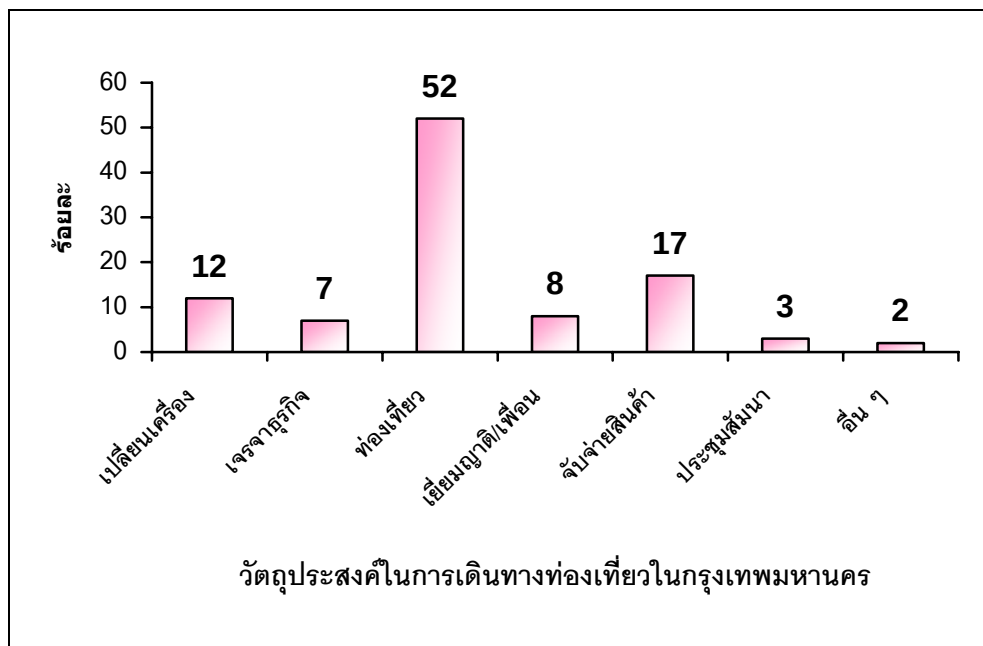
ภาพประกอบ 38 แสดงลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

ลักษณะการเดินทาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเดินทางมาคนเดียวมากที่สุด มีจำนวนทั้งสิ้น 34 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 รองลงมาได้แก่ เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 นอกจากนี้กลุ่มที่เดินทางมากับเพื่อน มีจำนวนเท่ากับกลุ่มที่เดินทางมากับครอบครัว มีจำนวน 22 คน ในแต่ละกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 20.0 และอื่น ๆ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 ตามลำดับ

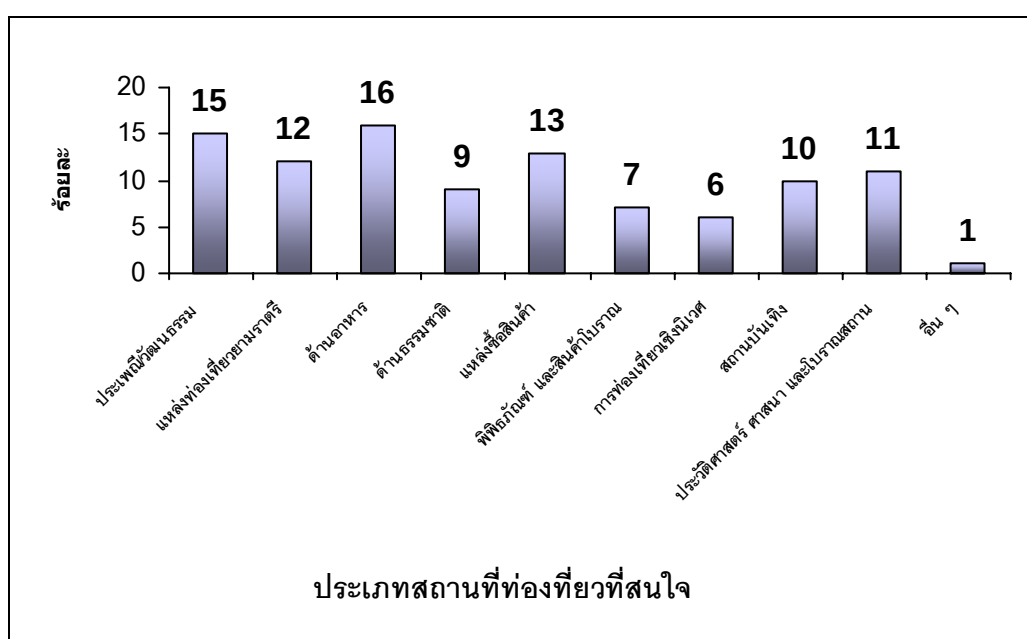
ภาพประกอบ 39 แสดงการพิกัดแสงในกรุงเทพมหานคร

การพิกัดแสง พบว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 107 คน ที่พิกัดแสงในกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 97.3 และไม่พิกัดแสงในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 ตามลำดับด้วย

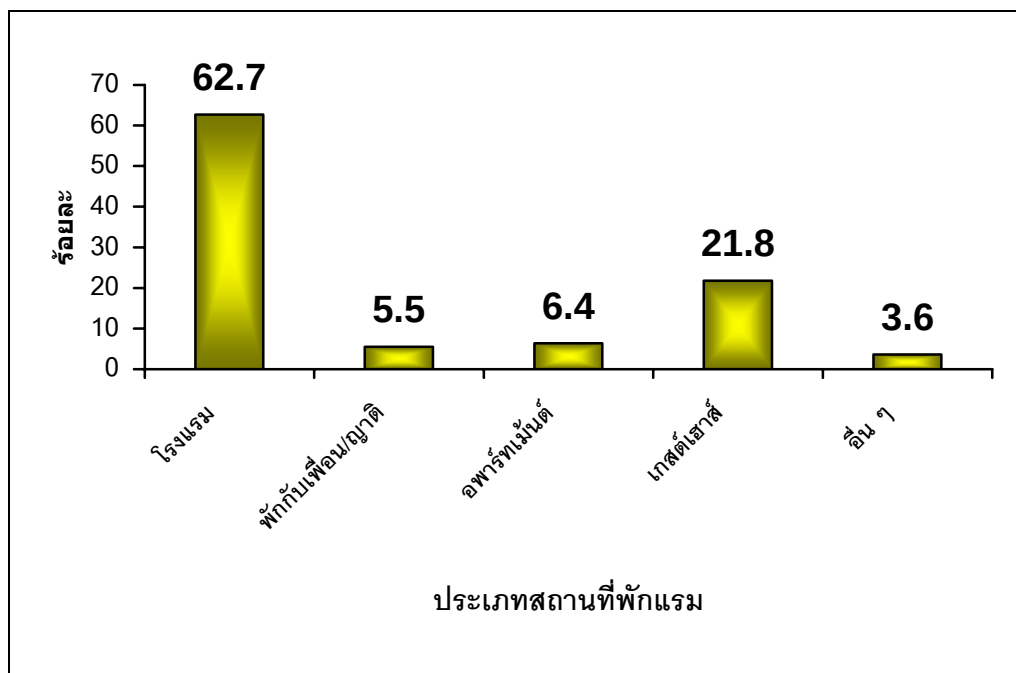
ภาพประกอบ 40 แสดงวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ในการเดินทาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีวัตถุประสงค์เพื่อมาท่องเที่ยวมากที่สุด มีจำนวนทั้งสิ้น 57 คิดเป็นร้อยละ 52 รองลงมาได้แก่ ผู้ที่สนใจจะเดินทางมาจับจ่ายสินค้า มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 17 เปลี่ยนเครื่องเพื่อไปยังจุดหมายอื่น จำนวน 13 คิดเป็นร้อยละ 12 เดินทางมาเพื่อเยี่ยมญาติ หรือเพื่อน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8 สำหรับการเดินทางมาเพื่อธุรกิจ มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7 และการเดินทางมาเพื่อการประชุมสัมมนา มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3 นอกจากนี้ยังมีการเดินทางเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ได้แก่ การทำงานทำ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2 ตามลำดับ

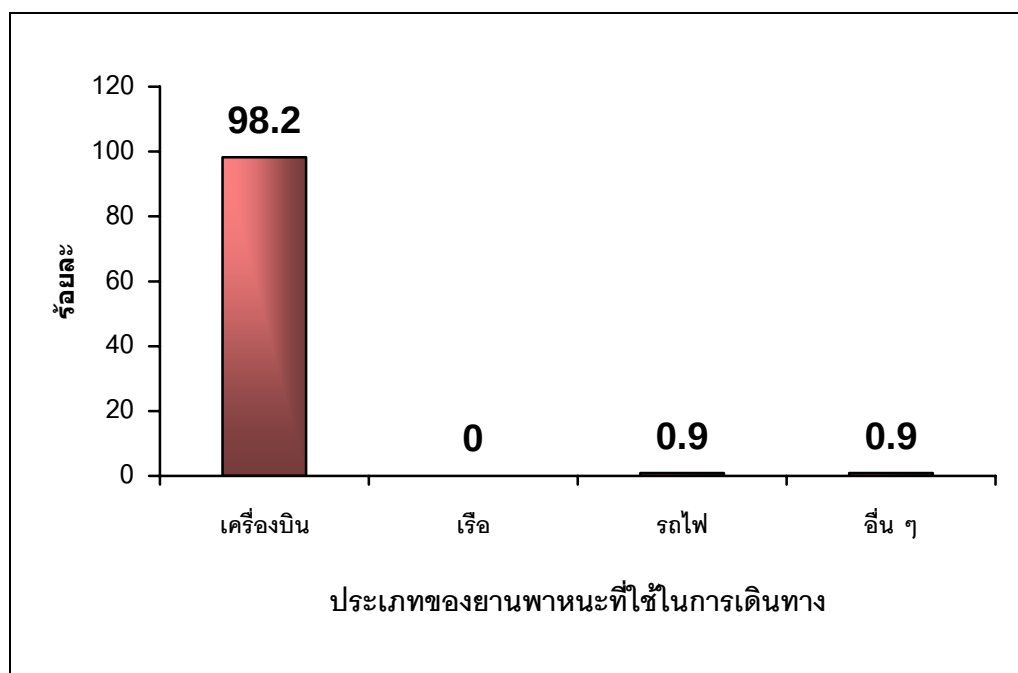
ภาพประกอบ 41 แสดงประเภทสถานที่ท่องเที่ยวที่สนใจ

ประเภทของสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ พบว่า ร้านอาหารไทยเป็นที่สนใจมากที่สุด โดยมีผู้เลือกตอบ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 16 รองลงมาได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวประเภทประเพณีและวัฒนธรรม มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ถัดมาได้แก่ การจับจ่ายสินค้ามีจำนวนทั้งสิ้น 14 คน คิดเป็นร้อยละ 13 แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 12 แหล่งท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ ศาสนา และโบราณสถาน มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 11 สถาบันเชิงมีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 10 นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ โดยมีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 7 แหล่งท่องเที่ยวประเภทพิพิธภัณฑ์ และสินค้าโบราณ มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7 แหล่งท่องเที่ยวประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6 และอื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1 ตามลำดับ

ภาพประกอบ 42 แสดงประเภทสถานที่พักแรมในเขตกรุงเทพมหานคร

ด้านสถานที่พักแรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกพักโรงแรมมากที่สุด มีจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7 รองลงมาได้แก่เกสต์เฮาส์ มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 ถัดมาได้แก่ อพาร์ทเมนต์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 พักกับเพื่อนหรือญาติ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5 และอื่น ๆ ที่ไม่ได้ระบุ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6

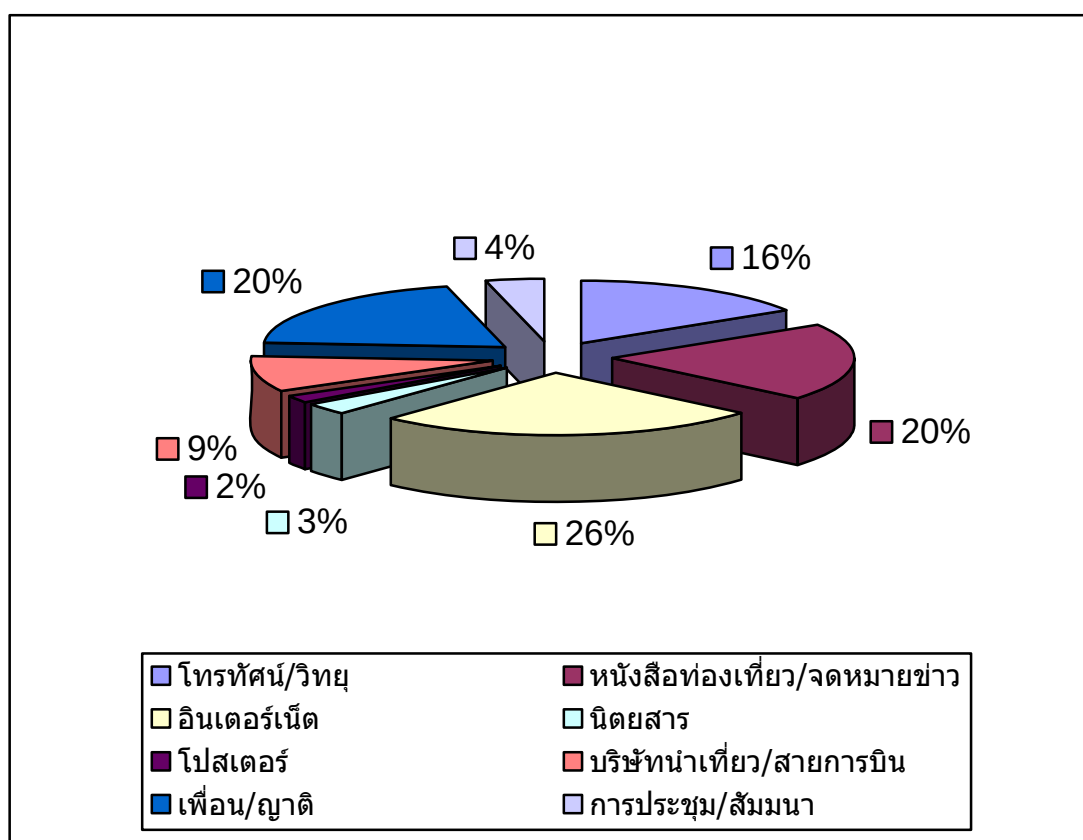

ภาพประกอบ 43 แสดงประเภทของยานพาหนะที่ใช้เดินทาง

ลักษณะการเดินทางมายังกรุงเทพมหานคร พบว่าเดินทางโดยเครื่องบินมากที่สุด จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 98.2 รองลงมาคือการเดินทางโดยรถไฟ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9 และอื่น ๆ ที่ไม่ได้ระบุ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9 ตามลำดับ

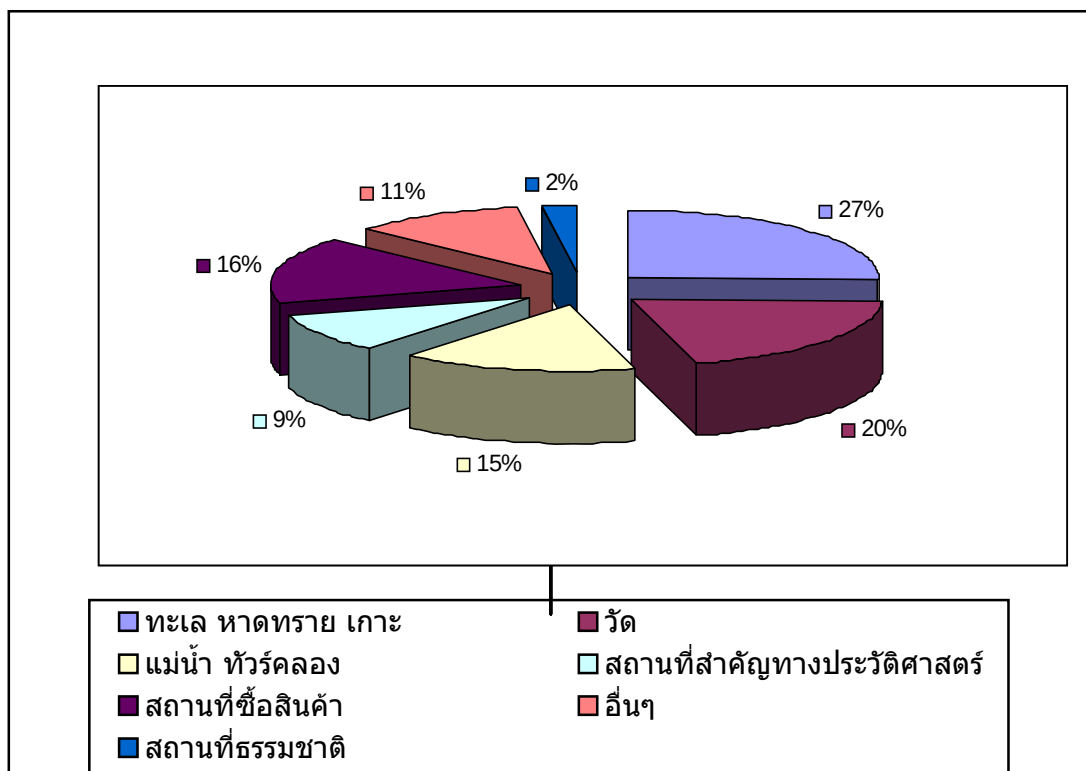
ส่วนที่ 3 การรับรู้และทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในส่วนที่ 3 เกี่ยวกับการรับรู้ และทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานครนั้น ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามที่เกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลของกรุงเทพ ทัศนคติ สถานที่ท่องเที่ยวที่ชอบ การเดินทางท่องเที่ยวไปยังจุดหมายอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร การใช้จ่ายในขณะเดินทางท่องเที่ยว จะกลับมาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครอีกหรือไม่ เหตุผลในการเดินทางกลับมาท่องเที่ยวอีก และคำถามที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวประกอบ 44-50 และตารางดังนี้

ภาพประกอบ 44 แสดงช่องทางการรับรู้ข่าวสารของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

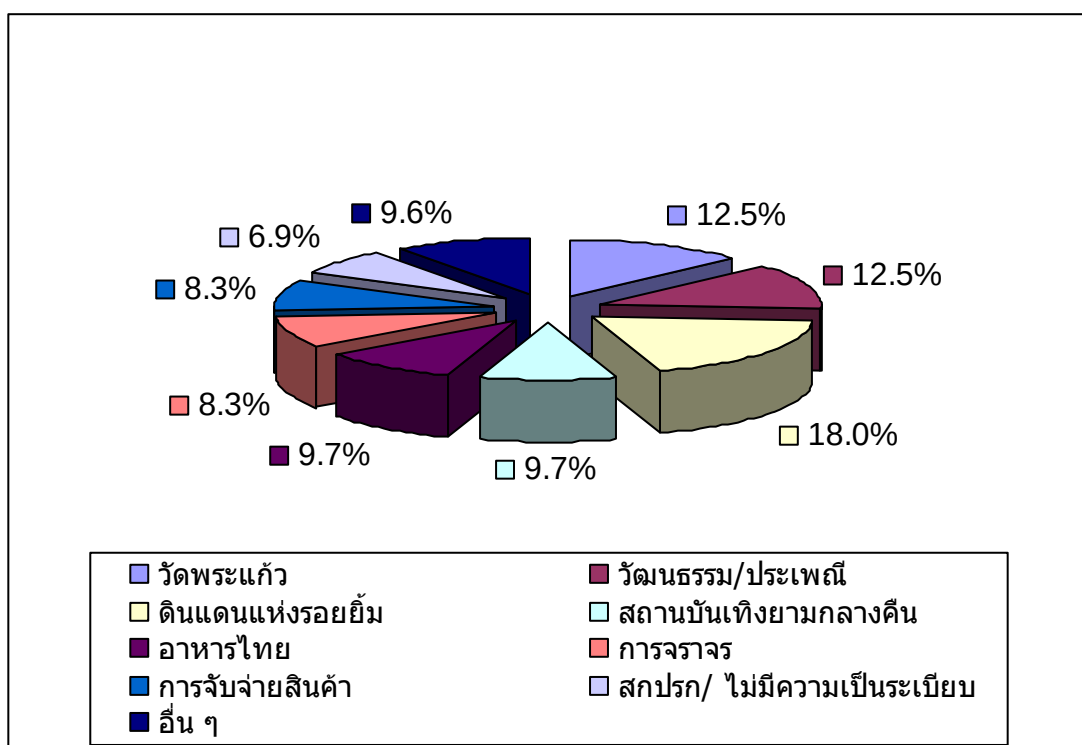
การรับรู้ข่าวสารและทัศนคติที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ พบว่าส่วนใหญ่รู้จักประเทศไทย และรับทราบข่าวสารการท่องเที่ยวผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด มีจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 26 รองลงมาได้แก่ การรับรู้ข่าวสารจากหนังสือแนะนำแหล่งท่องเที่ยว และการบอกเล่าจากเพื่อนหรือญาติ โดยมีจำนวน 53 คนเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 20 ในแต่ละกลุ่ม ถัดมาได้แก่ การรับทราบข้อมูลข่าวสารผ่านทางรายการโทรทัศน์และวิทยุ มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 16 นอกจากนี้ยังมีบางกลุ่มที่รับทราบข้อมูลจากบริษัทนำเที่ยวและสายการบิน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 9 จากการประชุมและสัมมนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4 จากนิตยสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3 และผู้ที่สนใจประเทศไทยและแหล่งท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสเตอร์มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2 ตามลำดับ

ภาพประกอบ 45 แสดงสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต่างชาติสนใจท่องเที่ยวในประเทศไทย

ด้านทัศนคติเกี่ยวกับประเภทของแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยที่นักท่องเที่ยวชอบ และสนใจ ตอบได้มากกว่า 1 ความคิดเห็น พบว่า ส่วนใหญ่ชอบแหล่งท่องเที่ยวประเภททะเล หาดทราย

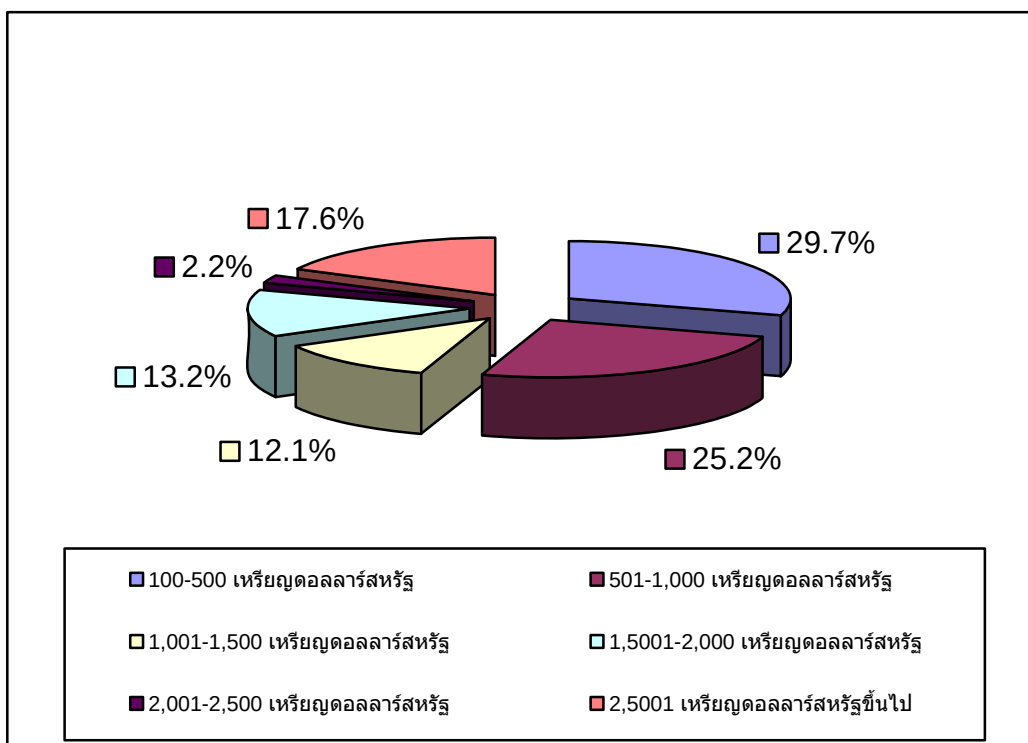
และเกาะมากที่สุด โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 60 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 27 รองลงมาได้แก่แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัด มีจำนวน 47 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 20 สถานที่ซื้อสินค้า มีจำนวน 38 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 16 แม่น้ำ และทิวทัศน์คลอง มีจำนวน 36 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 15 สำหรับสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีผู้สนใจ 26 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 11 ถัดมาได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ 22 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 9 และอื่น ๆ มีจำนวนทั้งสิ้น 5 ความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 2 ตามลำดับ

ภาพประกอบ 46 แสดงข้อความเมื่อพูดถึงกรุงเทพมหานคร

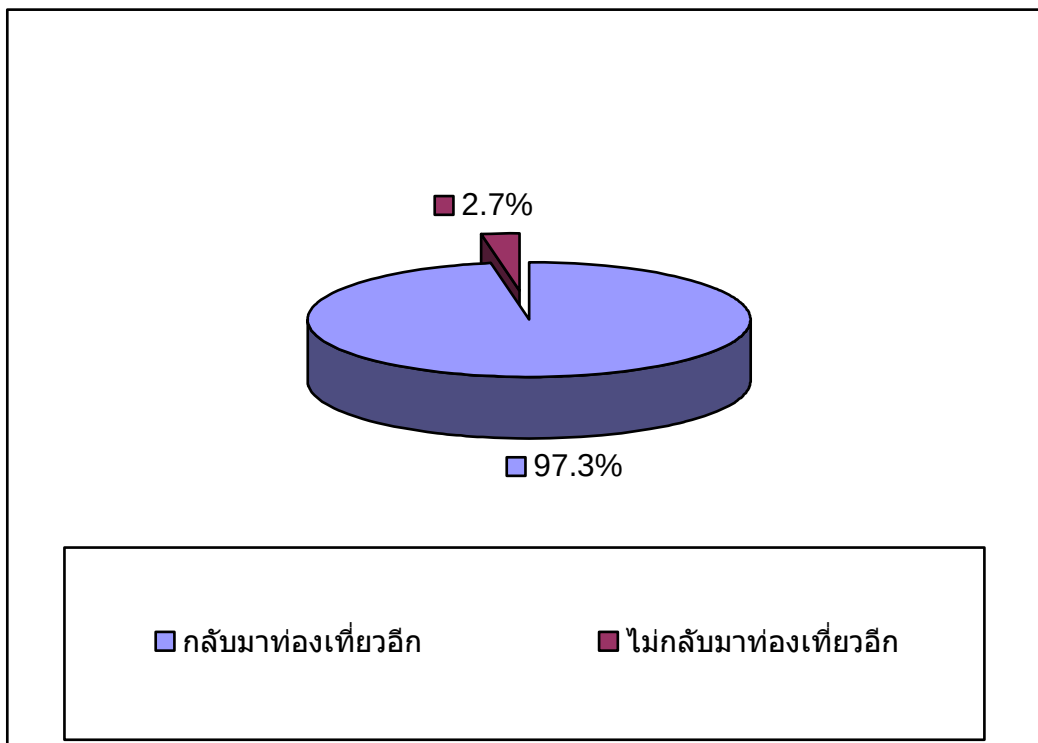
สำหรับคำถามปลายเปิดที่สอบถามว่าเมื่อกล่าวถึงกรุงเทพมหานครท่านนึกถึงสิ่งใด พบว่า มีคำตอบที่หลากหลายทั้งเชิงบวก และเชิงลบ มีผู้ที่นึกถึงดินแดนแห่งรอยยิ้ม และความอบอุ่นอารี จำนวนทั้งสิ้น 13 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 รองลงมาได้แก่ ผู้ที่นึกถึงวัดพระแก้ว และพระบรมมหาราชวัง มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ซึ่งมีจำนวนเท่ากับผู้ที่นึกถึงประเพณีและวัฒนธรรมไทย ถัดมาได้แก่ ผู้ที่นึกถึงสถาบันเทิดยวมกลางคีน และอาหารไทย มีจำนวน 7 คนเท่ากัน ทั้งสองกลุ่มโดยคิดเป็นร้อยละ 9.7 ในแต่ละกลุ่ม สำหรับทัศนคติเชิงลบนั้นพบว่า มีผู้ให้ความเห็นว่า กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีการจราจรติดขัด และแออัด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 รองลงมาได้แก่ เป็นเมืองที่ สกปรก และมีความไม่เป็นระเบียบ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 นอกจากนี้ยังมี

ผู้ที่มีความเห็นอื่น ๆ ได้แก่ เป็นเมืองที่มีป้ายสัญลักษณ์น้อยและไม่เอื้อต่อการเดินทางท่องเที่ยวมากนัก เป็นเมืองใหญ่และที่มีอาคารหนาแน่นรวมทั้งมีประชากรคับคั่ง และมีความแออัดมากในบางพื้นที่ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6 ตามลำดับ

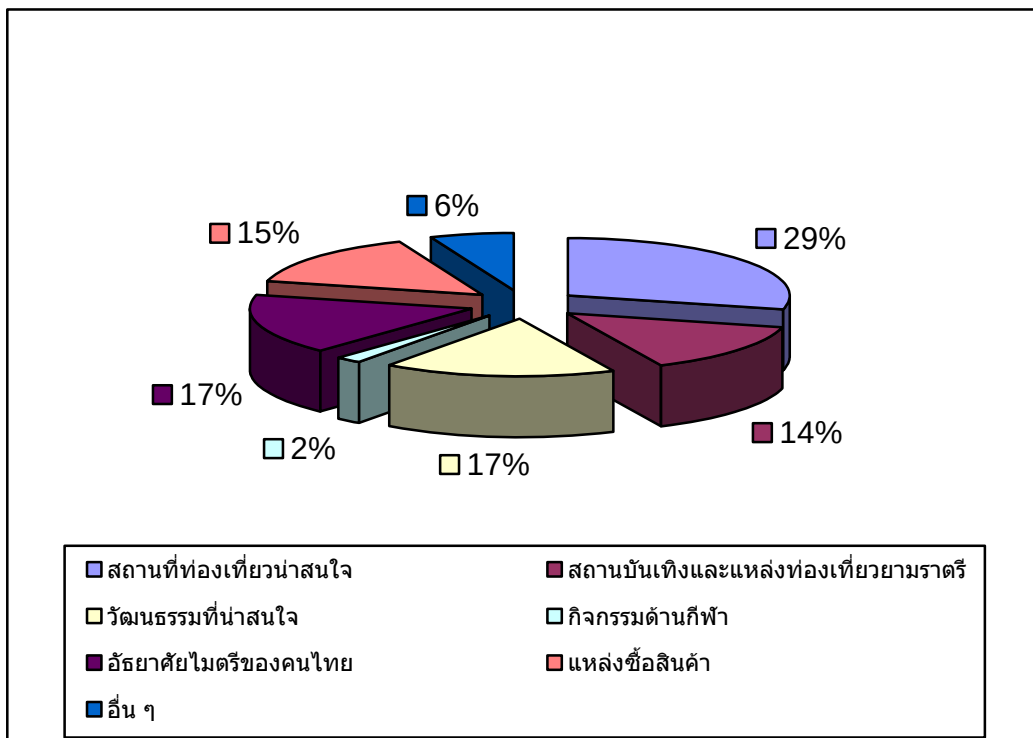
ภาพประกอบ 47 แสดงค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว

ด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานครนั้น พบว่า การเดินทางหนึ่งครั้งส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายประมาณ 100- 500 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีค่าใช้จ่ายต่อครั้งประมาณ 501-1,000 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 25.2 ถัดมาคือกลุ่มผู้มีค่าใช้จ่ายประมาณ 2,501 เหรียญดอลลาร์สหรัฐขึ้นไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 17.6 ผู้มีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,501-2,000 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 นอกจากนี้ผู้ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,001-1,500 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 และผู้ที่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 2,001-2,500 เหรียญดอลลาร์สหรัฐมีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 ตามลำดับ

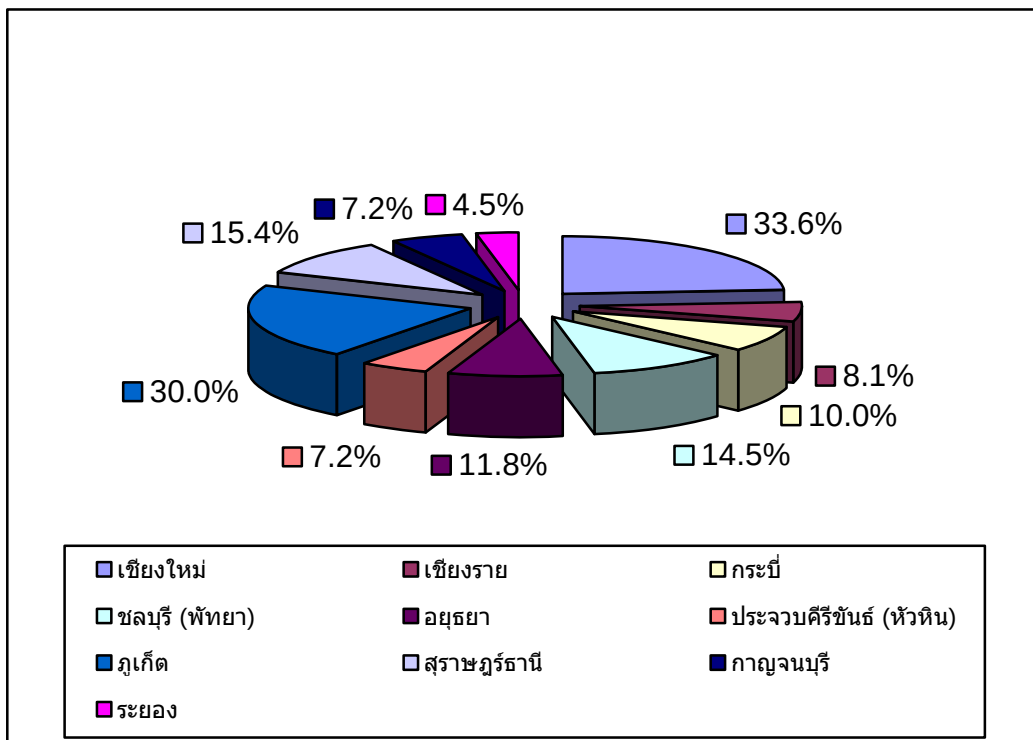
ภาพประกอบ 48 แสดงความคิดเห็นในการเดินทางกลับมาท่องเที่ยวใน
กรุงเทพมหานคร

เมื่อสอบถามว่าหลังจากการเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้แล้วมีแผนการเดินทางกลับมาท่องเที่ยว
กรุงเทพมหานครอีกหรือไม่ พบว่า ส่วนใหญ่อยากกลับมาท่องเที่ยวอีก มีจำนวนทั้งสิ้น 107 คน คิดเป็น
ร้อยละ 97.3 และไม่อยากเดินทางกลับมาอีกมีเพียง 3 คนเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 2.7

ภาพประกอบ 49 แสดงเหตุผลในการเดินทางกลับมาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

เหตุผลที่นักท่องเที่ยวต่างชาติอยากที่จะกลับมาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครอีกนั้นพบว่า ส่วนใหญ่มีความชื่นชอบสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครมากที่สุด โดยมีจำนวนทั้งหมด 32 คน คิดเป็นร้อยละ 29 รองลงมาได้แก่ วัฒนธรมที่น่าสนใจ และอัยาศัยไมตรีของคนไทย มีจำนวน 19 คน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 17 ในแต่ละกลุ่ม นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ชื่นชอบแหล่งซื้อสินค้า การจับจ่ายสินค้านี้ราคาถูกในกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 15 และผู้ที่ชื่นชอบสถานบันเทิงและแหล่งท่องเที่ยวยามราตรี มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 14 นอกจากนี้ผู้ที่ชื่นชอบกิจกรรมด้านกีฬา มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2 และอื่น ๆ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6

ภาพประกอบ 50 แสดงสถานที่ท่องเที่ยวอื่นที่นักท่องเที่ยวอยากเดินทางต่อ

นอกจากนี้ได้สอบถามเกี่ยวกับความตั้งใจในการเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร โดยมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีแผนที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวในภูมิภาคอื่นในประเทศไทยด้วย พบว่า 10 อันดับจังหวัดที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางไป ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นจังหวัดที่นักท่องเที่ยวต่างชาติมีแผนที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวมากที่สุด มีจำนวน 37 คน จาก 110 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 รองลงมาได้แก่จังหวัดภูเก็ต จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ถัดมาได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 15.4 จังหวัดชลบุรี (พัทยา) จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8 จังหวัดกระบี่จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 10 จังหวัดเชียงราย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (หัวหิน) และจังหวัดกาญจนบุรี มีผู้ตอบจำนวนเท่ากัน คือ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 และจังหวัดระยอง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 ตามลำดับ

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความพึงพอใจในแหล่งท่องเที่ยวในเขตในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบตาราง ดังนี้

ตาราง 6 แสดงระดับความพึงพอใจแหล่งท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

สถานที่ท่องเที่ยว	ระดับความ คิดเห็น		การแปลความ
	$\bar{X}$	SD	ระดับความพึงพอใจ
1. พระบรมมหาราชวัง และวัดพระแก้ว	2.87	.33	มาก
2. วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์)	2.90	.18	มาก
3. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร	2.03	.74	ปานกลาง
4. พิพิธภัณฑ์ชาวบางกอก	1.92	.65	ปานกลาง
5. วัดพระศรีมหาอุมาเทวี (วัดแขก)	1.96	.74	ปานกลาง
6. สวนลุมไนท์บาซาร์	2.33	.56	ปานกลาง
7. ซอยคาวบอย (สุขุมวิท ซอย 23)	1.91	.83	ปานกลาง
8. พระพรหมเอราวัณ	2.09	.67	ปานกลาง
9. คลอง	2.59	.63	มาก
10. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี	2.29	.65	ปานกลาง
11. ตลาดนัดสวนจตุจักร	2.28	.70	ปานกลาง

หมายเหตุ การแปลความหมาย ระดับความคิดเห็น $\bar{X} = 1.00 - 1.50$ หมายถึง พึงพอใจน้อย
 $\bar{X} = 1.51 - 2.50$ หมายถึง พึงพอใจปานกลาง $\bar{X} = 2.51$ ขึ้นไป หมายถึง พึงพอใจมาก

จากตาราง 6 สามารถสรุปผลระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเรียงลำดับดังนี้

สำหรับสถานที่ท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทำการสอบถามนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติโดยเลือกจากสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยม โดยมุ่งที่ประเด็นด้านการจัดการโดยรวมของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความพึงพอใจด้านสภาพการจัดการโดยรวมในแหล่งท่องเที่ยวระดับมาก เพียง 3 แห่งเท่านั้น โดยเรียงลำดับได้แก่ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) พระบรมมหาราชวัง หรือวัดพระแก้ว และล่องคลอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 2.90, 2.87 และ 2.59 ตามลำดับ

นอกจากนี้สถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความเห็นด้านการจัดการโดยรวมในระดับปานกลาง มีทั้งหมด 8 แห่ง เรียงค่าเฉลี่ยตามลำดับดังนี้ สวนลุมไนท์บาซาร์ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือราชพิธี ตลาดนัดสวนจตุจักร พระพรหมเอราวัณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร วัดพระศรีมหาอุมาเทวี (วัดแขก) พิพิธภัณฑ์ชาวบางกอก ซอยคาวบอย (สุขุมวิท ซอย 23) โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 2.33, 2.29, 2.28, 2.09, 2.03, 1.96, 1.92 และ 1.91 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 สรุปข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในส่วนที่ 4 เกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติต่อการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 คำถาม โดยเป็นคำถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการให้มีการพัฒนา และปรับปรุงในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แสดงในรูปของร้อยละ โดยใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 110 คน เป็นฐานในการคำนวณ และคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะซึ่งให้นักท่องเที่ยวได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ผลการวิจัยดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 แสดงข้อคิดเห็นในการปรับปรุงการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

หัวข้อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การจราจร	91	82.7
ห้องน้ำสาธารณะ	53	48.2
สภาพแวดล้อม	36	32.7
ความปลอดภัย	31	28.2
ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร	26	23.6
สถานที่จอดรถ	16	14.5
ร้านอาหารและเครื่องดื่ม	8	7.2
ระบบสาธารณูปโภค	8	7.2
สถานที่ท่องเที่ยว	8	7.2
สถานที่พักผ่อน	3	2.7
โทรศัพท์สาธารณะ	3	2.7
ร้านขายสินค้าที่ระลึก	2	1.8
อื่น ๆ	7	6.4

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ว่า ปัญหาการจราจร คือสิ่งที่นักท่องเที่ยวให้ความเห็นว่าควรปรับปรุงมากที่สุด โดยมีผู้ตอบข้อดังกล่าวถึง 91 คน คิดเป็นร้อยละ 82.7 รองลงมา ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับห้องน้ำสาธารณะมีผู้เลือกตอบ 53 คน คิดเป็นร้อยละ 48.2 ปัญหาสิ่งแวดล้อม มีผู้เลือกตอบ 36 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7 ปัญหาความปลอดภัย มีผู้เลือกตอบ 31 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 ปัญหาเกี่ยวกับศูนย์บริการข้อมูลมีผู้เลือกตอบ 26 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 สถานที่จอดรถ มีผู้เลือกตอบทั้งสิ้น 16 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5 นอกจากนี้ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน และแหล่งท่องเที่ยวมีผู้เลือกตอบในปริมาณที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 ด้านสถานที่พักผ่อน และโทรศัพท์สาธารณะก็มีผู้ตอบในปริมาณที่เท่ากันเช่นกัน โดยมีจำนวนอย่างละ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 สำหรับปัญหาที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรปรับปรุงน้อยที่สุด ได้แก่ ร้านขายสินค้าที่ระลึกโดยมีผู้เลือกตอบเพียงจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 และในหัวข้ออื่น ๆ เช่น คนขับรถโดยสารไม่สุภาพ การบริการอินเทอร์เน็ตไม่ทั่วถึง ความสะอาด และความสามารถในการสื่อสารของเจ้าหน้าที่ในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีประสิทธิภาพ มีผู้ตอบจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4

สำหรับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด สรุปผลได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติกลุ่มตัวอย่างเสนอแนะให้แก่ปัญหาการจราจรโดยเร็วที่สุด และควรสร้างระบบการขนส่งมวลชนให้มีความทันสมัยและสร้างเส้นทางเพิ่มเติม เช่น การขยายเส้นทางรถไฟฟ้า หรือระบบการขนส่งมวลชนอื่นเพื่อลดปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ปัญหาความสกปรกในแหล่งท่องเที่ยว ปัญหาไม่เพียงพอของห้องน้ำสาธารณะและความสะอาด รวมถึงจำนวนถังขยะที่มีน้อยมากในแหล่งท่องเที่ยวและบริเวณที่สาธารณะ ก็ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนด้วยเช่นกัน นอกจากนี้เสนอให้มีการฝึกอบรม และพัฒนาทักษะเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษให้แก่เจ้าหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ และเจ้าหน้าที่ตำรวจท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ควรจัดระบบความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวให้มีมากขึ้น ทั้งด้านปัญหาการคิดราคาค่าโดยสารมากเกินไปมาตรฐานของคนขับรถโดยสารส่วนบุคคล และปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในแหล่งท่องเที่ยว ด้านการประชาสัมพันธ์และการสนับสนุนการท่องเที่ยวหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวควรจัดทำแผนที่ที่สามารถศึกษาและเข้าใจได้ง่าย นอกจากนี้ป้ายบอกทาง และป้ายสื่อความที่เป็นภาษาอังกฤษในแหล่งท่องเที่ยวก็มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้นทำให้นักท่องเที่ยวสับสน และประสบปัญหาในการท่องเที่ยวได้เช่นกัน ยิ่งไปกว่านั้นสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการก็ควรได้รับการพิจารณาและสร้างขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่บุคคลกลุ่มนี้ด้วย

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษา พบว่าปัจจัยสนับสนุนหลักที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังกรุงเทพมหานคร คือ เพศ นักท่องเที่ยวเพศหญิงนิยมเดินทางท่องเที่ยวมากกว่าเพศชาย ในขณะที่อายุ และรายได้ของนักท่องเที่ยวก็มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี และมีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 10,000 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ มักจะเดินทางมามากกว่านักท่องเที่ยวในช่วงอายุ และรายได้อื่น โดยที่ความน่าสนใจของสถานที่ท่องเที่ยว อัญมณีไมตรี ความต้องการศึกษาประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ประเพณีและวัฒนธรรมที่แตกต่างเป็น ปัจจัยสนับสนุนที่รองลงมา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลโดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ มาทำการวิเคราะห์ทั้งทางด้านคุณภาพและปริมาณ ผู้วิจัยสรุปผลตามขั้นตอนการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีการดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยหลัก และปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งช่องทางการรับรู้ข่าวสารด้านการท่องเที่ยว
3. เพื่อศึกษาถึงทัศนคติทั้งก่อน และหลังการเดินทางมาท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร และท่องเที่ยวเขตพระนคร เขตบางรัก เขตบางกอกน้อย เขตวัฒนา (สุขุมวิท) เขตปทุมวัน และเขตจตุจักร ในช่วงระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวนทั้งสิ้น 110 คน

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ โดยครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง พฤติกรรมการท่องเที่ยว การรับรู้และทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร รวมถึงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร

เมื่อได้ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยข้อมูลเชิงปริมาณจะใช้เทคนิคทางสถิติในการวิเคราะห์ และแสดงผลออกมาเป็นความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งได้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 110 คน จำแนกตามทวีปที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาได้ดังนี้ ทวีปยุโรปจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 ทวีปเอเชีย 37 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 ทวีปอเมริกา 22 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 ทวีปออสเตรเลีย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 และทวีปแอฟริกา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9 ตามลำดับ ด้านเพศของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 65 คน คิดเป็นร้อยละ 59.1 และ เพศชาย 45 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในวัยรุ่นตอนปลาย และเริ่มเข้าสู่วัยทำงาน ช่วงอายุอยู่ระหว่าง 21-30 ปี มากที่สุด มีจำนวนทั้งสิ้น 71 คน คิดเป็นร้อยละ 64.5 รองลงมาได้แก่นักท่องเที่ยวกลุ่มช่วงอายุ 31-40 ปี มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 สำหรับกลุ่มช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี และช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป มีจำนวน 6 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 5.5 ตามลำดับ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในกลุ่มตัวอย่างที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครนับถือศาสนาคริสต์มากที่สุด มีจำนวนทั้งสิ้น 50 คนคิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมาได้แก่ ศาสนาพุทธ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 ศาสนาฮินดู จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 ตามลำดับ ด้านอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานธุรกิจ จำนวนทั้งสิ้น 39 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 รองลงมาได้แก่ นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 รับราชการจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 สำหรับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 62 คน คิดเป็นร้อยละ 56.4 รองลงมาคือระดับปริญญาโท จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และระดับมัธยมศึกษา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8 สำหรับคำถามที่เกี่ยวกับรายได้เฉลี่ยต่อปี พบว่า ผู้มีรายได้เฉลี่ย น้อยกว่า 10,000 เหรียญสหรัฐต่อปี มากที่สุดโดยมีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 รองลงมาได้แก่ กลุ่มผู้มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 เหรียญสหรัฐต่อปี มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 และผู้มีรายได้ระหว่าง 30,001-40,000 เหรียญสหรัฐต่อปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 ตามลำดับ

พฤติกรรมการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานครเป็นครั้งแรก มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 รองลงมาได้แก่ผู้ที่เดินทางมาประมาณ 1 ครั้งต่อปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 ผู้ที่เดินทางมากรุงเทพมหานครจำนวน 3 ครั้งต่อปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 13.6 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างเดินทางมาคนเดียวมากที่สุด มีจำนวนทั้งสิ้น 34 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 รองลงมาได้แก่ เดินทางมากับบริษัททัวร์ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 นอกจากนี้กลุ่มที่เดินทางมากับเพื่อน มีจำนวนเท่ากับกลุ่มที่เดินทางมากับครอบครัว โดยมีจำนวน 22 คน ในแต่ละกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 20.0 กลุ่มตัวอย่างมีการพักค้างแรมในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 97.3 และไม่พักค้างแรมในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 ตามลำดับ ด้านวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยวมากที่สุด จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 52 รองลงมาได้แก่ ผู้ที่สนใจเดินทางมาจับจ่ายสินค้า มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 17 และผู้ที่เปลี่ยนเครื่องเพื่อไปยังจุดหมายอื่น จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 12 สำหรับประเภทของสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่สนใจด้านอาหารไทยมากที่สุด โดยมี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 16 รองลงมาได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวประเภทประเพณีและวัฒนธรรม มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ถัดมาได้แก่ การจับจ่ายสินค้ามีจำนวนทั้งสิ้น 14 คน คิดเป็นร้อยละ 13 ด้านสถานที่พักแรมในระหว่างการท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกพักโรงแรมมากที่สุด มีจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7 รองลงมาได้แก่ เกสต์เฮาส์ มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 และอพาร์ทเมนต์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์จากคำถามที่เกี่ยวกับลักษณะการเดินทางมายังกรุงเทพมหานคร พบว่า เดินทางโดยเครื่องบินมากที่สุด จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 98.2 รองลงมาคือการเดินทางโดยรถไฟ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9 ตามลำดับ

การรับรู้ และทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่ท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร

การรับรู้ข่าวสารและทัศนคติที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีต่อแหล่งท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักประเทศไทย และรับทราบข่าวสารการท่องเที่ยวผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26 รองลงมาได้แก่ การรับรู้ข่าวสารจากหนังสือแนะนำแหล่งท่องเที่ยว และการบอกเล่าจากเพื่อนหรือญาติ ร้อยละ 20 ถัดมาได้แก่ รับทราบข้อมูลข่าวสารผ่านทางรายการโทรทัศน์และวิทยุ ร้อยละ 16 ตามลำดับ นอกจากนี้

นักท่องเที่ยวต่างชาติกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33 รองลงมาได้แก่แหล่งท่องเที่ยวประเภทคลองและล่องแม่น้ำ ร้อยละ 25 และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น สวนสาธารณะ อนุสาวรีย์ ร้อยละ 17.6 สำหรับคำถามปลายเปิดที่สอบถามว่าเมื่อกล่าวถึงกรุงเทพมหานครถึงสิ่งใด พบว่ามีคำตอบที่หลากหลายทั้งเชิงบวก และเชิงลบ โดยส่วนใหญ่นึกถึงดินแดนแห่งรอยยิ้ม และความโอบอ้อมอารี คิดเป็นร้อยละ 18.0 รองลงมาได้แก่ วัดพระแก้ว/พระบรมมหาราชวัง ร้อยละ 12.5 ซึ่งมีจำนวนเท่ากับผู้ที่นึกถึงประเพณีและวัฒนธรรมไทย ผู้ที่นึกถึงสถานบันเทิงยามกลางคืนและอาหารไทย เท่ากันทั้งสองกลุ่ม โดยคิดเป็นร้อยละ 9.7 ตามลำดับ สำหรับเชิงลบนั้นผู้วิจัยพบว่า มีผู้ให้ความเห็นว่ากรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีการจราจรหนาแน่น และแออัด คิดเป็นร้อยละ 8.3 รองลงมาได้แก่ เป็นเมืองที่ สกปรก และมีความไม่เป็นระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 6.9 ด้านค่าใช้จ่าย พบว่า ต่อการเดินทางหนึ่งครั้ง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายประมาณ 100 - 500 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.7 รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีค่าใช้จ่ายต่อครั้งประมาณ 501-1,000 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ มี คิดเป็นร้อยละ 25.2 และกลุ่มผู้มีค่าใช้จ่ายประมาณ 2,501 เหรียญดอลลาร์สหรัฐขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 17.6 เมื่อสอบถามว่าหลังจากการเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้แล้วมีแผนการเดินทางกลับมาท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครอีกหรือไม่ ผู้วิจัยพบว่า ส่วนใหญ่อยากกลับมาท่องเที่ยวอีก คิดเป็นร้อยละ 97.3 และจะไม่เดินทางกลับมาอีก ร้อยละ 2.7 ด้านเหตุผลที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติวางแผนที่จะกลับมาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครอีกนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความชื่นชอบสถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29 รองลงมาได้แก่ วัฒนธรรม และความเป็นมิตรไมตรีของคนไทยเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 17 ในแต่ละกลุ่ม นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ชื่นชอบการจับจ่ายสินค้าราคาถูกในกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 15 สำหรับคำถามเกี่ยวกับความตั้งใจในการเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดพบว่า จังหวัดเชียงใหม่ เป็นจังหวัดที่ชาวต่างชาติมีแผนที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.6 รองลงมาได้แก่ จังหวัดภูเก็ต คิดเป็นร้อยละ 30 และจังหวัดสุราษฎร์ธานี คิดเป็นร้อยละ 15.4 ตามลำดับ คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในแหล่งท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเลือกจากสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยม โดยมุ่งที่ประเด็นด้านการจัดการโดยรวมของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความพึงพอใจด้านสภาพการจัดการโดยรวมในแหล่งท่องเที่ยวระดับมากเพียง 3 แห่งเท่านั้น โดยเรียงลำดับได้แก่ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) พระบรมมหาราชวัง หรือวัดพระแก้ว และล่องคลอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 2.90, 2.87 และ 2.59 ตามลำดับ นอกจากนี้สถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความเห็นด้านการจัดการโดยรวมในระดับปานกลาง มีทั้งหมด 8 แห่ง เรียงค่าเฉลี่ยตามลำดับดังนี้ สวนลุมไนท์บาซาร์ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือราชพิธี ตลาดนัดสวนจตุจักร พระพรหมเอราวัณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร วัด

พระศรีมหาอุมาเทวี (วัดแขก) พิพิธภัณฑ์กรุงเทพ ซอยควาบอย (สุขุมวิท ซอย 23) โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 2.33, 2.29, 2.28, 2.09, 2.03, 1.96, 1.92 และ 1.91 ตามลำดับ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ว่า ปัญหาที่ควรได้รับการปรับปรุงมากที่สุด ได้แก่ ปัญหาการจราจร รองลงมาได้แก่ปัญหาห้องน้ำ/ ห้องส้วมสาธารณะ และปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งในแต่ละกลุ่มมีค่าเฉลี่ย 82.7, 48.2 และ 32.7 ตามลำดับ สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด นักท่องเที่ยวต่างชาติกลุ่มตัวอย่างเสนอแนะให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะด้านภาษาในการสื่อสารให้แก่เจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวโดยตรง เช่น เจ้าหน้าที่ท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวและตำรวจท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควรจัดระบบความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวให้มากขึ้นเพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรม และปัญหาการคิดราคาเกินควรของคนขับรถโดยสารส่วนบุคคล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวควรจัดทำแผนที่ และสื่อประชาสัมพันธ์ท่องเที่ยวที่หลากหลาย และสามารถเข้าใจได้ง่าย รวมถึงป้ายบอกทาง และป้ายสื่อความที่เป็นภาษาอังกฤษ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ เช่น ควรจัดให้มีเส้นทางรถเข็น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวด้วย สำหรับปัญหาการจราจรควรได้รับการแก้ไข และควรสร้างระบบการขนส่งมวลชนที่มีความทันสมัยและสร้างเส้นทางเพิ่มเติม นอกจากนี้ปัญหาความสะอาดในแหล่งท่องเที่ยว และจำนวนห้องน้ำ และจำนวนถังขยะที่ไม่เพียงพอ ควรได้รับการแก้ไขเป็นลำดับแรก ๆ เช่นกัน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวต่างชาติ เกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว การรับรู้และทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร ความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ ทำให้ทราบข้อมูลที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ ดังนี้

1. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยสนับสนุนหลักที่ดึงดูดทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวมากที่สุด คือ เพศ อายุ และรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุภารัตน์ พันธนิกุล (2545) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยว และค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว คือ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ต่อเดือน อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ และเสนอแนะไว้ว่าให้มีการกำหนดราคาสินค้า และบริการที่

สมเหตุสมผล พร้อมทั้งกำหนดมาตรฐานคุณภาพของสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาและพำนักในประเทศไทยเป็นระยะเวลายาวนานขึ้น

2. ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ทศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกรุงเทพมหานครและประเทศไทยอยู่ในเชิงบวก ซึ่งส่วนใหญ่มีความเห็นว่ากรุงเทพมหานครและประเทศไทยเป็นเมืองแห่งรอยยิ้ม ความโอบอ้อมอารี และทัศนคติในเชิงลบ คือเป็นเมืองที่มีการจราจรแออัด และมีมลพิษค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อารยา วรรณประเสริฐ (2542) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพลักษณ์ประเทศไทยในสายตานักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ทำให้ทราบว่าทัศนคติดั้งเดิมเกี่ยวกับกรุงเทพมหานคร และประเทศไทยที่ได้รับการกล่าวขานว่าเป็นเมือง และประเทศแห่งรอยยิ้มและความโอบอ้อมอารี และความเป็นมิตร หรือ The Land of Smiles ยังคงอยู่ในความคิดของนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่า เกร็ดเล็กเกร็ดน้อยของคนไทยที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวานั้นจะแบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ประการที่ 1 ด้านลักษณะเฉพาะของคนไทยที่ยิ้มง่าย และมีความเป็นมิตร ที่แตกต่างจากประเทศส่วนใหญ่ในทวีปยุโรปและอเมริกา ที่ประชากรจะมีการแข่งขันสูงทำให้มองดูเหมือนจะขาดความเป็นมิตรสำหรับคนแปลกหน้า ดังนั้นสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและเอกชนควรสร้างมาตรฐานการบริการให้มีมาตรฐานที่ดี โดยเมื่อรวมเข้ากับบุคลิกลักษณะเฉพาะของคนไทยแล้วจะช่วยสร้างให้เกิดความประทับใจมากขึ้นและมีการบอกปากต่อปาก อันจะทำให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นได้

ประการที่ 2 ด้านสถาปัตยกรรมที่แสดงออกถึงความเป็นไทยที่เป็นเอกลักษณ์ที่ชัดเจนมีการเชื่อมโยงกับศาสนาเป็นหลัก โดยเน้นที่ความอ่อนช้อย ตามจินตนาการและความเชื่อ ซึ่งแตกต่างจากสถาปัตยกรรมอื่น ๆ ในทวีปยุโรปและอเมริกา ในทัศนะของผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้มีการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมอย่างจริงจัง พร้อมทั้งตั้งกฎระเบียบในการเข้าชมอย่างเคร่งครัดเพื่อให้สถาปัตยกรรมยังคงอยู่ตราบนานเท่านาน

3. ผู้วิจัยได้พิจารณาถึงข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ และเมื่อผู้วิจัยได้พิจารณาถึงความพึงพอใจในแหล่งท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร พบว่า วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) และพระบรมมหาราชวัง หรือวัดพระแก้ว ได้รับความพึงพอใจในระดับมาก จึงสามารถสรุปได้ว่า การนับถือศาสนาไม่มีผลต่อการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับศาสนาในเขตกรุงเทพมหานครแต่อย่างใด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญพัชร สุวรรณสนธิชัย (2547) ที่ศึกษาเรื่องทัศนคติและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อวัดพระศรีรัตนศาสดาราม พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรป ประเภทการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศชื่นชอบในอันดับแรก ๆ คือ ศิลปวัฒนธรรมและจารีตประเพณี และอาหาร นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีทัศนคติด้านวัด วังงดงามและมีเอกลักษณ์มากที่สุด ยิ่งไปกว่านั้นทวีปที่เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างก็มีความสัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวยุโรปที่

เดินทางมากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ นิยมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงออกถึงวัฒนธรรม และความเป็นอยู่ของคนกรุงเทพมหานคร เช่น พิพิธภัณฑ์ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองและสภาพความเป็นอยู่ในอดีต รวมถึงการล่องคลองและแม่น้ำ ซึ่งอาจเป็นเพราะลักษณะทางกายภาพของทวีปยุโรป และอเมริกา มีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัด ทั้งสภาพอากาศและแหล่งท่องเที่ยวทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวสนใจการท่องเที่ยวประเภทนี้เป็นพิเศษ ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากทวีปเอเชีย และทวีปแอฟริกาส่วนใหญ่ นิยมท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นสถาปัตยกรรมและวัด รวมถึงสถาบันเชิงด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนการตลาดด้านการท่องเที่ยวได้นำข้อมูลดังกล่าวเพื่อไปใช้ในการวางแผนการตลาดเชิงรุก และประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย โดยเน้นที่ความต้องการเฉพาะกลุ่มเป็นหลัก ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า หากใช้ความต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นหลักจะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มได้ง่าย และจะสามารถประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่นเสริมได้ด้วยเช่นกัน

4. ด้านช่องทางการรับรู้ข่าวสารของนักท่องเที่ยว ประชากรกลุ่มตัวอย่างรับทราบข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตมากที่สุด รองลงมาได้แก่ หนังสือแนะนำข้อมูลท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่า มีเว็บไซต์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวมากมายที่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลการท่องเที่ยวเกี่ยวกับประเทศไทย และกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งองค์กรต่างประเทศและองค์กรในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรต่างประเทศนั้น พบว่า ข้อมูลบางประเภทที่อยู่ในเว็บไซต์ไม่ควรได้รับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เช่น เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวยามกลางคืน ซึ่งอาจสร้างค่านิยมและสร้างภาพลักษณ์ในเชิงลบแก่ประเทศไทยได้ ซึ่ง อารยา วรรณประเสริฐ (2542) ได้กล่าวถึงภาพลักษณ์ของประเทศไทยที่เต็มไปด้วยมลพิษเป็นภาพลักษณ์ที่เป็นกลางค่อนข้างลบมากที่สุด การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข่าวสาร เนื่องจากการรับรู้ข่าวสาร เป็นตัวแปรเดียวที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยภาพลักษณ์ประเทศไทยต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ได้แก่ กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย รวมทั้งศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร ควรจัดทำเว็บไซต์ท่องเที่ยวที่มีมาตรฐาน และง่ายต่อการเข้าใช้งานพร้อมทั้งมีการปรับปรุงข้อมูลอยู่เสมอเพื่อให้มีความทันสมัยและตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยว ยิ่งไปกว่านั้นหน่วยงานดังกล่าว อาจจะใช้ช่องทางนี้ในการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นจริงแก่นักท่องเที่ยวเพื่อป้องกันความเข้าใจผิดอันจะสร้างภาพลักษณ์ในเชิงลบให้แก่ประเทศไทยในอนาคตได้

5. ด้านความพึงพอใจในแหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัด และประเพณีของคนไทยมาก โดยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญพัชร สุวรรณสนธิชัย (2547) ซึ่งศึกษาเรื่องทัศนคติและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อวัดพระศรีรัตน

ศาสตราจารย์พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีทัศนคติด้านวัดว่างดงาม และมีเอกลักษณ์มากที่สุด ในขณะที่แหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น ได้แก่ สวนลุมไนท์บาซาร์ ตลาดนัดสวนจตุจักร หรือวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวบางประเภทก็ควรได้รับการปรับปรุงทั้งทางด้านการจัดการโดยรวม และสภาพแวดล้อมภายในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวด้วย ด้านการจัดการด้านการบริการโดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถทางด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของเจ้าหน้าที่ ซึ่งส่วนใหญ่สื่อสารได้ระดับเบื้องต้นเท่านั้น จึงทำให้นักท่องเที่ยวประสบปัญหาในการสอบถามข้อมูล และการท่องเที่ยวได้ ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวจึงควรจัดให้มีขึ้นบ่อยครั้ง เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการจัดการโดยรวมของแหล่งท่องเที่ยวด้วย

6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางต่อไป นอกเหนือจากกรุงเทพมหานคร พบว่า เชียงใหม่ ภูเก็ต และสุราษฎร์ธานี คือจังหวัดที่นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางไปมากที่สุดตามลำดับ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าข้อมูลดังกล่าวน่าจะเป็นประโยชน์สำหรับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนทางด้านการตลาด และหน่วยงานเอกชน เช่น บริษัทนำเที่ยว โรงแรมที่พัก และสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดเหล่านี้ก็จะได้มีการวางแผนในการรองรับนักท่องเที่ยวในอนาคตได้เช่นกัน นอกจากนี้การพัฒนาความร่วมมือ และสร้างมาตรฐานการบริการในสมาคมหรือกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวประเภทเดียวกัน เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยว โดยเน้นการประชาสัมพันธ์เชิงรุก และสร้างมาตรฐานการบริการที่ดีก็จะสร้างความน่าเชื่อถือในกลุ่มนักท่องเที่ยวด้วยกันเองและจะสามารถเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวในที่สุด

7. สำหรับปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร และประเทศไทยนั้น ปัญหาที่พบยังคงเป็นปัญหาเดิมที่รอการแก้ไขจากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ ปัญหาการจราจร ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว ปัญหาระบบการขนส่งและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ซึ่งในประการหลังถึงแม้จะไม่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวมากนัก แต่ถ้าหากสามารถพัฒนาให้เกิดมาตรฐานได้ก็จะสามารถยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ และมาตรฐานการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครได้เช่นกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเสนอแนะให้มีการศึกษาถึงทัศนคติ ความต้องการ รวมถึงความพึงพอใจ และประเด็นที่ครอบคลุมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะทัศนคติด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในกลุ่มนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มที่มีศักยภาพ เช่น นักท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศอินเดีย ประเทศจีน และประเทศตะวันออกกลาง โดยเป็นกลุ่มเป้าหมายหนึ่งในแผนการตลาดท่องเที่ยวของ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยซึ่งกลุ่มดังกล่าวมีศักยภาพสูงในการท่องเที่ยวและใช้จ่าย และเนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดด้านเวลาทำให้ข้อมูลที่ได้ค่อนข้างน้อย จึงเสนอแนะให้เพิ่มระยะเวลาในการเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ฐานข้อมูลที่สามารถแยกแยะตัวแปรได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ควรจัดทำเครื่องมือประเภทแบบสัมภาษณ์ สำหรับเจ้าหน้าที่ฝ่ายวางแผนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน รวมถึงเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ในทุก ๆ ด้านมาสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลให้มีประสิทธิภาพต่อไป

อนึ่ง การอภิปรายผล และข้อสรุปต่าง ๆ ข้างต้นเป็นเพียงแนวทางเท่านั้น โดยผู้วิจัยหวังว่าปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จะช่วยเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวในเขตกรุงเทพมหานครให้มากขึ้น และเพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งทางด้านการตลาด การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงด้านการบริการ ได้พัฒนากระบวนการในการทำงานเพื่อเพิ่มศักยภาพดังกล่าว อย่างไรก็ตามข้อสรุปต่าง ๆ ในงานวิจัยนี้ขึ้นอยู่กับผู้ประกอบการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับแผนงาน หรือการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว อันจะเป็นประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานครและประเทศไทยต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2550). *จำนวนประชากรเฉพาะในกรุงเทพมหานคร*. สืบค้นเมื่อ 16 เมษายน 2551. จาก <http://www.dopa.go.th/>
- กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2548). *สถิติการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ : กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. (2550). *ข้อมูลการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร*. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2550. จาก http://www.bangkoktourist.com/thai_bangkok.php
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2550). *สถานการณ์การท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร*. สืบค้นเมื่อ 18 ตุลาคม 2550, จาก <http://thai.tourismthailand.org/about-thailand/about-thailand-37-1.html>
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2549). *ข้อมูลรายได้การท่องเที่ยว*. สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2549, จาก http://www2.tat.or.th/stat/web/static_index.php
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). *คำศัพท์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2537). *เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องอุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2524). *รายงานการสำรวจเบื้องต้นเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- เกียรติศักดิ์ เรือนทองดี. (2536). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนา ศึกษาเฉพาะ กรณีตำบลสหกรณ์นิคม อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาลังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- คลังปัญญาไทย. (2551). *ตราประจำจังหวัดกรุงเทพมหานคร*. สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2551. จาก <http://www.panyathai.or.th/wiki/images/Bkk.jpg>
- จตุจักรไกด์. (2550). *ข้อมูลสวนจตุจักร*. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2550 จาก <http://www.jatujakguide.com/main/index.php>
- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2544). *การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ภาควิชาศิลปอาชีพ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ชูเกียรติ ภัยลี. (2536). การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมระหว่างเขตพื้นที่ที่ไม่มีการปฏิบัติงานของตำรวจชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาลังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- दनัย เทียนพุด. (2543). การบริหารทรัพยากรบุคคลในทศวรรษหน้า. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ดารา ทีปะปาล. (2542). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- ดุษฎี ชุมสาย, มล. (2527). ปฐมบทแห่งวิชาการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- นภาพร เจริญเวทย์วุฒิ. (2546). การวิเคราะห์อุปสงค์การเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสู่ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นันทวัน เลิศจรรย์รัตน์. (2546). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวยามราตรีของนักท่องเที่ยวไทยบริเวณถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ บธ.ม.(การตลาด) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นายรอบรู้. (2550). พระพรหมเอราวัณ. สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2550. จาก <http://nairobroo.com/76/modules.php?name=News&file=article&sid=485>
- บุญเสริม บุญเจริญผล. (2543). อุปสงค์ อุปทานการท่องเที่ยว. เอกสารประกอบคำบรรยายสำหรับนักศึกษาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏพระนคร.
- บุญณนิดา ไสดา. (2544). ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอิสระชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ประสพพร พุ่มพวง. (2545). พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ บธ.ม (การตลาด). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปราโมทย์ ประสาทกุล สุรีย์พร พันพื้ง และปัทมา ว่าพัฒนางศ์. (2550). "ระเบิดคนเมืองในประเทศไทย". นครปฐม : สำนักพิมพ์ประชากรและสังคม. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2550. จาก <http://www.population.mahidol.ac.th/content/Home/ConferenceIII/Articles/Article01.htm>

ปัทมา วันธงชัย. (2545). *ความรู้และความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ: ศึกษากรณีบริเวณพระบรมมหาราชวัง กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก. ถ่ายเอกสาร.

พลอยศรี ปรารณานนท์. (2544). *การท่องเที่ยวเบื้องต้น*. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์เมือง สาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เพ็ญพัชร สุวรรณสนธิชัย. (2547). *ทัศนคติและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อวัดพระศรีรัตนศาสดาราม*. สารนิพนธ์ บธ.ม (การตลาด). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

รถไฟฟ้ากรุงเทพ. (2550). *ข้อมูลรถไฟฟ้าใต้ดิน*. สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2550 จาก <http://www.bangkokmetro.co.th>

ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ. (2550). *ข้อมูลรถไฟฟ้าบีทีเอส*. สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2550 จาก <http://www.bts.co.th/th/index.asp>

รัตนภูมิ ศรีวิชัยมูล. (2539). *ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษาสาขาวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว: ศึกษากรณีสถาบันราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาลังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

เรือด่วนเจ้าพระยา. (2550). *เรือด่วนในแม่น้ำเจ้าพระยา*. สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2550 จาก <http://www.chaophrayaboat.co.th>

เลเชอร์ แมกกาซีน.. (2546). *บทความเกี่ยวกับประเทศไทย*. สืบค้นเมื่อ 24 พฤษภาคม 2546. จาก http://www.kitchener.ca/leisure/leisure_online.html

วันเพ็ญ เบอร์เนทท์. (2549). *ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจโดยรวมจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาเที่ยวในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์)*. สารนิพนธ์ บธ.ม.(การตลาด). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2551). *ผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร*. สืบค้นเมื่อ 18 เมษายน 2551. จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%9C%E0%B8%B9%E0%B9%89%E0%B8%A7%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%B8%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%9E%E0%B8%A1%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B8%A3>

- วินิจ วีรยางกูร. (2532). *การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิภา วัฒนพงศ์ชาติ. (2542). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี*. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (บริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วิวัฒน์ชัย บุญยักดิ์. (2528). *การศึกษาเบื้องต้นเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดลำปาง-ลำพูน*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ผังเมือง) กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ศรัณยา วรากุลวิทย์. (2546). *ปฐมนิเทศอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. โรงพิมพ์เฟื่องฟ้า พรินติ้ง กศ.บ.ค.ม. อัญญา : สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา วาสูกี.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2541). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนา จำกัด.
- ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. (2545). *ของดีกรุงเทพฯ*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 4. บริษัทบพิการพิมพ์ จำกัด.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2550). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2550 จาก <http://www.stou.ac.th/tourism/Acheive/July/Topic3.htm>
- สนุกดอทคอม. (2550). *ข้อมูลสวนลุมไนท์บาซาร์*. สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2550 จาก http://travel.sanook.com/bangkok/bangkok_08065.php
- สายสุนีย์ ปูตินันท์. (2541). *ความรู้ทัศนคติและการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมในโครงการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรของเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลทั่วไปของรัฐ กรณีศึกษาโรงพยาบาลสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาอุตสาหกรรม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุดาตวง เรืองรุจิระ. (2543). *หลักการตลาด*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : ประกายพรึก.
- สุดารัตน์ พันธุ์นิกุล. (2545). *ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุมณฑา บุญปลูก. (2544). *ปัจจัยที่กำหนดการท่องเที่ยวภายในประเทศของคนกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก. ถ่ายเอกสาร.
- เสรี วังสไพจิตร. (2533-2534). *จุดหักเหของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดขบวนการนิเวศวิทยาทางการเมือง*. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร ภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 3 วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (2543). ถ่ายเอกสาร.
- หนองคายดอทคอม. (2550). *ข้อมูลทั่วไป*. สืบค้นเมื่อ 13 เมษายน 2550 จาก www.nongkhai.com

อารยา วรรณประเสริฐ. (2542). *ภาพลักษณ์ประเทศไทยในสายตานักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ*.
วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (นิเทศศาสตรพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

เอกโซติสซิโม. (2551). *ภาพวัดพระแก้ว*. สืบค้นเมื่อ 18 เมษายน 2551. จาก
<http://www.exotissimo.com/travel-asia/thailand.html>

Coltman, MM (1989). *Tourism Marketing*. New York : Van Nostrand Reinhold.

Davis, K.D. (1972). *Humanbehavior at Work-Human Relations and Organizational Behavior*.
New York: McGraw-Hill Book Company.

Hollyway, J Christopher. (1983). *The Business of Tourism*. Plymouth: Macdonald and Evans
Ltd.

Mill, Robert Christie. (1990). *Tourism The International Business*. New Jersey: Prentice
Hall.Pond, Kathleen Lingle. (1993). *The Professional Guide: Dynamics of Tour
Guiding*, New York: Van Nostrand Reinhold.

Robert W. McIntosh, Charles R. Goeldner. (1986). *Tourism:Principle, Practices Philosophies*,
5th.ed.New York: John Wiley and Sons, Inc.

Smith, Valene. (1977). *Host and Guest*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.

World Tourism Organization. (1998). *WTO News. March-April 1998*. Madrid.

World Tourism Organization. (1997). *Compendium of Tourism Statistics 1991-1995*. 17th ed.
Madrid: WTO.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว กรุณาทำเครื่องหมาย X ในช่องว่าง

1. สัญชาติ (โปรดระบุ) .....
2. เพศ
( ) ชาย   ( ) หญิง
3. อายุ
( ) ต่ำกว่า 20 ปี   ( ) 21-30 ปี   ( ) 31-40 ปี
( ) 41-50 ปี   ( ) มากกว่า 50 ปี
4. ศาสนา
( ) ศาสนาพุทธ   ( ) ศาสนาฮินดู   ( ) ศาสนาอิสลาม
( ) ศาสนาคริสต์   ( ) อื่น ๆ.....
5. อาชีพ
( ) นักเรียน   ( ) นักธุรกิจ
( ) แม่บ้าน   ( ) เจ้าหน้าที่รัฐ
( ) เกษียณ   ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
6. การศึกษา
( ) ระดับประถมศึกษา   ( ) ระดับมัธยมศึกษา
( ) ระดับปริญญาตรี   ( ) ระดับปริญญาโท
( ) ระดับปริญญาเอก   ( ) อื่น ๆ.....
7. รายได้ต่อปี
( ) น้อยกว่า 10,000 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ   ( ) 10,001-20,000 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ
( ) 20,001-30,000 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ   ( ) 30,001-40,000 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ
( ) 40,001-50,000 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ   ( ) มากกว่า 50,001 เหรียญดอลลาร์สหรัฐ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

8. คุณเดินทางมากรุงเทพฯบ่อยครั้งแค่ไหน

☐ ครั้งแรก	☐ ปีละครั้ง
☐ 2 ครั้งต่อปี	☐ 3 ครั้งต่อปี
☐ มากกว่า 5 ครั้งต่อปี	☐ อื่น ๆ.....

9. คุณเดินทางมาท่องเที่ยวกับใคร

☐ เดินทางคนเดียว	☐ บริษัทนำเที่ยว
☐ เดินทางกับเพื่อน .....คน	☐ เดินทางกับครอบครัว .....คน
☐ แบคแพ็กเกอร์	☐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)	

10. คุณพักค้างคืนที่กรุงเทพมหานครหรือไม่

☐ ใช่ จำนวน.....คืน	☐ ไม่

11. คุณมีจุดประสงค์อย่างไรในการเดินทางเข้ามายังกรุงเทพมหานคร (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ เพื่อเดินทางต่อไปยังสถานที่อื่น	☐ ด้านธุรกิจ
☐ ท่องเที่ยว	☐ เยี่ยมญาติ หรือเพื่อน
☐ ซื้อสินค้า	☐ หยุดพักผ่อน
☐ ประชุม สัมมนา และการศึกษา	
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)	

12. สถานที่ท่องเที่ยวประเภทใดที่ท่านสนใจในการเดินทางมายังกรุงเทพมหานคร

☐ ด้านวัฒนธรรมและประเพณี	☐ แหล่งท่องเที่ยวยามราตรี
☐ ด้านอาหาร	☐ ด้านธรรมชาติ
☐ แหล่งซื้อสินค้า	☐ พิพิธภัณฑ์ และสินค้าโบราณ
☐ แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	☐ สถานบันเทิง
☐ ด้านประวัติศาสตร์ ศาสนา และโบราณสถาน	
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)	

13. ท่านพำนักรั้วใดในการเดินทางมายังกรุงเทพมหานคร

☐ โรงแรม	☐ บ้านเพื่อน หรือบ้านญาติ
☐ อพาร์ทเมนต์	☐ เกสต์เฮ้าส์
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)	

14. ชนิดของยานพาหนะที่ท่านใช้เดินทางมายังกรุงเทพมหานคร

☐ โดยเครื่องบิน	☐ โดยทางเรือ
☐ โดยรถไฟ	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

ส่วนที่ 3 ทศณคติและแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

15. ท่านได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครได้จากที่ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ หนังสือพิมพ์ ที่วี วารสาร วิทยุ	☐ หนังสือแนะนำเที่ยว
☐ อินเทอร์เน็ต	☐ บริษัท
☐ แผ่นโปสเตอร์	☐ บริษัทนำเที่ยว สายการบิน
☐ ครอบครัว ญาติ และเพื่อน	☐ งานนิทรรศการ ประชุม สัมมนา
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)	

16. อะไรที่ท่านเคยได้ยินเกี่ยวกับ "กรุงเทพมหานคร" และท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

.....

17. สถานที่ท่องเที่ยวที่ท่านชอบในประเทศไทย

☐ ทะเล หาดทราย เกาะ	☐ วัด
☐ แม่น้ำ ทิวคลอง	☐ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์
☐ สถานที่ซื้อสินค้า	☐ สถานที่ธรรมชาติ
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)	

18. ท่านมีแผนการที่จะเดินทางไปยังสถานที่อื่นนอกเหนือจากกรุงเทพมหานครหรือไม่ (โปรดระบุ)

.....

19. ท่านมีค่าใช้จ่ายทั้งหมดเท่าไรในการเดินทางมาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

.....

20. ท่านมีการวางแผนจะเดินทางกลับมาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

☐ ใช่ กรุณาไปข้อที่ 21
☐ ไม่ใช่ เพราะ.....

21. ทำไมท่านจึงตัดสินใจเดินทางกลับมายังกรุงเทพมหานครอีกครั้ง

☐ สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ	☐ สถานบันเทิงและแหล่งท่องเที่ยวยามราตรี
☐ วัฒนธรรมที่น่าสนใจ	☐ กิจกรรมด้านกีฬา
☐ อสังหาริมทรัพย์	☐ แหล่งซื้อสินค้า
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)	

22. กรุณาระบุในช่องว่างสถานที่ที่ท่านได้เยี่ยมชม และโปรดจัดลำดับสถานที่ที่ท่านชื่นชอบ
 คอลัมน์ 3 = มากที่สุด, คอลัมน์ 2 = ปานกลาง และ คอลัมน์ 1 = น้อย

สถานที่	3	2	1	ข้อเสนอแนะ
1. พระบรมมหาราชวัง และวัดพระแก้ว				
2. วัดโพธิ์				
3. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ				
4. พิพิธภัณฑ์บางกอก				
5. วัดแขก				
6. สวนลุมไนท์บาซาร์				
7. ซอยสุขุมวิท 23 (ซอยควาบอย)				
8. พระพรหมเอราวัณ				
9. คลอง				
10. พิพิธภัณฑ์เรือราชพิธี				
11. ตลาดนัดสวนจตุจักร				
12. อื่น ๆ (โปรดระบุ)				
.....				
.....				
.....				
.....				

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

23. สิ่งที่ท่านคิดว่าควรปรับปรุงในกรุงเทพมหานคร

( ) ร้านอาหารและร้านขายเครื่องดื่ม	( ) สถานที่พัก
( ) ลานจอดรถ	( ) บริการโทรศัพท์
( ) ระบบการจราจร	( ) สิ่งแวดล้อม
( ) ห้องน้ำ	( ) ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร
( ) ร้านขายของที่ระลึก	( ) ระบบความปลอดภัย
( ) ระบบสาธารณูปโภค	( ) สถานที่ท่องเที่ยว
( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ)	

24. ท่านมีข้อเสนอแนะด้านใดบ้างเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ

Questionnaire

This questionnaire is a part of Master Degree in Planning and Management in Ecotourism, Srinakharinwirot University.

Supporting Factors of Bangkok Tourism for Foreigner

Part 1 Personal Information: Please make X in the boxes given or fill in the blank

1. Nationality (please verify) .....

2. Gender

☐ Male   ☐ Female

3. Age

☐ Under 20 years   ☐ 21-30 years   ☐ 31-40 years

☐ 41-50 years   ☐ More than 50 years

4. Religion

☐ Buddhist   ☐ Hindu   ☐ Islam

☐ Christian   ☐ other.....

5. Occupation

☐ Student   ☐ Business

☐ Housewife   ☐ Government Officer

☐ Retired   ☐ Other (please specify).....

6. Education

☐ Primary School   ☐ High School

☐ Bachelor's degree   ☐ Master's degree

☐ Doctoral level   ☐ Other (please specify).....

7. Annual Income

☐ Less than US\$ 10,000   ☐ US\$ 10,001-20,000

☐ US\$ 20,001-30,000   ☐ US\$ 30,001-40,000

☐ US\$ 40,001-50,000   ☐ More than US\$ 50,001

Part 2 Foreign tourist behavior

8. How often do you visit Bangkok?

☐ First time	☐ Once a year
☐ Twice a year	☐ Three times a year
☐ More than five times a year	☐ Other (please specify).....

9. Who are you traveling with?

☐ Alone	☐ Tour group
☐ With friend.....persons	☐ With family.....persons
☐ Backpacker	☐ Government
☐ Other (please specify).....	

10. Do you stay overnight in Bangkok?

☐ Yes.....nights	☐ No

11. What is the purpose of your visit to Bangkok? (more than 1 choice)

☐ Transfer to other destinations	☐ Business
☐ Travel	☐ Visit relative or friends
☐ Shopping	☐ Holiday
☐ Conference, Seminar, Workshop, Education	
☐ Other (please specify).....	

12. What kind of places are you interested in when visiting Bangkok?

☐ Culture and Tradition	☐ Night Life
☐ Food	☐ Nature
☐ Shopping Mall	☐ Antiques and Museum
☐ Ecotourism	☐ Entertainment
☐ Historical / Archeological / Religious Site	
☐ Other (please specify).....	

13. Where do you stay when visiting Bangkok?

☐ Hotel	☐ Friend or Relative's House
☐ Apartment	☐ Guest House
☐ Other (please specify).....	

14. What method of transportation do you use to visit Bangkok?

☐ By Plane

☐ By Boat/Ship

☐ By Train

☐ Other.....

Part 3 Perception and Tourist attitude toward sight seeing places in Bangkok

15. Where did you get information about visiting Bangkok? (more than 1 choice)

☐ Newsletter , TV, Magazine, Radio ☐ Guide book

☐ Internet

☐ Your company

☐ Poster

☐ Travel agency / Airline

☐ Family / relative / friends

☐ Exhibition, Conference, Seminar

☐ Other (please specify).....

16. What have you heard about "Bangkok" and what do you think of?

.....

17. Which are your favorite places in Thailand?

☐ Sea / Sand / Island

☐ Temples

☐ River / Canal Tour

☐ Historic building / site

☐ Shopping places

☐ Natural places

☐ Other (please specify).....

18. Are you planning to visit other parts of Thailand? If yes please specify.

.....

19. How much are your total expenditures for your visiting Bangkok?

.....

20. Do you plan to return to Bangkok?

☐ Yes, please go to number 21

☐ No, why? .....

21. Why have you decide to return?

☐ Attractive places

☐ Entertainment and night activities

☐ Attractive culture

☐ Sport activities

☐ Hospitality

☐ Shopping

☐ Other (please specify).....

22. Please fill out which places you have visited and please rank these places according to your interests column 3 = very much, 2 = moderate and 1 = little

Place	3	2	1	Recommendation
1. Grand Palace and Wat Prakaew				
2. Wat Po				
3. National Museum				
4. Bangkokian Museum				
5. Wat Kaek				
6. Suan Lum Night Bazaar				
7. Sukhumvit Soi 23 (Soi Cowboy)				
8. Erawan Shrine				
9. Klong (Canal)				
10. Royal Barge Museum				
11. Weekend Market (Chatuchak)				
12. Other please specify				
.....				
.....				
.....				
.....				

Part 4 Suggestion

23. What should be improved in Bangkok?

☐ Food and Beverage shop	☐ Accommodation
☐ Car parking	☐ Telephone
☐ Traffic	☐ Environment
☐ Toilet	☐ Information center
☐ Souvenir shop	☐ Security
☐ Facilities	☐ Tourism places
☐ Other (please specify).....	

24. Do you have any recommendation or suggestion for Bangkok Tourism?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Thank you for your time.

ภาคผนวก ข.

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลลภพันธุ์ สถิตยพินิจ

อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ

วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวเสาวนีย์ มูลสุวรรณ
วัน เดือน ปีเกิด	16 ตุลาคม พ.ศ. 2519
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	91/684 ซอยรามอินทรา 42/1 แยก 3 ถนนรามอินทรา เขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	เลขานุการผู้บริหาร
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	57/5 ซอยนาวิน ถนนเชื้อเพลิง แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2538	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ
พ.ศ. 2542	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ) สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ จากสถาบันราชภัฏพระนคร
พ.ศ. 2543	ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการวางแผนและการจัดการการ ท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2551	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวางแผนและการจัดการการ ท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ